הארץ

75 אג' יום א' ל' בתשרי תשמ"ז, 2 בנובמבר 1986 VOL. 68/20521 NOVEMBER 2 1986

בוסטון בטיסה ישירה

ACI החברה היחידה המציעה מטעני יצוא בקונסולידציה, במחירים מוזלים, בטיסה החדשה הישירה של אל־על לבוסטון.

פנה לסוכן המטען שלך.

ACI, Tel. 03-9721176 טלפון

איר קונסולידטורס ישראל בע"מ AIR CONSOLIDATORS ISRAEL LTD

"שליחים של ה'מוסד' חטפו את ואנונו ממלונו בלונדון והטיסוהו לישראל בארגז"

חברי פרלמנט תובעים לברר להיכן נעלם • משרד החוץ: לא נבקש הבהרות מישראל • במשטרת הגבולות אין רישום שעזב את בריטניה • אובזרוור: השירות החשאי הבריטי היה מעורב

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). חב־רי פרלמנט בריטיים, רובם מן האופוזיציה, הולכו להפעיל לחץ על שר החוץ ג'פרי האו בדרישה לברר מה עלה בגורלו של טכנאי הגרעין הישראלי מרדכי ואנונו, אשר על פי הידיעות האחרונות בעתונות המקומית נחטף ממלונו בלונדון על ידי סוכני ה"מוסד".

ציר הליכוד בפרלמנט, ד"ר באלד אבודזון אמר בתגובה על הידיעה ב"לונדון סטנדרד": "אלה הן האשמות מדאיגות. אנו תובעים כי סיר ג'פרי האו, שר החוץ, יקיים חקירה קפדנית ביותר לגבי ההאשמות האלה וימסור הודעה לפרלמנט בתאריך המוקדם ביותר". שגרירות ישראל בלונדון מסרה, כי אין לה כל מידע על מקום הימצאו של ואנונו.

משרד החוץ כבר הודיע, כי אין בכוונתו לבקש מישראל הסברים על העניין, מאחר שאין בידו כל הוכחות המעניקות גיבוי לידיעות. מקור במשרד אף הוסיף, כי "איננו יודעים אם

(סוף בעמוד 2 טור 7)

"ראש ה'מוסד': העסקת ואנונו בדימונה — מחדל ושלומיאליות"

"פייננשל טיימס": ראש ה"מוסד" מתח ביקורת בפני פרס על השב"כ • "ואנונו לא פוטר מעבודתו בכור גם לאחר שהובהר שהוא קומוניסט ופרו־פלשתינאי; לא מנעו ממנו לצלם בתוך הכור; וכשפוטר לא מנעו ממנו הברחת הצילומים לחו"ל"

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ראש ה"מוסד" מתח ביקורת חריפה על "השין בית" בגלל "השלומיאליות ושורת המחדלים", אשר איפשרו למרדכי ואנונו להיות מועסק בכור האטומי של דימונה במשך תקופה ארוכה, לצלם את מתקניו ולהבריח את הצילומים מחוץ למדינה.

ה"פייננשל טיימס" הבריטי, המגלה זאת, מוסר, כי ראש ה"מוסד" העביר את האשמותיו לידיעתו של ראש הממשלה דאז שמעון פרס באחת מפגישותיהם השבועיות. אולם האחרון, שעשה כבר את ימיו האחרונים בתפקיד, סירב לבקשתו לפתוח בחקירה. לדעתו "כבל השין בית" לאחרונה די הותור" בגלל פרשת מותם של שני המחבלים הפלשתינאים.

ה"מוסד" הגיש על שולחנו של פרס את הטענות הבאות:

• ואנונו לא פוטר מעבודתו גם לאחר שנודע על השקפותיו הפרו־פלשתינאיות וגם לאחר שהצטרף למפלגה הקומוניסטית הישראלית. לאחר שהתקבל לעבודה בוועדה לאנרגיה אטומית.

• איש לא עצר בעד ואנונו ליטול מצלמה לאגפים התת־קרקעיים של הכור ולצלם שם באורח נמשך.

• לאחר שפוטר מעבודתו בנסיבה של חוסר יציבות, אפשר לואנונו להבריח מחוץ לגבולות המדינה את אשפות הצילומים שצילם בכור.

מרדכי ואנונו

העתון מצטט מקורות בחוגי ישראלים, הקובעים, כי במקומות בעלי רגישות בטחונית עוברים המועסקים מיבוקים בטחוניים אחת לשנה חודשים, בעוד בדימונה התקנות הבטחוניות דורשות בדיקות אחת לכל 3 חודשים.

על ראש ה"מוסד" מדווח, כי זעם על ההנהגה המשוערת שגילה "יריביו הוותיקים מן השין בית" ולמרות שפרס העדיף שלא לערב את עצמו בעניין, הרי שנפתחה חקירה בעניין. בנסיון לגלות, כיצד התאפשר מה שמתואר כ"נזק הבטחוני הכבד ביותר לבטחונה של ישראל זה שנים".

"יש כבר סקטורים העומדים בתור לתבוע תוספת שכר כמו האחיות"

אומרים בהסתדרות • הכנסת האחיות תגדל בכ־40% מעבר למה שקיבלו עובדי המיגזר הציבורי והממשלתי • ימי השביתה ינוכו

מאת יהודית וינקלר ומיכאל גרטי סופרי "הארץ"

הכנסתן של האחיות תגדל בכ־40% מעבר למה שקיבלו עובדי המיגזר הציבורי והממשלתי על יסוד ההסכם שנחתם ביום ו' אחר הצהריים בתום דיון מרתוני בן 22 שעות, ששם קץ לסכסוך העבודה, שפרץ לפני ארבעה חודשים.

מנהלות הסיעת האחיות בבתי החולים התמה שלשום על נוסח ההסכם, שהושג בין המעסיקים להסתדרות. האחיות צידשו את תמיכתן להסכם יותר מארבע שעות.

(סוף בעמוד 2 טור 7)

פרס ריכך המחאה שביקש שמיר לשגר לרומניה לגבי הזמנת פעילי השמאל

השגריר גוברין יציג בבוקרשט את הבעיה החוקית של השתתפות ישראלים • רומניה לא תשגר כנראה מטוס בין השאר מסיבות תקציב

נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, מניח זר בבית הקברות המרכזי של וינה על קברי קדמיו בתפקיד ביום כל הקדושים. (צילום: איפי)

מאת עקיבא אלדר
והרצוג אלון סופרי "הארץ"

חוות דעת שהוכנה במשרד החוץ מצביעה על קושי משפטי במניעת נחיתתו של מטוס רומני מיוחד לצורך הסעתם של אנשי "החזית המזרחית" לסימפוזיון בבוקרשט.

לירושלים טרם הגיע אישור בדבר כוונת שלטונות רומניה לשלוח ארצה מטוס מיוחד, אך במשרד החוץ סבורים כי לרומנים אין כלל כוונה לעשות זאת, בין השאר מסיבות תקציביות.

נודע, כי לשכת ראש הממשלה ביקשה בסוף השבוע שעבר להעביר לרומנים מסר חריף בעניין הזמנת אנשי השמאל הישראליים לסימפוזיון עם אנשי אש"ף, אך במשרד החוץ החליטו לנהוג באיפוק ולבקש מהשגריר יוסף גוברין להסתפק בהסברת עמדתה של ישראל והבעיה החוקית של השתתפות ישראלים במפגשים מעין אלה.

גורמים בטחוניים

גורמים בטחוניים בכירים הם שביקשו מהיועץ המשפטי חריש להזהיר את חברי המשלחות העומדים לצאת השבוע לרומניה, כי תיפתח נגדם חקירה משטרתית אחרי שובם. לסופר "הארץ" נודע כי חריש החליט לנקוט בצעד יוצא דופן זה של פרסום אזהרה מוקדמת לחברי המשלחות, בעיקר כדי להרתיע אותם מלצאת. גורם משפטי בכיר אמר, כי יש יסוד לתקווה שחלק מהאנשים יחזרו בהם בשל החשש שיינקטו נגדם צעדים משפטיים.

תלונה במשטרה

(ע). ח"כ מאיר כהן אבידוב הגיש ביום ששי תלונה למשטרת חיפה נגד מארגני המשלחת המתכוונת לצאת בשבוע הבא למיפגש עם ראשי אש"ף בבוקרשט.

שגריר אוסטריה עוזב השבוע; משרד החוץ מחק שמו מרשימת הדיפלומטים

משרד החוץ אישר לאשת הממונה על השגרירות בווינה להשתתף בטקס שערכה אשת ואלדהיים כדי "לא לפגוע בכבודו של העם האוסטרי"

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

משרד החוץ בירושלים אישר לפני כשבועיים את השתתפותה של רעיית הממונה על שגרירות ישראל בווינה, גב' ירדן, בקבלת פנים שערכה גברת ואלדהיים לכבוד נשות הדיפלומטים, המשרתים בבירת אוסטריה. במשרד החוץ הסבירו, כי היה ידוע שנשיא ואלדהיים לא יהיה נוכח באירוע והוחלט שלא להחריף בעיה סבוכה ממילא. הודגש, כי "אוסטריה הגישה לישראל סיוע בנושאים חשובים ואין זה נכון לפגוע בכבודו של העם האוסטרי שנשיאו מייצג אותו".

שגריר אוסטריה — לווינה

(ע). שגריר אוסטריה בישראל, ד"ר אוטו פליינרט, עומד לשוב בסוף שבוע זה לווינה לפי הוראות ראש ממשלת אוסטריה, ורניצקי, ויתייצב אצל המזכיר הכללי של משרד החוץ ד"ר הינטר אגר. זאת מסר ביום ששי הציר היועץ בשגרירות, ד"ר וגנר שטבצל.

החל מיום שני הבא יכהן הציר היועץ בשגרירות אוסטריה, ד"ר וגנר שטבצל, כמיופה כח, לאחר ששמו של השגריר פליינרט כבר נמחק במשרד החוץ בירושלים מרשימת הדיפלומטים המוסמכים בישראל.

חברי פרלמנט מטורקיה דחו ביקורם בארץ

בלחץ ממשלת אנקרה

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

תשעה חברי פרלמנט תורכים דחו את ביקורם בארץ בעקבות לחצים, שהפעילה עליהם ממשלה תורכיה.

התשעה כינסו בסוף השבוע מסיבת עתונאים והודיעו, כי הם נחושים בדעתם לקיים את הביקור. סופר "הארץ" מציין, כי בירושלים רואים בכך שיפור נוסף במעמדה של ישראל בדעת הקהל בתורכיה.

מתיחות בגדה לרגל יום הצהרת בלפור

מאת אורי נזר

כוחות הביטחון נערכים היום בכוחות מתוגברים בגדה המערבית וברצועת עזה, כדי לקדם אפשרות של הפרות סדר והתפרעויות לרגל יום השנה להצהרת בלפור. נודע כי צפויה הצבת מחסומים בדרכי הגישה לאוניברסיטאות בגדה, לנוכח התלהטות האווירה בקמפוסים, עקב העימות שהיה בשבוע שעבר באוניברסיטת בית־לחם בין הסטודנטים לבין כוחות הביטחון.

ההזרמה בחודש אוקטובר: 252 מיליון ש'

פי חמישה מספטמבר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

היקף ההזרמה של בנק ישראל בשוק ההון הסתכמה באוקטובר בכ־252 מיליון שקל, כך עולה מנתוני בנק ישראל, שהוכנו בסוף השבוע. יתכן שהיקף ההזרמה הוא אף גדול יותר, אם יילקחו בחשבון גורמים נוספים, אשר לא נלקחו בחשבון על ידי בנק ישראל.

היקף הפדיונות הסתכם בחודש שעבר ב־659 מיליון שקל, לעומת היקף הנפקות של 475 מיליון שקל.

נתוני ההזרמה מראים על גידול משמעותי לעומת הנתונים בספטמבר, שהצביעו על הזרמה נטו של 48 מיליון שקל. נתונים אלה לא התקבלו בהפתעה בבנק ישראל ובאוצר, שם העריכו, כי ההזרמה באמצעות שוק ההון תהיה גדולה, בעיקר בגלל פדיונות מוקדמים בהיקף גדול.

"סמית' המבוקש בארה"ב על מכירת מתגים לנשק גרעיני נראה בישראל"

מוסר "וואשינגטון פוסט" • שלטונות ארה"ב חושדים שנמלט לפני כשנה ביאכטה הפרטית שלו לבריטניה

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). משרד המשפטים האמריקאי ושירות המכס עדיין ממשיכים בחיפושיהם אחר ריצ'רד סמית, שמכר ככל הנראה את מתגי הקרייטרון לישראל לפני כשנה.

לדברי ה"וואשינגטון פוסט" נראה סמית' בישראל בחודש מאי שעבר אך מקורות במשרד המשפטים ובמכס מסרו ל"הארץ" כי לא נמצאו כל הוכחות לכך וכי אפשרות אחרת היא שסמית' נמצא בבריטניה.

סמית', שהיה בעליה של חברת מילקו בקליפורניה, מבוקש על ידי שלטונות המכס באשמת מכירת 800 מתגי הקרייטרון לישראל ללא רשיון יצוא ובעניין זה הוגש נגדו כתב אישום בחודש אוגוסט אשתקד. אך סמית' לא התייצב למשפט בשני מועדים נפרדים שנקבעו לו. ועל פי עדויות נמלט מארה"ב על גבי יאכטה השייכת לו בהשאירו מאחוריו בית בשווי של למעלה מחצי מליון דולר. מאז לא נודעו עקבותיו.

סמית', לדברי ה"וואשינגטון פוסט" שפרסם ביום ששי כתבה רחבה עליו, היה קשור בעסקי יצוא עם איש העסקים הישראלי ארנון מילצ'ן, אשר היה ככל הנראה איש הקשר בין ממשלת ישראל לבין חברת מילקו בפרשת מכירת מתגי הקרייטרון.

מתגים אלה יכולים לשמש לצורך הפעלת כלי נשק גרעיניים, אך ישראל הודיעה בשעתה לארה"ב, כי הם נועדו לצרכים רפואיים ולא נעשה בהם שימוש גרעיני. מתגים אלה הוחזרו לארה"ב על פי דרישתה בלווית התנצלות.

הרצוג יוצא היום לביקור ב־5 מדינות

באוקיאניה ובמזרח אסיה

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו יוצאו הלילה למסע ממלכתי בחמש מדינות באוקיאניה ובדרום מזרח אסיה. במהלך סיור שימשך כשלושה שבועות יבקר הנשיא באוסטרליה, ניו זילנד, איי פיג'י, הפיליפינים וסינגפור.

סמנכ"ל משרד החוץ אבי פרימור, שיתלווה אל הנשיא במסעו, ציין כי ביקורו של הרצוג הוא בעל חשיבות מדינית ועשוי לשמש פריצת דרך פסיכולוגית להעמקת היחסים בין ישראל ומדינות אלה. פרימור הדגיש, כי עד כה פעלה ישראל באותן מדינות בפרופיל נמוך מאוד והמגמה עתה היא להגביר את הנוכחות הישראלית באזורים אלה, כמו שגברה באחרונה הפעילות של ברית המועצות, לוב ואש"ף.

קרוב שיחרור החטופים בלבנון

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). בוואשינגטון מצפים, כי תוך כמה ימים תתקבל הודעה בדבר שחרור החטופים האמריקאים בלבנון.

חוגים רשמיים, שר החוץ שולץ והנשיא רייגן אמרו אמנם, כי אין בידם אפשרות לומר, מתי ישוחררו השבויים, אך הם רמזו, כי מגעים אינטנסיביים, שהתנהלו בימים האחרונים בעיקר באמצעות טרי וייט, נציגו של הארכיבישוף מקנטרבארי, עשויים להביא לתוצאות.

מקורות בממשל מסרו, כי בעקבות ההודעות שהגיעו מלבנון והודעת שר ההסברה הסורי מאתמול, על־פיה "יימסר מידע בזמן המתאים" (רמז להתקדמות בנושא זה), אך בעיקר לאור שחרור שני החטופים הצרפתים יש לצפות, כי תוך יומיים־שלושה "תהיה התקדמות חיובית בנושא".

לדברי המקורות, עושה עתה סוריה מאמץ מיוחד כדי לסייע בשחרור החטופים במטרה לשפר את תדמיתה, כמי שנוטלת חלק במערכות טרור.

ערך את העמוד: בועז שפירא

מצב מושתלי הכבד מוסיף להיות קשה; ב"הדסה" בירושלים נערכים להשתלת לב

ועדת רבנים שמינתה הרבנות עשויה להחליט מחר על התרת השתלות איברים בתנאים מסויימים

מאת [illegible]
סופר "הארץ" בחיפה

מצבם של שני מושתלי הכבד בבית החולים רמב"ם מוסיף להיות קשה מאוד ולא יציב — מסר אמש המנהל בפועל של בית החולים, ד"ר אלברט סטינגר. במצבו של אליהו שריד המתמנה יציבות מסויימת בלחץ הדם ובתיפקודי הלב. הוא נמצא בהכרה מלאה. מירה שיכטמכר סובלת עדיין מאי־ספיקה כללית. הדמם בוושט, שנעצר בינתיים, גרם לנסיגה במערכות תיפקוד בגופה.

לקרובי משפחה הותר אתמול לבקר את החולים, המאושפזים במחלקת ההתאוששות, רק לפרק זמן קצרים כדי שלא לעייפם ולמנוע זיהומים.

פסק הלכה של הרבנות

כתב שרגאי, סופר "הארץ", מוסר כי ועדת הרבנים המיוחדת, שמינתה מועצת הרבנות הראשית לבדוק את סוגיית השתלת לב וכבד, עומדת להתכנס מחר. חברים בוועדה צופים אפשרות להחלטה שתתיר השתלות איברים בתנאים מסוימים. אחד מחברי הוועדה, רבה הראשי של נתניה, הרב לאו, אמר, כי יתכן שיהיה בהן פתח להיתר השתלות לב וכבד על פי ההלכה. לאו אמר זאת בהסתמך על נתונים חדשים, שהועברו לחברי הוועדה מבית החולים הדסה בירושלים. "אם יתבררו נתונים אלו כנכונים, הרי שנפתח פתח למתן היתרים בנושא ההשתלות", אמר ל"הארץ". בשבועות האחרונים נפגשו חברי הוועדה לשיחות ממושכות עם רופאים מבתי החולים שערי צדק והדסה בירושלים.

בבית החולים "הדסה" בירושלים נעשים הכנות לביצוע השתלת לב. הנהלת בית החולים אישרה בסוף השבוע, כי בבית החולים מאושפז חולה הזקוק להשתלת לב דחופה ויש להניח, שאם יימצא תורם מתאים ההשתלה תתבצע בעתיד הקרוב מאוד.

בעיצומה של משמרת הלילה נמסר לעובדי אליאנס על סגירת המפעל — והחשמל כובה

מנכ"ל כור גביש: המפעל לא גמר את חייו; יש לו עתיד אם פועליו יקבלו מרות ההסתדרות

מאת יהודית וינקלר

הנהלת "כור" השביתה השבת־מגן את מפעל הצמיגים "אליאנס" בחדרה, בעקבות עיצומים בהם נקטו העובדים, במאבקם להעלות את שכרם בכ־30 אחוז.

מנכ"ל "כור", ישעיהו גביש, אמר שהשבתת המגן היתה בלתי נמנעת, משום שהמפעל הגיע רק באחרונה להתאוששות, לאחר הפסדים כבדים שנגרמו לו בשנים האחרונות.

גביש אמר, כי בית־הדין לעבודה הורה פעמיים לעובדים לשוב לעבודה תקינה ובמקביל היתה הנהלת "כור" מוכנה לקבל פסיקה מהאגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, אך העובדים לא נתנו להסתדרות את המנדט לפסוק בנושא.

מאיר גת, מנהל האגף לאיגוד מקצועי אמר אמש, כי בעת רכישת המפעל על־ידי "כור", לא הונהגו תעריפי "כור". גביש גילה, כי השכר הממוצע ב"אליאנס" זהה לממוצע ב"כור".

נודע, כי ההנהלה היתה מוכנה לשלם לעובדים כ־10% תוספת מפעלית מעל להסכמים הארציים, אך העובדים דחו את ההצעה.

"אליאנס" צבר בשנים האחרונות כ־6 מיליון דולר הפסדים לשנה ורק בתוצאות הראשונה של השנה הנוכחית נרשמה ירידה משמעותית בהפסדים, הגיעה למיליון דולר.

הנהלת "כור" הודיעה למעשה לעובדים כי החליטה לסגור את מפעל הצמיגים "אליאנס" בגלל עיצומי העובדים.

הודעה על החלטת הסגירה נמסרה לעובדים ביום ששי בשעות הבוקר המוקדמות. ובעזרת אנשי "מודיעין אזרחי" נותקה מיד אספקת החשמל למאות הפועלים שעבדו עדיין במשמרת הלילה. בשעה 10 בבוקר הועסקו במפעל כ־1000 עובדים והם הפגינו ליד שעריו.

בסוף השבוע אמר גביש: המפעל לא גמר את חייו. יש לו עתיד, בתנאי שפועליו יקבלו את מרות ההסתדרות, יחזרו לעבודה סדירה ולא יכו את המפעל בייצור ובתפוקה נמוכים, דבר המוביל בו ושגע בתוך ליך הבראתו. העיצומים במפעל גרמו בחודשים האחרונים לאיבוד קונים בארץ ובחו"ל ונוצר מצב שלא איפשר לכבד הזמנות לספקים.

גביש ציין, כי אין שום קשר בין סגירת המפעל לבין משבר עולמי בשוק הצמיגים.

הוועד הארצי של עובדי "כור" חתם על הסכם עם ההנהלה. על־פיו ויתרו על תוספת המכונה "סולם י"ב" עד ינואר 1987. תוספת זו עשויה להסתכם עד 25% ברמות השכר הגבוהות. המזכיר הארצי של ועד עובדי "כור", אריה סירוטה, אמר אמש, כי הוויתור על התוספת הוא תמורת הסכמת "כור" שלא לפטר עובדים.

כבר [illegible] ש משופר?

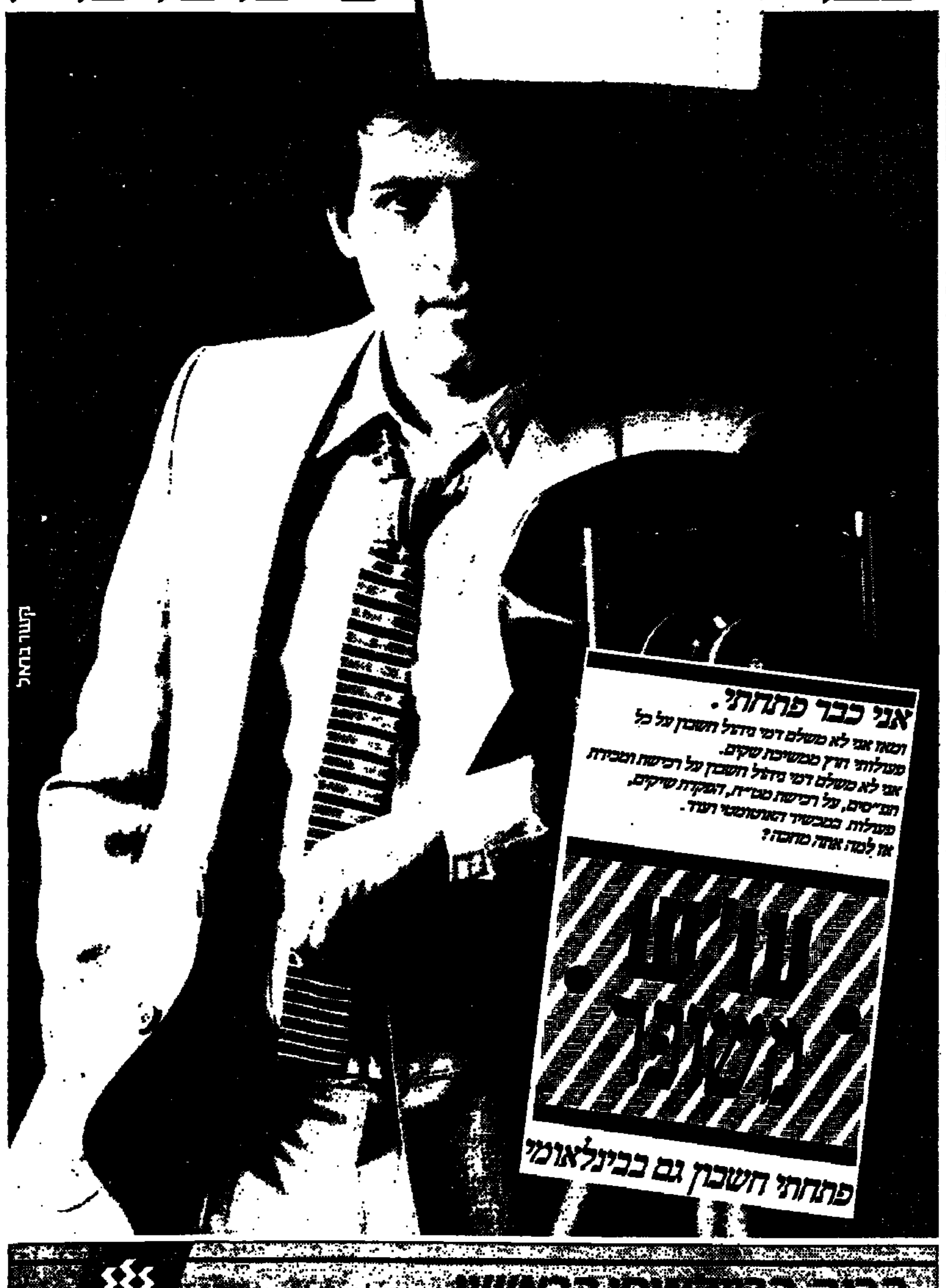

הבנק הבינלאומי הראשון

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ארנון גפני, יו"ר דירקטוריון "כור".
על: שובו אל המיקרופון בקרין ב"קול ישראל" (עמ' 2)

★

מרים זוהר, מכרם חורי וליא קניג — חתני פרס ישראל באמנות המשחק. (עמ' 3)

★

סגן שר סובייטי: יהיו הקלות בהגירה. (עמ' 5)

★

בנסיון למנוע עיסקת "כפירים" מציעה ארה"ב להנדורס מטוסי "פ־5" (עמ' 5)

★

ראש הממשלה יצחק שמיר יעיד במשפט שמואל עינב (עמ' 6)

★

הסטודנטים יקיימו היום פעילות מחאה נגד אי־פתיחות האוניברסיטה בירושלים (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). התחזית: מימטרים מקומיים בצפון ובמרכז.

הטמפרטורות: ירושלים: 11–21. תל אביב: 17–25. חיפה: 17–26. באר־שבע: 12–26. הגולן: 11–22, נהריה: 17–25, צפת: 11–20, טבריה: 17–29, נצרת: 16–22, עפולה: 14–27, שומרון: 15–22, נתב"ג: 15–26, יריחו: 15–30, עזה: 16–25, אילת: 18–30.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4954	−0.0071
נוספים	1.7774	−0.0084
שחור	1.4800	— —

שער הסל

יציג	1.4857	−0.0039

בגליון זה 12 עמודים

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

כל אנשי הנשיא

על החשיבות שמייחס משרד החוץ למסעו של נשיא המדינה, חיים הרצוג, (שאליו תלווה גם רעייתו, אורה), לאוסטרליה, ניו זילנד, איי פיג'י, הפיליפינים וסינגפור, אפשר ללמוד מן המשלחת המכובדת של דיפלומטים ממשרד החוץ שתלווה אל הנשיא.

אל המסע, שיחל הערב, מתלווים המשנה למנכ"ל חנן בר־און, הסמנכ"ל אבי פרי־מור, השגריר המיועד של ישראל באיי פיג'י, זהר רז ודובר משרד החוץ, אהוד גול (שיצא לאוקיאניה לפני שבוע כדי להשלים את ההכנות לקראת הביקור). כן יתלוו אל הנשיא מנכ"ל לשכתו, ניסן לי־מור, שליש הנשיא, אל"מ עמי גלוסקא, וכן שתי מזכירות.

גם צוותי הטלוויזיה החליטו בסופו של דבר, להצטרף למסעו של הנשיא ולסקר אותו, בעקבות התייעצות עם יועציהם המשפטיים. באמת, להפסיד טיול כזה

ב. ארם ולילי גלילי

מינוין של רובינשטיין (אליקים) יאושר היום

הממשלה תאשר היום בישיבתה השבועית את מינויו של אליקים רובינשטיין למזכיר הממשלה. רובינשטיין סיים את שליחותו בארה"ב, שם שימש ציר מדיני בשגרירות והיום כבר ישתתף בישיבה. בין הנעדרים ממנו טרם צאתו ארצה היה גם שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, שבדך את מזכיר הממשלה החדש ואיחל לו הצלחה.

הממשלה תאשר גם את בקשת שר המשטרה, חיים בר־לב, למנות את האלוף דוד מיי־מון לנציב שירות בתי הסוהר במקום רפי סויסה. הממשלה תאריך גם את מינויו של המנכ"ל בפועל של משרד התעשייה והמסחר, יורם בלי־זובסקי, לתקופה נוספת.

א. לם

הפעם אורח מהשורה

שנים ארוכות היתה במועדון הממשלה מסורת לפיה הונך יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי ארנסט יפת את פתיחת המועדון. לקראת הופעתו של יפת נהגו להופיע במועדון המסחרי עשרות מבכירי בנק לאומי שרצו להביע בכך את העניין הרב שיש להם בדבריו. יפת היה נוהג לשרטט, בנאום זה, את קווי פעולתו של מערכת הבנקאות בתקופה הקרובה.

מסורת זו נשברה לפני שנתיים כאשר יפת היה אמור להופיע יומיים לאחר פרסום דו"ח מבקר המדינה על מניות הבנקים וביטל את השתתפותו. ביום ששי שוב נפתחה עונת הפעילות של המועדון המסחרי כאשר המרצה היה שר הביטחון, יצחק רבין. אבל להפתעת רבים הופיע יפת, וישב בשולחן הנשיאות בלא לנאום, כאורח מן השורה.

אריה לביא

פשנל בענגים

למסיבת ההפתעה, שנערכה בשבוע שעבר למפיק אברהם דשא (פשנל), היו השלכות מיידיות על עסקיה: האיש הזיל להמפקה. לדברי בת זוגו, ניצה, "הוא הולך כבר כמה ימים בענגים, נמצא באופוריה, לא נרגע, לא ישן ולא אוכל".

אגב, הפרוייקט המוצלח ביותר שהפיק פשנל הם חיי המשפחה שלו עם אשתו הצעירה ממנו בשמונה עשרה שנה ושלושת ילדיהם. ניצה תורמת את חלקה למופעים שמארגן בעלה, בעיקר בעיצוב התלבושות.

ניצה דשא מציינת כי בהכנת המסיבה היא לא היתה לבד. זה היה ערב שארגן "הגשש החיוור" (בסיועה של המפיקה דליה גרמבקר): "הם עשו פשוט מעל ומעבר באהבה ובהומור חום. גם חברים שאינם אמנים, וביניהם אנשי עסקים ידועים, תרמו למסיבה. כל אחד בהומור", ציינה ניצה.

נילי מנדלר

חגיגות היין הצעיר

חגיגת יין נערכה בסוף השבוע במלון "ספורט" החדש באילת לכבוד יין הילולים של כרמל מזרחי המיוצר זו השנה הרביעית. זהו יין צעיר מבציר של סוף הקיץ הנוכחי שאינו מיועד לשימור ומשך חייו הוא חדשים בלבד. החגיגות לכבוד יין הילולים מנוסות ללכת בעקבות ה"בוז'ולה נובו" הצרפתי שחגיגותיו נערכות בצרפת תוך הילולה של קבלת פני עונה חדשה.

אילת, הנבחרת בשנה האחרונה משגשג גדול, אימצה אל לבה את חגיגות היין בנוכחות ראש העיר, רפי הוכמן והמנהלים של בתי המלון החדשים והוותיקים שלה. בתי מלון אלה יגישו את יין הילולים לאורחיהם בחודשים הקרובים.

שולמית קופר

בגזרת המנחה "אני לא רפאל" המיתנהקבה בשבוע שעבר בתיאטרון הקאמרי ולאחריה הנגו במסיבה עליזה במלון בראבור בי"ל, בה השתתפו עודד תאומי, תיקי דיין, חנה מרון המבון בב"ה ההצגה, מוני מושונוב, הנראה כאן עם הבימאי הזי קילוס (מימין) ואבנר חוקיקו.

בעריכת עידית רוזנבלום

השגריר הבריטי שגורש מדמשק: הטרור הסורי נועד לשמור על שלטונו של אסד

"סוריה כבר השתמשה בתחבולות מלוכלכות כדי למנוע את הדחתו של אסד" ● הארגון הבין־לאומי של הטייסים יטיל חרם של 48 שעות על סוריה

השגריר הסורי בבריטניה, ד"ר לטוף אלאף חיידאר, נושא בידיו את בתו, דליה, בעת שעזב את מעונו, ביום ששי, אחרי שממשלת בריטניה הורתה לסורים לסגור את שגרירותם בלונדון (צילום אי־פי).

מאת שאול צדקא

השגריר הבריטי, רוג'ר טומקינס, שגורש מדמשק, האשים ביום שישי את סוריה בהפעלת טרור, כדי לשמור על שלטונו של הנשיא אסד וכדי להשיג מטרות חוץ שונות.

השגריר אמר לכתבים עם הגיעו ללונדון, כי הסורים הזדעזעו מהחלטת אנגליה לנתק את היחסים הדיפלומטיים והוא אינו יכול להוציא מכלל אפשרות התקפות תגמול נגד מטרות בריטיות. לדבריו סוריה כבר השתמשה ב"תחבולות מלוכלכות", כדי למנוע את הדחתו של אסד.

טומקינס גילה, כי בסוריה פועלים כל ארגוני החבלה, שעיקר פעולות טרור באירופה בשנים האחרונות. הוא הוסיף, כי תוך צעדי על הניתוק לא יכלה ממשלתו להגיב בצורה אחרת על הדרישותיה של דעת הקהל הבריטית.

עמיתו הסורי לטוף חיידאר, שה־משיך להכחיש כל קשר לניסיון החבלה של הינדאווי, עזב את לונדון בהשמיעו דברי איום כלפי ממשלות המערב. הוא אמר, כי עבור הימים בהם יוכל כוח הינוני כלשהו לאכוף תכתיבים על מדינתו או להלך עליה אימים. הוא דחה את האפשרות כי יאונה לו רע בדמשק, עם הגיעו לשם.

טומקינס הדגיש, כי ממשלת סוריה מספקת שירותים לארגוני טרור בדמשק ונותנת להם בסיסים בבקעת הלבנון, השלטת על ידה, על מנת לעודד סכסוכים בין ערביים ולחזק את האופוזיציה של המה הנוקשה נגד ישראל. "הם גם ראוים בקשרים עם ארגוני טרור אמצעי להשגת מטרות בתחום מדיניות החוץ שלהם", הוא אמר.

תרם של יומיים על סוריה ולוב זהר בלוקסמבורג, מוסר "הארץ" לעניני תעופה מוסר, כי הנהלת איפלפ"א — הארגון הבינלאומי של הטייסים, שמקום מושבו בלונדון, החליטה בסוף השבוע להטיל חרם בן 48 שעות על סוריה ולוב, בשל מעורבותן בעידוד ובמתן חסות לטרור אווירי.

מאיגוד הטייסים הישראלי נמסר, כי על המועד המדויק של הטלת החרם תבוא הודעה נפרדת, כדי לאפשר לארגון הבינלאומי להתאם את הצעדו לפועל.

חוסיין בנאום הכתר: ירדן אינה מהווה תחליף לאש"ף

אינה מיופת־הכוח של הפלשתינים ● סיפוק בירושלים והפתעה מכוונות חוסיין לכינוס הוועידה המכינה לוועידה בינלאומית לשלום

מאת סופר "הארץ"

ירדן דבקה בהחלטות פיסגת רבאט משנת 1974, שקבעה את זכות הייצוג הלגטימית הבלעדית של אש"ף לעם הפלשתיני, ומכאן היא אינה מיופת־הכוח של הפלש־תינים ואינה מהווה תחליף לאש"ף.

דברים אלה אמר אמש המלך חו־סיין, בנאום הכתר שנשא בפתיחת המושב הרגיל הרביעי של מועצת האומה הירדנית בעמאן, הכולל את חברי הפרלמנט והסינאט.

חוסיין מנה סעיפים אלה במסגרת העקרונות, עליהם מושתתת המדיניות הירדנית והעמדה הירדנית הברורה והקבועה, כי הדרך להסדר כולל באיזור היא באמצעות כינוס ועידה בין־לאומית לשלום בהשתתפות חמש המדינות הקבועות במועצת הביטחון והצדדים הנוגעים בדבר לרבות אש"ף, ועל בסיס החלטות 242 ו־338. עם זאת הדגיש בסעיף האחרון של עקרונות העמדה הירדניים, כי על־פי קשריה האישיים לארגון הפלשתיני...

...אש"ף מבטאה לאומה ביום שעבר, לא השפיעה על עמדתו. "הבעיה הפלשתינית", הדגיש, "היא חלק מאיתנו ואנו חלק ממנה לעולמים, אם רצינו בכך ואם לאו. אנו שנים נמשיך לשוט יחדיו, עד שנגיע לחוף המבטחים של ייחודו, וכל זאת מתוך ההתחייבות לאומית ואחר־יות היסטורית להגשמת הזכויות הלאומיות של הפלשתינים".

הוא כינה את אש"ף "הצד הנוגע בדבר, המשקיף מן הצד המתפקר בקביעת עקרונות, תוך ציפיה שהד־מים ישאו עימם שינויים". ירדן מתנגדת לקיפאון ולהשלמה עם המציאות, בעיקר כאשר הצד השני אינו קופא על השמרים, אף באותה מידה מתנגדת ירדן למהלכים נפר־דים. הוא הוסיף, כי ירדן פועלת על פי העקרונות שמנה על־פיהם הוא־ס הערבי החותר לשלום צודק, כולל ובר־קיימא, מכאן פועלת עתה ירדן לגיבוש ראיה ברורה ומוסכמת על כל הצדדים בעניין הוועידה הבינ־לאומית לשלום, שהכל הביעו בנוגע של דבר את הסכמתם לה.

בעניין זה מקיימת ירדן מגעים במישורים שונים, לרבות עם הקהילה האירופאית, בניסיון לגשר על הפערים בין העמדה האמריקאית לעמדה הסובייטית. הוא מנה חמש הצעות, שנוגעות לוועידה בין־לאו־מית, בין היתר, שהוועידה תכלול רק את נציגי חמש המדינות הקבועות שבמועצת הביטחון, כי נציגי ישמשו משקיפים בוועידה מדינות הנוגעות בדבר או נוגעים בדבר.

...הר על הפעילות הירד...או "חיזוק העמידה האיר... הפלשתינים בשטחים ודבקותם באדמתם". ...השתתת תוכנית החומש הירדנית לפיתוח הגדה והרצועה על החלטות פיסגת בגדד משנת 1978, והיא מהווה אמצעי יעיל וכולל לחי־זוק העמידה האיתנה. הוא תקף את אלה המבקרים את ירדן בעניין זה, "המשנים את דעותיהם בהתאם לשינוי תפקידיהם, או שהפכו את הכיבוש למקור להכנסותיהם". עוד ציין, כי תוכנית החומש אינה מהווה תחליף לפתרון הכולל.

היחסים הטובים עם מדינות ערביות

המלך חוסיין העלה על נס את היחסים הטובים של ירדן עם המדינות הערביות וציין כי זעקות עליונות משותפות קיימות בין ירדן למצרים, עיראק, סוריה, סעודיה ומ־דינות המפרץ, מארוקו ותוניס. הוא חזר והדגיש, כי ירדן מקיימת תיאום מלא עם מצרים בראשות המנהיג הערבי הנציל מובארק, וכן עם סוריה בכל הנוגע לוועידה הבינ־לאומית, והיא מתיצבת בכל תוקף לימין עיראק, במלחמתה נגד המערכה התוקפנית האיראנית. את נאומו, שהקדיש את חלקו הראשון לסקירת הישגי הממשלה במישור הפנים, סיים בתוקפה על "הטרור, יהיה סוגו, מקורו ופרותו אשר יהיה". הוא קבע, כי הטרור הוא תופעה שלילית ומסוכנת הפוגעת בתדמית הערבית.

סיפוק והפתעה־מרובה ב... חוסיין בירושלים

...קיבלו אלה, מסכם המדיני של "הארץ" מוסר, כי דבריו של המלך חוסיין נתקבלו בירושלים בסיפוק רב ובהפתעה, בעיקר ביחס לכינוס הוועידה המכינה לקראת הוועידה הבינלאומית.

מקורות מדיניים בכירים העירו, כי עד כה דחה חוסיין רעיון זה, שנתמך על־ידי נשיא מצרים, חוסני מובארק, וטען שיש לפעול ישירות לכינוס ועידה בינ"ל בהצות חמש המעצמות הקבועות של מועצת הביטחון.

אותם מקורות הגביעו על הבקרתו של המלך חוסיין בהמשך תהליך השלום ובמעורבותו בשיפור איכות החיים בגדה המערבית. עם זאת הטעימו, כי אין בשעה זו שום פעי־לות ממשית לכינוס ועידה מכינה או ועידה בינ"ל.

חקירה במשרד החוץ:

מי אישר לדובר האוצר להשתמש בדואר דיפלומטי לצרכים אישיים?

מאת סופרי "הארץ"

משרד החוץ מקיים בירור — מי אישר לדובר משרד האוצר, יצחק פיינברג, להעביר מארה"ב חבילות עם מטען אישי בדואר הדיפלומטי. דואר זה משמש להעברת חומר דיפלומטי בלבד. הבדיקה נערכה בעקבות תלונות... בביקורו של שר האוצר, משה נסים, בארה"ב לפני כחודש, התקבל במשרד החוץ בירוש־לים שלוש חבילות שהגיעו בכי־דים, בצעצועים ומזכרות ששלח פיינברג מוואשינגטון.

דובר האוצר הוזעק למשרד החוץ, התבקש לשלם את דמי המשלוח והוצאות המכס. עתה מבררים, מי בוואשינגטון אישר את המשלוח.

דובר האוצר, יצחק פיינברג, אמר בתגובה, כי "בשגרירות ישראל בוואשינגטון נמסר לו, כי הוא יכול לשלוח את החבי־לות באמצעות הדואר הדיפ־לומטי. החבילות עברו את ביקורת המכס, והוא ישא בהוצאות המשלוח".

שיחת היום / לילי גלילי

עם: ארנון גפני, יו"ר דירקטוריון "כור"

על: שובו אל המיקרופון כקריין חדשות ב"קול ישראל"

אני דווקא אוהב את הרדיו של היום, הוא יותר תוקפני

יומיים של התמודדות עם שדרים הוותיקים של "קול ישראל" החזירו אותך בסוף השבוע אל המיקרופון כקריין חדשות. רבים שזוכרים אותך כנגיד בנק ישראל, הופתעו.

באמת הלכו בדיוק 30 שנה מאז סיימתי את הקריירה שלי כקריין, שהתחילה בזמן היותי סטודנט במגישה מקרית עם חנה בר־ארי ז"ל, שהיתה אתי בחוג דרסטי בגימנסיה הרצליה. אפילו הציעו לי להישאר, לאחר שב־סיימתי על שבעת "הקריינים הנבחרים", שהשר זלמן ארן קבע, כי רק להם מותר להגיש חדשות. אחרי 30 שנה, מצאתי עצמי חוזר לאותה הסיגה, בדיוק בתוך חדשות. אלא שהאולפן של אז היה בבניין נפרד. אליו הגענו בגשם מתוסף נשימה בגלע השעון. את האולפן הנוכחי כבר הכרתי כמראיין.

התרגשת לחזור?

רק לרגע, במלים הראשונות. קצת פחדתי שהקול יבגוד לי פתאום. בשידור הראשון ב־54, התרגשתי יותר. לא עשיתי שום הכנות מיוחדות, חוץ מזה שהיום, לפני השידור, ניסיתי להרגיל לעצמי את המבנן והטכניקה של הפתיחה. מסתבר שלא שכחתי, ואפילו הצלחתי להשתלט על איזה כלבול קטן, שהיה לי בטקסט בלי שידגישו.

אבל לעומת זאת היה לך קונפליקט של אינטרסים: יצא לך לקרוא ידיעה על הסכסוך העבודה ב"אלאיאנס" שבשליטת "כור".

נכון, זה למשל, לא יכול היה לקרות לי לפני 30 שנה. בדקתי מראש אם הידיעה ניטרלית, למזלי, היתה בסדר גמור, אחרת באמת הייתי בבעיה.

מן המתח ובעבודות לך מהדורות יוצאות הדופן גם מאז המהדורה שאיני שוכח, היתה אחרי מבצע קדש. למחרת שהשי־דור היה מסתיים ב־11, נתבקשנו להישאר, כיוון שבן גוריון נושא נאום בכנסת. אז לא היה שידור ישיר ואחרי חצות התחלתי לקרוא מהדורה בת 45 דקות של נאום, בו הוא מסכר את ההחלטה על אי נסיגה. הרגשתי עם תחושה על כרי כך, שכבר לא הרגשתי כקריין, אלא כמנהיג המדבר אל העם. אחרי כמה ימים, הגשתי את המהדורה בה הודיע על הנסיגה. אותה אהבתי פחות.

גם המספידים נתקפו נוסטל־גיה, ורבים אמרו בסוף השבוע: "אלה היו ימים, איזה קריינים, איזו רמה, איזו תרבות". יש הצדקה לנוסטלגיה?

גם אז היו מכל הסוגים. אני דווקא אוהב את הרדיו של היום, האישי יותר, התוקפני יותר. ההבדל פחות מורגש בקריינות חדשות, אבל אפילו כאן הקצב מהיר יותר. אותנו חייבו לקרוא לאט לטובת העולים החדשים.

במשך השנים, הפכת את התקשורת מצידה השני, כמנכ"ל האוצר, או כנגיד בנק מותקף. לא הצטערת על הבחירה?

לעיתים חשבתי, שלקרוא את החדשות על נגיד בנק ישראל, יכול היה באמת להיות יותר פשוט.

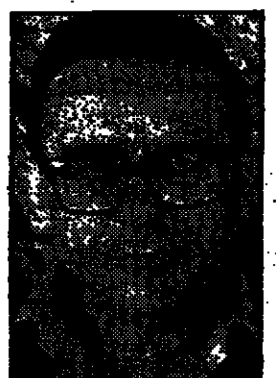

יש כבר סקטורים העומדים בתור

(סוף מעמוד 1)

אחרי שחתמו עליו נציגי הממשלה וההסתדרות — ולאחר דיון סוער במזכירות, בהצבעה תמכו 17 מחברי המזכירות בחתימה על ההסכם, ארבעה התנגדו ואחד נמנע.

חיים הברפלד, מ"מ מזכ"ל ה־הסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, מי שניהל את המשא ומתן לסיומו, אמר בטקס החתימה, כי הוא כבר מתאר לעצמו מי יהיו העומדים בתור אחרי האחיות "עם איזה בעיות ההסתדרות תצטרך להתמודד הזל מהבוקר".

עובדי ומינהל המשק בבתי החו־לים יהיו, ככל הנראה, הראשונים לתבוע השוואת שכר עם האחיות, אף כי רשמית לא הוגשו תביעותיהן לממשלה ולהסתדרות. זו האחרונה התחייבה בהסכם שנחתם ביום ו' שלא לתמוך בתביעות דומות מצד קבוצות עובדים אחרות וכי ההסכם ממצה את תביעותיהן של האחיות.

תוספת 1500 תקנים

לאחר שחתמו על ההסכם בנוכ־חות שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו ויו"ר האיגוד המקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, אמרה סג־הגנת השכיתה שבהסדרתן הודגש, הושגה ביותר של מאבקן הוא תוספת 1,500 תקנים בשלוש השנים הקרובות. כן נקבע כי במחלקות בתי החולים תבוצע תקינה, שתקבע את מספר האחיות הדרושות במחל־קות ואת סוג העבודה שהן מבצעות.

הלל דוראי, הממונה על השכר במשרד האוצר המסיים בסכסוך זה את תפקידו, אמר אמש בתשובה לשאלות "הארץ", כי ימי השביתה ינוכו משכר האחיות. מההסתדרות נמסר כי במשא ומתן נושא זה לא עלה כלל, ומכאן יש להסיק כי הכללים המקובלים ביחס לשביתות "בלתי מאושרות" יחול על שביתת האחיות.

ועדה הסתדרותית, בראשות אפ־רים זילוני, התכנס בימים הקרובים לדון במבנה הסתדרות האחיות. אותה עירעו מבצבים אחיות בתי החולים, כאשר הביאו להדחתה של כרמיה פרן, מי שכיהנה כמזכירה ארצית.

התמריץ — שמינית מהשכר

באשר לתוספת השכר באמר בהסכם, כי התמריץ לאחות בבית החולים, העובדת במשרה מלאה יהיה 12.5 אחוזים ממשכורת ה... לאחות ב־3/4 משרה יהיה 8.3 אחוז משכרה ואחות ב־1/2 משרה תקבל תמריץ בשיעור חמישה אחוזים משכרה. בנושא קיצור שבוע העבודה נאמר בהסכם ששבוע העבודה יהיה בן 36 שעות ובתי החולים יתארגנו למעבר למשמרות עבודה גמישות ובהן ארבע משמרות של שש שעות ביממה.

התעריף הבסיסי לחישוב שעות נוספות הועלה מ־4.40 שקל ל־6 שקל שעה כדי להתחרות עם קבלנים פרטיים המספקים לבתי החו־לים בעתות מחסור בכוח אדם סיע־ודי. רוב האחיות יקבלו לראשונה קצובת רכב והיל מ־225 ק"מ לחודש ועד לרמות קצובה גבוהות כמקובל בשרות המדינה. הלל דוראי אמר אמש ל"הארץ" כי הוא־קביל המיוחד לקצובת רכב מנע השגת הסכם בסעיפים אחרים של שיפור תנאי העבודה לאחיות. עבור עבודה במשמרות צהריים יקבלו אחיות תוספת 20% בהשוואה לתעריפים שנקבעו בעבר.

בדיקה נוספת ב־1989

נקבע כי שכר האחיות ייבדק באוקטובר 1989 כדי לעמוד על שחיקת השכר בהשוואה לעובדי הדירוג בהסתדרות האקדמאים בני דעי החברה הרוח. הזל מ־1989 ייבדק שכר האחיות על יסוד ההשואה הנ"ל כל שנתיים. חיים הברפלד ואפרים זילוני אמרו כי ההסכם הוא הטוב ביותר שניתן היה להשיג.

נושאים אחרים, עליהם סוכם, הם הקצבות משאבים למעונות יום לילדי האחיות, לדיור ולהסעות.

תוקפו של ההסכם עד מרס 1987, למעט סעיפי התמריץ המעניק לאחיות במשרה מלאה תוספת של משכורת חודש על בסיס שנת עבודה מלאה, שתחולת מתחיל בספטמבר השנה.

סוגיית קיצור שעות העבודה של אחיות בתי החולים תידון בוועדה המשותפת להסתדרות ולממשלה היושבת על טיוטת הנושא ביחס לכלל המשק הציבורי. נציג האחיות ישותף בדיוני הוועדה. חיים הברפלד מסכם את ההסכם באמרו כי יש בו הרבה מתוקפים האחידים וגם את הדברים יצטרכו לעמוד במבחן הביצוע יש לראות זאת כתופעה מרעננת ומחודשת.

שליחים

(סוף מעמוד 1)

...שנתונאים עצמם מצוידים בתור ...זות המחוקות את סיפוריהם".

מבשלת התיבה לבדוק

אבל חבר הפרלמנט, רונאלד אנדרסון, שהוא גם חבר ממשלת הצללים של הליבור לעינייני חוץ וביטחון, אמר כי על הוא מוטלת החובה לבדוק את הידיעות על מעשה החטיפה. הוא אמר ל"טיימס", כי מדובר בהפרה גסה של החוק הבינלאומי. לעומתו טען מייקל לייתאם, חבר הפרלמנט השמרני ויו"ר האגודה הפרלמנטרית לי־דידות עם ישראל, כי מן הקריאה הזאת נודף ריח של רצון להזיק למבוכותיה של ישראל בשוק המוני־טין הבינלאומי.

ה"סטנדארט", עתון הערב של לונדון, פרסם על פני כל עמודו הראשון ידיעה הטוענת, כי ואנונו נחטף על ידי שליחי ה"מוסד" מבית המלון שבו השתכן, בשכונת קובנט גארדן במרכז לונ־דון. הוא הוכנס לתוך תיבה, הועבר לשדה תעופה ליד לונדון והוטס לי־שראל כמטען דיפלומטי. היה זה בין ה־10 ל־17 באוקטובר.

לטענת היומון, מתוך רצון למנוע נזק ליחסיה עם בריטניה, הדליפה ישראל מידע כוזב לשבועון האמריקאי "ניוזוויק", לפיו נחטף ואנונו בים התיכון מתוך יאכטה, בה הפל מסע הופים. לאחר שחברה פיתתה אותו לעשות זאת. אפשרות זו עלולה, לדעתו, להעמיד את ישראל באור מביך, משום שבחרה שלא להשתמש בחוקי ההסגרה המ־קובלים בין מדינות.

מוחזק בכלא בחיפה

ה"דיילי טלגראף", הטוען כי ואנונו מוחזק בבית כלא אוחזי בחיפה, לאחר שהושלמה חקירתו בבית הכלא הצבאי של גדרה.

גם ה"טלגראף" מחזיק בדעה כי ואנונו נחטף בארגז דיפלומטי, "ככל הנראה על ידי ההגנה שהעסיקה השגרירות הישראלית בלונדון". הוא כותב, כי ואנונו פוטר מעבודתו אשר תקד בשל אהדתו לענין הפלשתינאי.

ה"טיימס" טוען, כי הדרכון של ואנונו לא עבר בשבועות האחרונים תחת ידיהם של משטרת הגבולות ושל שלטונות ההגירה. דבר המעיד על כך שהוא הוברח מן המדינה באורח לא חוקי.

המשטרה: לא בוקר

(ע"ח). משטרת בריטניה הודיעה שלשום, כי אין לה כל כוונה לחקור את היעלמו של הישראלי מרדכי ואנונו, עליו נמסר, כי נעצר לאחר שמסר פרטים על תכנית נשק גרעינית בכיסול של ישראל לעתון הלונדוני "סנדיי טיימס".

בריטניה סייעה בחטיפה

השבועון אבזרוור כתב היום בגיליונו החדש כי השירותים החשאיים הבריטיים היו מעורבים בחטיפתו של ואנונו מלונדון. השבועון מצטט גם את הכומר מקייס הטוען בסידני כי השירותים החשאיים של אוסטרליה דיווחו לעמיתיהם בבריטניה ובישראל על נסיעתו המתוכננת של ואנונו ללונ־דון ב־11 לספטמבר.

ה"סאנדיי טיימס" טוען כי ממשלת בריטניה תהיה נתונה השבוע ללחץ כבד של חברי פרלמנט אשר יבקשו ממנה הבהרות בנושא. כנים הלייבר חבר פרלמנט מרון שרבי מן המפלגה השמרנית עתיד אף להציג שאילתא בפרלמנט לראש הממשלה בנושא זה.

המעלות של אל על

המטמפרטורות אתמול			מקסי' מקסי'	מקסי' מינימום	
8	11	גשום	10	6	אמסטרדם
14	19	מ"ח	18	13	אתונה
—	—	מ"ח	10	7	בוקרשט
3	12	גשום	12	6	בריסל
4	11	גשום	12	6	וינה
3	12	גשום	11	8	ז'נבה
10	13	גשום	10	6	לונדון
12	22	מ"ח	17	12	ליסבון
5	20	נאה	14	6	מדריד
3	12	מ"ח	10	4	ניו־יורק
12	15	גשום	14	10	פאריס
7	8	גשום	12	7	פרנקפורט
—	—	גשום	10	6	ציריך
19	28	מ"ח	27	19	קהיר
—	—	גשום	10	6	קופנהאגן
7	20	נאה	19	10	רומא
—	—	מעונן	7	4	שטוקהולם

ELAL אל על

הארץ

טלפונים חדשים

מרכזיה ראשית:

5121212

מחלקת המודעות:
קבלת מודעות יום 5121112
קבלת מודעות לילה 5121212

מחלקת הפצה:
חלוקה ומשלוח 5121331
חשבונות מנויים/סוכנים 5121342
מינויים בחו"ל 5121341
הפצה (לילה) 5121100

מחלקת חשבונות מרכזית 5121316
דפוס 5121136
פאקסימיליה 810012

בצער ובכאב עמוק אנו מודיעים על פטירתה של אמנו סבתנו ודודתנו היקרה

לובה (לוניה) מילר

בת ר' שמואל יצחק קויאט ז"ל, מלודז'
אשר הלכה לעולמה בשיבה טובה

הלוויה תתקיים היום יום ראשון ל' תשרי תשמ"ז 2.11.86 בשעה 2.00 אחה"צ
בבית העלמין בקרית שאול
יושבים שבעה בבית משפחת מילר שד' חן 1 ת"א

המשפחה האבלה

יקירתנו

צילה ארליך

ז"ל

איננה

הלוויה תתקיים היום יום א' ל' תשרי תשמ"ז 2.11.86 בשעה 14.00
בבית העלמין בחולת יצחק.

נפגשים ליד השער הראשי
יושבים שבעה בבית המנוחה

משפחות: ארליך וגולן

לרותי והבנות

המומים וכואבים יחד אתכם על מות

אינג' אורי פרנקל ז"ל

חברי ההנהלה של לשכת היועצים לניהול בישראל

בנימין אילן	שמעון גלברד	יוסף כספי	יעקב קלי
אברהם אסף	אבי דגן	מאיר כרמון	יצחק י. רביד
אריאל ארצי	יהודה הירשברג	אילן לינדנבוים	איתמר רוגובסקי
אמנון ביחובסקי	דב הלפרן	אורי מן	דב רוט
חנוך בלצן	יצחק חלדי	אליהו מרון	יחזקאל ריבה
יצחק בן אפרים	ישראל יוגב	דוד סולמן	אילן שהם
שמואל בראור	יצחק יודילביץ	טוביה סיני	אלון שוש
יוסף ברמק	יצחק כהן	זיוון צימחוני	אוריאל תמיר

לחברתנו היקרה

רחל ובנותיה נילי נתי ובני המשפחה

אתכם ביגונכם העמוק על פטירתו בטרם עת של ידידנו היקר

מאיר רוטקופף

משפחות: דגון, חיות, סגל, סטריק, לקריץ, שנהב, פירסט, שמילוביץ, שושני, גורדון

משפחות בחו"ל: פירסט, מלמד, ליפשיץ

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY
SERIAL NO. 65952
CLASS
DATE 20 SEP 1987

ירידה בכ־17% במכירת דירות בחודש אוקטובר

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מכירות הדירות בחודש אוקטובר ירדה בכ־17 אחוז אצל תשע חברות הבנייה הגדולות — מתברר מבירורים שנעשו על ידי החברות עצמן החברות. חברות אלה מכרו בחודש זה 309 דירות בלבד לעומת 373 דירות שמכרו בחודש ספטמבר.

בענף הבנייה מסבירים את הירידה במכירות הדירות במספר ימי עבודה מצומצם בחודש אוקטובר בשל החגים שחלו בחודש זה, בירידה במלאי הדירות ובעליית המחירים והוזלות שנרשמה גם בחודש הקודם והסתכמה בממוצע בכשלושה אחוזים.

דובר מרכז הקבלנים צבי פרידמן מוסר, לעומת זאת, כי הקבלנים הפרטיים דיווחו באוקטובר על עלייה במכירות שהוסברה במבצעים מיוחדים שנעשו על ידי קבלנים בחודש החגים. בין היתר צוין מכירה של 15 קוטג'ים על ידי חברת אברהמי, ומכירה נרחבת בפרויקטים בשכונת הר נוף בירושלים. בלטה בירושלים מכירת דירות לחרדים, המוסברת בכך שרבים מהם לא עבדו בחול המועד סוכות והתפנו לעיסקי דירות.

להלן המכירות של תשע החברות הגדולות:

החברה	אוק'	ספט'
אזורים	23	49
אשדר	45	42
דוקר	15	14
יובל גד	32	42
רובינשטיין	20	25
רמט	18	25
רסקו	19	21
שיכון ופיתוח	66	79
שיכון עובדים	71	76
ס"ה	309	373

ארנס: לא צריך לפזר טובות לערבים ללא מדיניות ברורה

בזמן עזר וייצמן לא היתה מדיניות כלפי הערבים

מאת נדית בהטא
סופרת "הארץ" בחיפה

כאשר עסק השר וייצמן בענייני הערבים בארץ לא היתה כל מדיניות כלפיהם — כך טען השר משה ארנס (האחראי כעת על תחום זה) בהרצאה בפורום הוועד הכלכלי בחיפה ביום שני.

לדבריו, "ברור שהמדיניות שלנו לא צריכה להיות פיזור טובות הנאה למיניהן, ללא כל מדיניות יסודית ועקרונית העומדת מאחוריה".

בתשובה לשאלה, אמר כי ישקול את החזרת לשכת היועץ לענייני ערבים שביטל השר וייצמן, ואשר לא ברור מדוע בוטלה.

לדבריו, הוא עוסק עתה בהתוויית מדיניות לגבי אזרחי ישראל הערביים, שיגישה לאישור הממשלה.

תביעה להתפטרות מיידית של ההנהלה

לאן נעלם הכסף — דרשו לחקור חברי הארגון של מושבי הצפון

יהודה שרוני

בישיבה סוערת של ארגון מושבי הצפון, שבה לקחו חלק גם שר החקלאות, אריק נחמקין, ומזכיר תנועת המושבים, גדליה גל, נמתחה ביקורת נוקבת על הנהלת הארגון.

בישיבה, במסגרתה אמורה היתה הנהלת הארגון למסור דין וחשבון על המצב בארגון, נוכח המשבר המחריף והולך, קראו נציגי מספר מושבים להתפטרות מיידית של ההנהלה, נוכח מחדליה הרבים. הצעה זו נדחתה, לאחר שנערכה הצבעה בין החברים.

המחדלים עליהם דובר בישיבה היו אי סדרים כספיים חמורים והע־ברות כספים שלא נמצא להם הסבר. אחד החברים, ממושב כפר יחזקאל, טען כי הגרעון הכספי אינו נולד של מפעלי הארגון, כמו מפעל "אגת הכסף", לדוגמא, אלא של מוסדות הארגון עצמם, ולכן יש לבדוק לאן נעלמו הכספים.

יש לציין כי חלק ממושבי הארגון נקלעו למשבר, נוכח הריבית הגבוהה שבה חויבו, זאת בשעה שמושבים אחרים זכו בריבית גבוהה. היקף החובות של ארגון מושבי הצפון נאמד ב־180 מיליון שקל, מהם מעל ל־100 מיליון שקל למערכת הבנקאית, הנוששת במקרים רבים ממתן אשראי נוסף.

לבני ויסמן

מיטב איחולי בריאות והצלחה
בדרך החדשה
בה לחי

עובדי החברה
"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ
"שילוב" סוכנויות ביטוח בע"מ
ת"א חיפה אשדוד, נתב"ג,
אילת, יפו וירושלים

למר דוד דה־טולדו
[illegible]
ורעיתו
ברכות מקרב לב בהגיע בתכם
טלי
לגיל המצוות.
הנשיא, ההנהלה, החברים והעובדים
בורסת היהלומים הישראלית בע"מ
מפעלי בורסת היהלומים הישראלית בע"מ

רשות — הדואר
רשות הדואר בשיתוף עם אגודת המעצבים הגרפיים בישראל
מודיעה על תוצאות התחרות
לעיצוב סמל ולוגו לרשות הדואר
פרס ראשון — בסך 4,500 ש"ח שוש ויונה עיצוב גרפי ת"א
פרס שני — בסך 2,000 ש"ח דובי שפירא, ת"א
פרס שלישי — בסך 1,000 ש"ח אופיר פז ועמנואל רפופורט, ת"א

עמק מפעלי סריגה בע"מ
הודעה על קיום אסיפה כללית שנתית רגילה של בעלי המניות.
ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות תתקיים ביום 24/11/86 בשעה 16.30 במשרדי החברה במפעלה, רח' חילזון 5 ר"ג.
בפני האסיפה יובאו לדיון ואישור הנושאים הבאים:
1. דיון בדו"חות הכספיים, במאזן, בדו"ח רואי החשבון ובדו"ח הדירקטוריון לשנת הכספים שהסתיימה ב־31/3/86 ואישורם.
2. מינוי דירקטורים.
3. מינוי רואה חשבון וקביעת שכרו.
4. דיון בהמלצת מועצת המנהלים לחלק מניות הטבה מעודפים.
5. שונות.
העתקים מהדו"חות הכספיים ומדו"ח הדירקטוריון ניתן לקבל לעיון במשרדי החברה, בשעות העסקים הרגילות, עד למועד כינוס האסיפה.

עמק מפעלי סריגה בע"מ
הודעה על קיום אסיפה כללית יוצאת מהכלל של בעלי המניות.
ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית יוצאת מהכלל של בעלי המניות תתקיים ביום 24/11/86 בשעה 16.00 במשרדי החברה במפעלה ברח' חילזון 5 רמת־גן.
על סדר היום אישור המלצת מועצת המנהלים על הגדלת הון המניות הרשום של החברה.

הסובייטים התירו לסמואל פיזאר לסנגר על 5 יהודים

נעצרו בבריה"מ על ריקוד בשמחת תורה ושוחררו בעזרת פרקליט זר

"הסברתי לשופט פפארונוב כי הצעירים לא עשו דבר רע, והוא העביר הטיפול למשטרה" ★ הורשעו בהפרת הסדר הציבורי, נקנסו ב־50 רובל ושוחררו מיד

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ"

חמישה צעירים יהודים, שרקדו בשמחת תורה סמוך לבית הכנסת במוסקווה ונעצרו, שוחררו בסופו של דבר לאחר פעילות מאומצת של הפרקליט והסופר סמואל פיזאר, מחבר "כיסוף הדם".

אתמול סיפר פיזאר, הפועל בפאריס ובניו־יורק, ל"הארץ": "בשבוע של שמחת תורה ביקרתי בבריה"מ יחד עם אלי ויזל ותיאודור מאן, נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי, כדי לנסות ולקדם את נושא הגירת היהודים מבריה"מ. נפגשנו שם עם פקידי ממשל בכירים וכן עם "סירובניקים", כמו סלפק ולרנר."

"למחרת החג פנו אלי כמה יהודים", המשיך, "וסיפרו כי עומדים להעמיד לדין חמישה צעירים שנע־צרו על קיום החג שמחת תורה וכי קרוב לוודאי שישלחו לכלא או יישלחו לשירות צבאי בלנינגרד או במקום מרוחק אחר. הפנים היו משוכנעים כי אם אתערב יחשש השלטונות מהפיכת המקרה לתקרית בינלאומית ואז יהיה לצעירים סיכוי רב יותר לצאת מכך בשלום".

למחרת בא פיזאר והגיע לבית המשפט ובניגוד למקובל הוכנס פיזאר אל השופט הראשי, פפארונוב, והסביר כי הצעירים לא עשו דבר רע, אלא חגגו חג שהוא חשוב ביותר בעבורם. "שוחחתי עמו ברוסית", סיפר פיזאר, "לא היה לי זמן להתכונן. מבחוץ נשמעו צעקות של הקהל. השופט נראה מודאג. מדי פעם שוחח השופט בטלפון וכנראה התייעץ עם דרגים גבוהים ממנו. הצגתי בפניו עדויות של אנשים שהיו נוכחים במקום, ובכלל זה אמריקאים. אז החליט השופט לא לטפל בנושא ולהעבירו לדרג נמוך יותר. החמישה הועברו לתחנת המשטרה, שם אמור היה להגזר דינם."

"קודם למשפט הותר לי להפגש שלא כמקובל עם השופטת. נראה היה כי היא מאד לא רגועה. הסברתי לה את עמדתי. חששתי כי החמישה מעונשים לנאסר, אולם בתחנת המשטרה הורשעו החמישה על הפרעת הסדר הציבורי, נקנסו בחמישים רובל ושוחררו מיד. כמאתיים יהודים שחיכו להם בחוץ הריעו ונשאו אותי על כפיים. ביקשתי מהם להפסיק זאת, אחרת הרוסים לא יתירו לי עוד להכנס לבריה"מ. לפי מיטב ידיעתי, זו הפעם הראשונה שהסובייטים התירו לעורך דין זר להגן על אזרחים סובייטיים."

"העובדה שהתירו לי לייצג את היהודים מלמדת, לדעתי, על כך שדברים משתנים בבריה"מ. יותר מכך, התרשמתי שהיהודים בבריה"מ אינם פחדנים. הם היו פרובוקטיביים למדי ולא נמנעו מלצעוק באידיש ובעברית, אף שהדבר מעלה את חמתם של הסובייטים. הם אומרים כי עדיף לנהוג כך עם הרוסים מאשר להתקפל."

פיזאר שהה בארץ לביקור של כמה ימים יחד עם בני משפחתו. הם באו לבקר את בתם הלנה השוהה בקיבוץ רמת יוחנן כמתנדבת.

רב אלוף משה לוי, ערך בסוף השבוע ביקור בבסיס קליטה ומיון. הרמטכ"ל נפגש עם מפקד בקו"ם ועמד מקרוב על הליכי הקליטה של מתגייסי נובמבר. הוא עבר עם מפקדים את התחנות השונות. בתמונה: הרמטכ"ל ותמכן ראש אכ"א, תא"ל דוד חרמש, באוטובוס המסיע חיילים בבסיס הקליטה (צילום: הרצל כונסארי, יח' דובר צה"ל).

מי שהיה שגריר ארה"ב בקהיר, אלפרד אטרטון, במכון דיין בתל אביב:

יחסי ארה"ב־מצרים מתייצבים, אך עדיין יש גורמים מכשילים

מאת סופר "הארץ"

התנודות במטוטלת היחסים בין ארה"ב למצרים, שאיפיינו את היחסים בעבר, באות אל סופן. היחסים מתייצבים, הגלגל אף עדיין יש "שגיאות" ו"מוקשים" העלולים להביא להפרעות ביחסים אלה — אמר בסוף השבוע אלפרד ("רוי") אטרטון, מי שהיה בעבר שגריר ארה"ב בקהיר בהרצאתו במכון דיין באוניברסיטת תל־אביב בסוף השבוע.

לדברי אטרטון, 1973 היתה שנת מפנה גם ביחסי ארה"ב־מצרים, משום שאז הצטיינה התגבשות אינטרסים של שתי המדינות באזור. מאז ועד 1986 סיפקה ארה"ב למצרים כ־9.6 מיליארד דולר בסיוע צבאי וכ־9.5 מיליארד בסיוע כלכלי. לגבי העתיד יש סיכויים טובים למנוע תנודות חדות ביחסים בין השתיים, משום שגורם חשוב לחוסר יציבות — הסכסוך הישראלי־מצרי — חוסל, אמר אטרטון.

הציפיות המוגזמות מצד מצרים, הסכסוך בין ישראל לשאר מדינות ערב וגודל הסיוע והתלות בארה"ב יכולים להפריע לטיב היחסים מצד מצרים. מצד האמריקאי נראים כגורמי הפרעה ביחסים עם מצרים התקלות השוטפות השונות: פרשת האוניה "אכילה לאורו", כשמצרים ניסתה לסייע לרוצחי האזרח האמריקאי, הרצח בראס בורקה, והד' מיוחד צורת התגובה המצרית. סימני שאלה לגבי היציבות במצרים לאור התקוממות אנשי משטרת הביטחון וחילוקי דעות על הקצב של האמצעים הדרושים לייצוב כלכלת מצרים, ביחוד קצב ביטול הסובסי־דיות. כן מהווים גורמי הפרעה הת־עוררות הלחץ האיסלאמי הפונד־מנטלי ("במידה רבה תוצאה של אכזבה ממדיניות הכלכלית של הממשלה") ואכזבה מחוסר המשכיות השלום הישראלי־מצרי.

כשנשאל אטרטון על "תוכנית מרשל למזה"ת" שהציע שמעון פרס, הוא השיב: "דומני שזה כמו לרתום את העגלה הכלכלית לפני הסוס הפוליטי".

מרים זוהר, מכרם חורי וליא קניג — חתני פרס ישראל באמנות המשחק

(עש"ת). השחקנים מרים זוהר, מכרם חורי וליא קניג הם חתני פרס ישראל באמנות המשחק בתיאטרון הבמה, טלוויזיה והקולנוע לשנת תשמ"ז.

על הענקת שלושת פרסי ישראל באמנות המשחק לשנה זו המליצה בפני השר נבון, ועדת שופטים שכללה את אורנה פורת (יו"ר), דינה ברנבליק, קריאל גרדוש (דוש), דוד אלכסנדר והשתתפות הממונה על פרסי ישראל במשרד החינוך, ד"ר משה גלברע.

הפרס למרים זוהר הוענק על משחק אמנותי למופת, בעיצוב אישי ובהבלטת קווי עיצוב דראמטיים וטראגיים לרוב במחזות עולמיים וישראליים. מרים זוהר נולדה בצ'רנוביץ, אז רומניה. בגיל 12 נשלחה על ידי הנאצים למחנה עבודה באוקראינה. עלתה בין המעפילים באקזודוס (1948), גור־שה לקפריסין ושם הופיעה לראשונה עם להקת הזבובים. ב־1951 התקבלה ל"הבימה", בלי שידעה מלה עברית.

מכרם חורי נולד בירושלים ב־1945, וגדל והתחנך בעכו. עם לימודיו עבר לירושלים. [illegible]

להשתלם בתורת התאטרון אצל זיקלין קרומברג, הצטרף לפעילות התאטרון בבית הגפן בחיפה וב־1970 נסע ללונדון, כדי ללמוד בבית־הספר הידוע לתאטרון במגמת המשחק, לתקופה של כשלוש שנים. עם סיום הכשרתו המקצועית [illegible]

בימת התאטרון העברי. תחילה בתאטרון הקאמרי בתל־אביב ושנתיים מאוחר יותר בתאטרון העירוני חיפה.

ליא קניג נולדה בפולין להורים שחקנים, ואחרי המלחמה עברה עם הוריה [illegible] לשחק בתיאטרון היהודי הממלכתי בבוקרשט.

חמישה חודשים לאחר עלייתה לארץ, ב־1961, התקבלה כשחקנית ב"הבימה". מאז גילמה למעלה מ־50 תפקידים מגוונים מן הרפרטואר [illegible]

עיצבה את העמוד: [illegible]

שרות הבריאות
[illegible]
ארבלי — אלמוזלינו
תהיה אורחת
מסיבת העיתונאים
השבועית בקול ישראל,
הערב, אחרי חדשות
18.00 ברשת ב'
עורך ומנחה: יצחק גולן

המתקדמת: נביא ערבים לנשפי פנויים ופנויות במלון סיני

בעקבות הכחשות הנהלת המלון ידיעות על איסור כניסת ערבים לנשפים

(עש"ת). הרשימה המתקדמת לשלום מארגנת קבוצה של רווקים יהודים וערבים, אשר יבואו יחד לנשפי פנויים ופנויות המתקיימים במלון סיני בת"א, ויבחנו את יחסו של המלון לערבים.

זאת, לאחר פירסום בעיתונות, בו הצהיר מארגן הנשפים כי בנשפים אלה "אין כניסה לערבים".

אודי גפטר, מנהל האירועים של מלון סיני, הכחיש בשיחה עם פעילי הרשימה המתקדמת, כי קיימת במלון אפלייה נגד ערבים. אולם אנשי הרשימה אינם מתכוונים להסתפק בכך. הרשימה המתקדמת קוראת למפלגות ולארגוני שלום אחרים להצטרף ליוזמתה זו.

טוסו לניו יורק
ב־747 של טאואר אייר
תל אביב-ניו יורק
(עם חניית תדלוק)
ניו יורק-תל אביב
ישיר NON STOP!
ב-699$.- בלבד!
(מ-1 בנובמבר 86')
לצעירים עד 25
תלאביב-ניו יורק
בכוון אחד ב-298$.- בלבד!
מחלקת עסקים בטיסה עליון
תוספת 99$.- בלבד!
TowerAir

רבין: "אמל" אחראי לגורל הנווט השבוי

שיבח את עמדת בריטניה כלפי סוריה ★ תקציב הבטחון של סוריה גדול במיליארד דולר מהתקציב הישראלי

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ"

גורל הנווט שמטוסו הופל, נמצא לפי מיטב ידיעתנו זו, בריא ושלם בידי ארגון "אמל", ואנחנו רואים את מנהיגי "אמל" ובראשם את נבי ברי כאחראים לשלומו — אמר בסוף השבוע שר הבטחון, יצחק רבין, במועדון המסחרי התעשייתי בת"א. שר הבטחון הוסיף כי ישראל תובעת מ"אמל" את שחרור הנווט, "ואם חס וחלילה יקרה לו משהו, אזי הארגון ישא באחריות."

רבין שיבח את המשפט הבריטי ואת ממשלת בריטניה על העמדה שהפגינה כלפי סוריה, והביע צער על כך שמדינות מערב אירופה, לא הפגינו גישה דומה.

בדברו על המאזן האסטרטגי באזור זה, ציין שר הבטחון כי תקציב הבטחון של סוריה לשנה גבוה במי־ליארד דולר מתקציב הבטחון של ישראל. רבין גילה כי סוריה מגדילה כל העת את עוצמתה הצבאית, והד־גיש כי לא יתפלא, "אם בימים הקרובים יתפרסם כי סוריה קיבלה את מטוס המיג 29, המהווה את התשובה הסובייטית למטוס האף 15, הנחשב למטוס הטוב בעולם".

השר הדגיש כי לסורים יש טילי קרקע־קרקע המסוגלים לפגוע בת"א, אבל יכולת לירות אותם. "אינני רוצים במלחמה, אך אם יכפו אותה עלינו ננצח. עם זאת אין שום הראות שגורם עדיין לא יעשה טעות ויפתח במלחמה," אמר השר.

בדברו על "הביצה הלבנונית", הציע שר הבטחון ש"אחרים יכנסו אליה". לעומת זאת, באזור הבטחון בדרום חיים היום כ־200 אלף איש ומצבם הבטחוני והכלכלי טוב מזה של אחיהם בצפון.

עוד אמר רבין, כי בירדן נקטו בצעדים חריפים נגד אש"ף ומשר־דיו, ובעקבות זאת חלה בשנה האחרונה ירידה של כ־50 אחוז בפי־גועים בשטחים, לעומת אשתקד.

צפויה החמרה במטבע החוץ בכ־1.5 מיליארד דולר

(עש"ת). "בשנה הבאה צפויה החמרה בתחום מטבע החוץ של המשק בכ־1.5 מיליארד דולר", אמר ביום ששי שר הכלכלה והתיכנון גד יעקבי בהרצאתו בכנס אזורי של מפלגת העבודה בצפון. לדבריו, החמרה זו תנבע מהפסקת הסיוע המיוחד מארה"ב, מאי ירידת מחירי הנפט שחסכה למדינה השנה כ־600 מיליון דולר, ומהפסקת ירידת שערי הריבית בעולם.

שר הכלכלה אמר שיש לבחון מחדש את המדיניות הכלכלית לרגל ההתפתחות החדשה. לדעתו אין להורדן להטיל מיסים או לבטל מי־סים, אלא במסגרת רפורמה מקיפה של שיטת המיסוי. כן אמר, כי הוא מניח שעקרונות התקציב יידונו בפורום של ארבעה שרים — ראש הממשלה, ממלא מקום ראש הממשלה, שר האוצר ושר הכלכלה — בטרם יוגשו לממשלה.

מתה צילה ארליך אלמנת שמחה ארליך ז"ל

(עו). צילה ארליך, אלמנתו של סגן ראש הממשלה לשעבר שמחה ארליך ז"ל, מתה אתמול בתל־אביב לאחר מחלה קשה.
הניחה בן ובת.
הלווייתה תיערך היום בתל־אביב.

ליגאל לוי
לעמי פילי
ברכות חמות ולבביות עם כניסתכם לתפקיד החדש כמנהלים משותפים.
עובדי החברה עומדים לימינכם ויסעו לפיתוח הצלחה ושגשוג לחברתנו
בה לחי
עובדי החברה
"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ
"שילוב" סוכנויות ביטוח בע"מ
ת"א, חיפה, אשדוד, נתב"ג
אילת, יפו וירושלים

אנו מייצגים
חברות גדולות באוסטריה
המחפשות ידע
וטכנולוגיה מתקדמת
לפיתוח באוסטריה
בהצעות רציניות בלבד
לפנות לת.ד. 26483 תל־אביב מיקוד 61264

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו
קח פרי ותהיה לי בריא!
1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מומלץ לצרכן.
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

مكبر من الاصل

هكذا من الأصل

היציע
הריק קילקל את המאזן

מן היציע

מאת מיכאל קרנון

רק בסוף השבוע נודע באיזו מידה היו התוצאות, שהושגו בשבוע שעבר חמש הנציגות שלנו בגביעי אירופה בכדורסל, משביעות רצון. אבל גם אם יישאר מכבי תל־אביב הנציג היחיד שלנו בשלבים המתקדמים, כפי שזה נראה כרגע, אפשר לסכם את השבוע האחרון כמוצלח למדי.

שלושה ניצחונות, הפסד בהפרש של נקודה לאלופת הנשים שלנו מול יריבה חזקה מבלגיה, וזה בהחלט מאזן טוב. רק ההפסד הביתי של אליצור נתניה קילקל את הרושם, וזה צריך לשמש חומר למחשבה לכל אלה שעדיין סבורים, שניתן לבנות קבוצה טובה בצורה דומה לזו המקובלת בנתניה.

אין ספק שלרשות המאמן יוסי הדרי עומדים שבעה כדורסלנים טובים. אבל כבר נוכחנו לא פעם שכאשר מגיע הזמן למיבחנים רציניים, חסר משהו לקבוצה זו, אותו משהו המפריד אוסף שחקנים לקבוצה. מה שחסר לנתניה, בראש ובראשונה, זו תשתית. לקאנטו יש את מרזוראטי, ריווה ואינטנצ'נטין, שגדלו וטופחו במועדון; לריאל מאדריד את קורבאלאן, איטורריאגה, מרטין ורומאי; למכבי תל־אביב את ארואסטי, ברקוביץ' וליפין. ואפשר להביא עוד דוגמאות כאלה ממועדונים מצליחים אחרים באירופה. וכל עוד לא יהיו לאליצור נתניה שחקנים כאלה, תתקשה להתמודד עם יריבות רציניות.

האכזבה הגדולה מהשבוע שחלף הן לא תוצאות המישחקים, אלא העובדה שמשכו כה מעט צופים. בהולון נותרו כאלף מושבים ריקים במישחק מול וילרבאן. גם הפועל תל־אביב לא מילא את 1,500 המושבים באולם שלו, בעוד שכדורסלניות אליצור תל־אביב שיחקו לעיני 300 צופים בלבד מול ספארטה פראג. אליצור נתניה משכה כ־2,000 צופים למישחק נגד קאנטו, אבל בהיכל הספורט התל־אביבי הם לא הורגשו כלל.

האשם העיקרי במיעוט הצופים הוא באגודות עצמן, שלא עשו מאמץ מינימאלי לעניין את חובבי הכדורסל. היה רעיון לקיים לפחות שני מישחקים במשותף, אך הדבר לא יצא לפועל. ניתן היה בהחלט לקיים את מיפגש הנשים כמישחק מוקדם לאחד ממישחקי הגברים. זה דרש רק קצת יוזמה ורצון טוב. גם כל מה שפורסם בעיתונות היה פרי יוזמתם של העיתונאים. האגודות המארחות לא סיפקו מידע, לא אירגנו מסיבות עיתונאים. ההרגשה היתה, שהאחראים לנושא זה באגודות אלה מתייחסים לכל העניין בשוויון נפש.

בשבוע שעבר התקבלה המלצה לרשום, החל בעונה הבאה, עד שתי קבוצות לגביע קוראץ'. הרעיון חיובי, אבל מי שרוצה לשחק באירופה חייב לא רק להביא שחקני חיזוק טובים, אלא גם ללמוד איך לטפל בכל הגורמים סביב. אם רוצים להתייחס לעניין כאל הלטורה, מוטב לוותר על הרעיון.

ניצחון 2–5 לישראל על אירלנד בכדורת

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הכדורת של ישראל זכתה אתמול בניצחון מפתיע על נבחרת כל־אירלנד 2–5, בתחרות שנערכה במועדון הכדורת ברעננה. זו הראשונה מבין שלוש תחרויות רשמיות בין שתי הנבחרות. האירים מחזירים ביקור גומלין לישראל, שנוצחה בכל מישחקיה באירלנד אשתקד.

את הניצחונות לישראל הניקו ברנסקי, סקורביק, גולדברג וסטראפלר ביחידים וכן השלישיה שכללה את שלושת האחרונים. המישחק הבא יהיה ביום רביעי בסביון.

מלך השערים

1. אלי אוחנה (בית"ר י־ם) 6
2. א. מלמיליאן (בית"ר י־ם) 5
3. דוד לביא (בית"ר ת"א) 4
–. דורון רבינזון (מכבי פ"ת) 4

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	בית"ר ירושלים (3)	6	3	3	—	7–16	12
2.	בני־יהודה (4)	6	3	3	—	7–11	12
3.	מכבי נתניה (7)	6	3	2	1	5–7	11
4.	הפועל פתח־תקוה (8)	6	3	1	2	3–6	10
5.	הפועל כפר־סבא (1)	6	3	1	2	5–7	10
6.	מכבי חיפה (2)	6	3	1	2	4–6	10
7.	מכבי תל־אביב (5)	6	2	3	1	5–10	9
8.	מכבי פתח־תקוה (6)	6	2	3	1	4–8	9
9.	שמשון תל־אביב (9)	6	2	3	1	3–5	9
10.	מכבי יבנה (12)	6	1	3	2	5–3	6
11.	הפועל ב. שבע (13)	6	1	3	2	6–3	6
12.	מכבי יפו (10)	6	1	3	2	10–7	6
13.	בית"ר ת"א (11)	6	2	—	4	13–9	6
14.	הפועל לוד (15)	6	1	2	3	5–3	5
15.	הפועל ת"א (14)	6	—	4	2	6–3	4
16.	בית"ר נתניה (16)	6	—	1	5	18–2	1

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

אחרי שלוש דקות בפ"ת: כפ"ס גלשה מהפיסגה

מאת דרור מנר

קשים החיים בפיסגה — כך הוכח אתמול גם לכפר־סבא, שכבר במישחקה הראשון כמובילת הטבלה — נוצחה. "היתה הילולה גדולה מסביבנו במשך כל השבוע, ואני רוצה לחזור לשקט הרגיל שלנו", אמר מאמנה נסים בכר בסיום המישחק.

הפעם שיחקו נגד כפר־סבא כמו שמשחקים נגד הראשון בדירוג, כלומר, מישחק סגור וזהיר המתבסס על התקפות מתפרצות. מאמן הפועל פתח־תקוה, אברהם גרנט מודה, שלא נהנה מצורת המישחק של קבוצתו, אולם הגדיר אותו כ"מישחק נכון". הגדרה זו מתאימה בהחלט. השער שכבשה פתח־תקוה כבר בדקה ה־3 גרם לכך שכפר־סבא תלחץ ותנסה להשוות. רק טבעי, שפתח־תקוה הגנה על שערה כשהיא נהנית מיום גרוע של חלוצי כפר־סבא. השמירה היעילה של לסרי על מייקל ישה ושל קרשוויל על רביבו מנעה מכפר־סבא שליטה במרכז השדה, וכך אמנם תקפו האורחים, אולם למעשה לא סיכנו את שער פתח־תקוה. רק פעם אחת נאלץ גדבי, שוער פתח־תקוה, לזנק ולהדוף כדור עונשין שבעט גדעון סימון מ־16 מטר בדקה ה־39.

חוסר ריכוז בהגנת כפר־סבא גרם לשער המכריע כבר בדקה ה־3: אלי מחפוד בעט, הגנת כפר־סבא לא השתלטה על הכדור וגבע מרכוס הצעיר דחק אותו מקרוב לרשת. כפר־סבא ניסתה לתקוף ולהשוות, אך עשתה זאת בחוסר יעילות, ללא בעיטות לשער וכלי שימוש באגפים, וכך נרשמו האירועים המסוכנים דווקא ליד שער כפר־סבא, לאחר שפתח־תקוה ניצלה היטב התקפות מתפרצות, בהן בלט ניר לוין. בדקה ה־20 הגביה אלון חזן מימין וניר לוין נגח מקרוב לחוץ. בדקה ה־27 פרץ לוין משמאל, הקשית אל גבע מרכוס שנגח החוצה. בדקה ה־67 פרץ חזן משמאל ומסר למרכז, אך גבע מרכוס החטיא. כפר־סבא העלתה להתקפה גם את בלמה סימון, שהחמיץ את ההזדמנות האחרונה בדקה ה־86, לאחר שמיימוני הנגיח הגביה אליו כדור לעמדה נוחה.

הפועל פתח־תקוה — הפועל כפר־סבא 1–0 (1–0)

השער: גבע מרכוס (3).

★ המצטיין: ניר אלון.

● הפועל פתח־תקוה: גדבי, לסרי, ברדניק, אלון, לוי, קייס (קרשוויל), מחפוד (אילית), חזן, רחמים, לוין, מרכוס. המאמן: אברהם גרנט.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אידינגר, סימון, גרמיש, איינשטיין, מרגון, ת. ברזוים, ישה, מימוני, רביבו, נהור (יאבי). המאמן: נסים בכר.

שפט גבי לוי, 4,000 צופים באיצטדיון בפתח־תקוה.

מהפך נוסף: כפר־סבא נוצחה 1–0 בפתח־תקווה ואיבדה הבכורה
מעורב ירושלמי: בית"ר 6, אוחנה 4

ניצחון 6–0 על בית"ר נתניה העלה לפיסגה מוביל חדש

מאת רוני דיאמן

הבדלי המיקום בין שתי הבית"ריות השתקפו בבלומפילד לא רק בתוצאה, אלא בעיקר בפער האיכותי, שהתבטא בשליטה ירושלמית מוחלטת, שנטעה את ההרגשה כי זה מישחק אימון בלבד.

הקישור הירושלמי, בראשותם של מלמיליאן ושורץ המצויינים, השתלט למן הפתיחה כליל על מרכז השדה. שני הקשרים היו מעורבים כמעט בכל המהלכים שקדמו לשישת השערים, שהובקעו תוך שילוב מהלכי כדורגל מתוכננים. שילובו של שורץ בהרכב התאפשר רק לאחר שהתברר, כי קשטן נאלץ להסיט לעמדת המגן הימני את הקשר הנבון מאיר קדוש, במקום אבי כהן, שנעדר בגין פציעה. שינוי טאקטי זה הפך את חוליית הקישור הירושלמית לתוקפנית יותר. מול קשרים ומגינים מבוגרים ללא הדף מהמרכז ומהאגפים נראתה נתניה מבולבלת ונבוכה לחלוטין, הגם שב־20 הדקות הראשונות עדיין שמרה על שער נקי. עם הבקעת השערים הראשונים תוך שתי דקות (23, 25) על ידי אוחנה ומלכה, ממסירות של שורץ, היה ברור כי הכל הוכרע, והסיבה זו של רפיון ירושלמי מסוים.

אוחנה ניצל עד תום את כבודו של פוגל, כדי להגיח חופשי אל מרכז הרחבה ולהבקיע ארבעה שערים. הוא הסתייע בקשרים, שהגיעו בעיתוי נבון מאוד. בנתניה הפגין רמה סבירה רק יוסי אדרי, אך סבל מהיעדר סיוע ושיתוף פעולה מצד חבריו החלשים.

אחרי שני שערים מהירים, ביצע בדקה ה־50 אורי מלמיליאן את המיבצע של המישחק, כשפרץ לאורך מחצית המגרש, חלף על פני ארבעה מגינים ולבסוף היה זה אוחנה שהשתלט על הכדור הנהדף כדי לקבוע 3–0. כעבור 10 דקות זכה מלמיליאן לגמול אישי, כאשר כדור הקרן המסובב אותו בעט צירעו לרשתות הכבשים. בדקה ה־65 השלים אוחנה שלושער, ממסירה של מלכה. בדקה ה־78 ניתנה לנתנייתים הזדמנות להשגת שער. אך השוער מזרחי קלט את כדור ה־11 שבעט לעברו ברשלנות יוסי אדרי, לאחר ששמואלי ספק הכשיל. ספק הדף את חיים לוי בתוך הרחבה.

שתי דקות לסיום הספיק אוחנה לקבוע 6–0, וזקף לזכותו לראשונה בקריירה ארבעה שערים במישחק אחד. גם שער זה הושג לאחר מיבצע מרשים של מלמיליאן, שהוכיח אתמול שוב, כי כאשר נחה עליו הרוח הוא מסוגל למוטט כל קבוצה.

בית"ר ירושלים — בית"ר נתניה 6–0 (2–0)

השערים: אלי אוחנה (23, 50, 65, 88), סמי מלכה (25), אורי מלמיליאן (60).

★ המצטיין: אורי מלמיליאן.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, קדוש, אוזלאי, אשש, נחמני (שווייג), שמואלי, שורץ, מלכה, מלמיליאן, בונגלו, אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● בית"ר נתניה: לביא, קידס, פוגל (סוגרה), מרסי, גולן, יונה (שאשי), איצקוביץ', חיים לוי, יצחק עזריה, אדרי. המאמן: שמואל פרלמן.

שפט צבי שריה, 6000 צופים בבלומפילד.

השוער של גבע מרכוס מהפועל פתח־תקוה, שהכניע את הפועל כפר־סבא 1–0 והדיח את המוביל התורן מהפיסגה הלאומית. (צילום: אריה קנפר)

אלי אוחנה בצהלה אופיינית לאחר השער הרביעי שלו, אתמול בבלומפילד, בניצחון המוחץ 6–0 של בית"ר ירושלים על בית"ר נתניה. (צילום: עודי קרן)

לוד מציגה: הפתעה רטובה בחיפה

מאת אברהם ציבין

דניאל ברייליבסקי לא הצליח גם אתמול לסחוף את מכבי חיפה לניצחון. הכדורגלן היקר ביותר בישראל הרים ידיים וירד שפוף עם חבריו לחדרי ההלבשה, אחרי הפסד ביתי בלתי צפוי להפועל לוד. והכדורגלנים הצעירים והזריזים מלוד גילו רוח לחימה וניצחו 1–0.

מזג האוויר הסוער והגשם השוטף, שלא פסק כל המחצית השניה, הפריע לשחקני שתי הקבוצות ובעיקר לחיפאים, שתקפו כל העת אבל לא הצליחו להבקיע. אין ספק שמכבי חיפה, ללא רוני רוזנטל המשחק בבלגיה, אינה אותה קבוצה של השנתיים האחרונות. ברייליבסקי עדיין אינו מצדיק מה שהושקע בו. ארמלי וסלקטר מאכזבים, וללא חוליית חוד אין לחיפה סיכוי להתאושש. היטיב לבטא זאת בסיום האוי ארמלי, שאמר: אם לא נבקיע שערים רבים, יהיה לנו קשה להישאר בליגה.

לוד שיחקה אתמול עם הרבה שאפתנות. שחקניה נלחצו לשערים ב־75 דקות, לפחות, אבל השוער יעקב בנודיס עשה עבודה מצוינת וכן גם שחקני ההגנה, שכמעט לא איפשרו לחיפאים להגיע למצבי הבקעה. שחקני לוד כמעט ולא סיכנו את שער חיפה. בדקה ה־18 החמיץ בר־טמס מקרוב וכעבור דקה בעט ארמלי מ־40 מטר לקורה. חיפה המשיכה לתת את הטון, אבל דווקא מהעבר השני הובקע שער. בדקה ה־36 קיבל בני סמרג'ה כדור מדור שרבים משמאל, ומול אבי רן בעט פנימה וקבע 1–0.

חיפה לחצה ולוד התגוננה. ואז באה המחצית השניה, עם הגשם הטורדני הבלתי פוסק, שהבריח את אלפי הצופים מהיציעים. השופט לא הפסיק את המישחק אפילו כשהגשם ניתך ביתר עוז. הדבר לא הרתיע את שחקני לוד, שהצליחו להדוף את כל הכדורים שהתגבהו לעבר שערם, היו תמיד ראשונים לכדור ובסיום התברר כי ניצלו עד תום את התנאים הבלתי נוחים ששררו במגרש.

למכבי חיפה חייב הכישלון להדליק נורה אדומה, בעיקר בגלל צורת מישחקה של הקבוצה, חוסר התיאום, אי האיכפתיות וההתלהבות שנעלמה.

הפועל לוד — מכבי חיפה 1–0 (1–0)

השער: בני סמרג'ה (36).

★ המצטיין: יעקב בנודיס.

● הפועל לוד: יעקב בנודיס, יצחק בנודיס, נעמן, אורי בנודיס, חביב, קאטאשווילי, שרביט, שמואל, בר־טמס (מאיה), רונן הלל (יעקב הלל), בני סמרג'ה. המאמן: צבי רוזן.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו (סלקטר), קלינגר, מרילי, אבי קרט (מזרחי), גבעול, רד זגל, ברייליבסקי, ארמלי, מלכה. המאמן: שלמה שרף.

שפט יצחק ברינצוק, 5,000 צופים באיצטדיון העירוני בקריית־אליעזר.

שלום לא הותיר לאלוף תקווה

מאת אילן פיש

לרושם העז שהותיר המישחק בסיומו היו כיוונים מנוגדים. מכבי נתניה הוכיח שהוא יודע להפגין כדורגל מלוטש, יפה ותכליתי. לעומתו גילה האלוף פעם נוספת עד כמה הוא מתקשה למצוא את נוסחת ההצלחה.

מאמני הקבוצות בחרו בשיטות מישחק שונות. נתניה התבססה על מישחק אגפים מלווה בהתקשרות תמופות לרוחבה. הפועל ביסס את מישחקו על מסירות ארוכות ממרכז המגרש לעבר השער.

בכוכב המישחק היה קשר נתניה שלום תקוה. אתמול היה זה תקוה אחר. את הלהטוטים לא שכח, אבל את חבריו שיתף בכל שהתבקש הדבר. הוא זה שסלל את הדרך לניצחון בשער מרהיב שכבש.

תקוה לא היה לבדו. החוליה האחורית, למעט השער שספגה, התמודדה ללא בעיות עם חלוצי הפועל הרפים. המגינים עזרו במשימות תקיפה. שחקני הקישור היו ראשונים למרבית הכדורים וסייעו בבעיטות ארוכות טווח את שערו של אלטר. בחוד היו יגאל מנחם ורוני לוי מסוכנים. אצל הפועל היה משה סיני היחיד שהשתדל. כל הזמן שכדור היה עימו ידע לנתב את מישחק חבריו, אך משהשליש איבד האלוף כל כיוון.

השער הראשון נכבש בדקה ה־42 מרגלי שלום תקוה. הוא קלט את הכדור 30 מטר מהשער, השתחרר משלושה מגינים ושלח כדור מסובב בחוזקה פנימה. במחצית השניה נראתה במגרש רק נתניה. בדקה ה־49 יגאל מנחם הגביה כדור משמאל, מרדכי הלפון התרומם גבוה מעל כולם ונגח לקרקע, משם ניתז הכדור לרשת. נתניה המשיכה לתקוף אך בדקה ה־77 ניצל תמיר לינהרט קיפאון בהגנה ומתיבת החמש בעט באין מפריע וצימצם ל־1–2.

בדקה ה־80 הבקיע רונן גבאי שער שגרם למהומה, שנמשכה דקות אחדות. ממרחק 16 מטר, אלכסונית מהשער, שלח כדור שנראה חומק לחוץ, אולם השופט טילינגר הצביע למרכז המגרש. שחקני הפועל טענו לחוץ, אולם טילינגר היה החלטי וטען שהכדור יצא מהשער בשל חור ברשת. כדי להיות בטוח בדק השופט את מקום חדירתו של הכדור וקבע 3–1.

מכבי נתניה — הפועל תל־אביב 3–1 (1–0)

השערים: לנתניה: שלום תקוה (42), מרדכי הלפון (49), רונן גבאי (80). לתל־אביב תמיר לינהרט (77).

★ המצטיין: שלום תקוה.

● מכבי נתניה: הבה, שני, עוז, מנחם, בר, זכון, מזולוף, כנערוני, טסהם (גבאי), הלפון, מסיקה, רוני לוי, יגאל מנחם. המאמן: זאב זלצר.

● הפועל תל־אביב: אלטר, שיקרון (קרביאן), זאבה, אקוהיה, מוסקוביץ', ארומה, עמר, ברנס, סיני, שבתאי לוי (לינהרט), לבראו. המאמן: דוד שוייצר.

שפט יאיר טילינגר. 4,500 צופים במגרש טובר נתניה.

מלחמת הכוכבים כבר החלה

ליגה לאומית

מאת משה הר־געש

"מלחמת הכוכבים" כבר החלה והיא פועלת להפליא. לא תוכנית החלל הבידיונית של הנשיא רייגן, אלא מישחקי הליגה הלאומית שלנו בכדורגל. המחזור השישי הוכיח שוב כי מועדון שאת מדיו לובשים כוכבים כמו אורי מלמיליאן ואלי אוחנה מסוגל לנצח כמעט בכל מלחמה על כר הדשא. "נשק הפלא" שהשניים מייצרים — בסיוע חבריהם, כמובן — הכריע במחזור שעבר את בית"ר תל־אביב 5–3. אתמול הוא תבע קרבן נוסף, העולה החדש בית"ר נתניה, שהובס 6–0. אלי אוחנה ניגן באיצטדיון בלומפילד סימפוניה בת ארבעה פרקים, שהטיסה את קבוצתו לפיסגה ואותו עצמו — לראש טבלת מלך השערים.

קולות הנפץ מאיצטדיון בלומפילד העמידו מעט בצל את הגיבור האמיתי והאלמוני של המחזור. הפועל לוד, ששב העונה לליגה הלאומית, חיפש ניצחון ראשון במשך חמישה מחזורים ואתמול הבקיע במישחק חוץ 1–0 את מכבי חיפה.

זו הוכחה נוספת, לעובדה, שבינתיים הכל יכול לקרות בליגה שלנו. מה שהיה בעל ערך אתמול אינו שווה הרבה היום. גם הפועל כפר־סבא, שהוביל ערב המחזור, לא הצליח להתחמק מהתפעה. הוא נוצח 1–0 במישחק חוץ נגד הפועל פתח־תקוה ופינה את הפיסגה, כמו ארבעת קודמיו.

למקום השני עלה בני־יהודה, שניצח במגרשו 3–2 את מכבי יפו. הוא מפגר אחרי בית"ר ירושלים רק בהפרש שערים. הם היחידים שעדיין לא נוצחו.

הידרדרות נוספת חלה במצב האלופה, הפועל תל־אביב, שנוצחה 3–1 בנתניה ע"י מכבי המקומי ונסוגה למקום ה־15. לעומתו המשיך שמשון בהתאוששות והשיג ניצחון שני רצוף, 1–0 על בית"ר תל־אביב, שנחל הפסד רביעי רצוף, במישחק מוקדם בבלומפילד. מכבי תל־אביב נערך בתיקו 1–1 ביבנה ממכבי המקומי. מכבי פתח־תקוה והפועל באר־שבע חילקו את הנקודות במישחק ללא שערים.

השאלה העיקרית, ערב המחזור הבא: מי יהיה הראשון שיצליח להחזיק מעמד בפיסגה יותר משבוע? התשובה, אולי, באיצטדיון העירוני בלוד, שיארח את בית"ר ירושלים.

במחזור הבא

המוביל החדש בלוד

★ בית"ר ת"א — מכבי יבנה
★ בית"ר נתניה — שמשון ת"א
★ הפועל לוד — בית"ר י־ם
★ מכבי יפו — מכבי חיפה
★ באר־שבע — בני־יהודה
★ כפר־סבא — מכבי פ"ת
★ הפועל ת"א — הפועל פ"ת
★ מכבי ת"א — מכבי נתניה

● המשקולנית עטרה זפני שיפרה בשבת שלושה שיאים לאומיים במשקל עד 67.5 ק"ג: במנוף הנפה ב־7.5 ק"ג, בדחיקה ב־7.5 ק"ג ובקרב־2 ב־15 ק"ג, והעמידה את הישגה הכולל על 95 ק"ג. התחרות היתה בתל אביב.

גדעון דמתי נחבק על ידי ברוך ידיד (מימין) ויהודה קבב, אך שמשון ניצחה את בית"ר ת"א 1–0 בבלומפילד. (צילום: עודי קרן)

נקודת האור: דמתי

מאת שמואל קליגר

בלומפילד לבש חג: כחול־לבן … גרש והביציעים המדולדלים — … כ־2,000 צופים. הם באו מכל … הארץ, מירושלים, מנתניה ומ־… ים — גם מתל־אביב, שהרי … שנה זה אלפיים שנה הופיעו … שלוש קבוצות בית"ריות בבלומפילד במסגרת הליגה הבכירה. … ינתם היה המישחק הראשון — … מאכזב למדי, ולא רק בגלל … יחיד שהעניק את כל הנקודות … שון תל־אביב על חשבון השכנה העירונית בית"ר.

לכה הסנסציות שהשתררו … הכדורגל שטוף השמש היו … נקודות אור; סלו, למשל, את … דמתי, הזקן שבחבורה בן ה־… שר לא גם לידו. ולא זו בלבד, … היה מגורמי הניצחון. בכושר … בניידותו, ברוח לחימתו … היה דמתי הכוח המניע … עם מזרחי ועובדיה, הבריח … , השתלט על מרכז המגרש … תיווה את מהלכי הכדור.

אבל הקו־הכל היה חלש ומאכזב. לפחות בכל שהסתובר בבית"ריים המנוצחים, שספגו מפלה רביעית ברציפות. מרכז השדה היה חלש, ללא רוח חיים, וגם בהגנה נשבעו פרצות. המערך העורפי — כמותו כמו כל הקבוצה כולה, הותיר רושם סטאטי למדי, חסר חיוניות. רק ירון כהן צד את העין בהתקפה. אך גם הוא החמיץ שער (55) וכמותו דוד לביא שהירבה להחטיא.

זכות המלה האחרונה היתה לשער שני אפרים ארביב, שקלט כדור חוזר מההגנה הבית"רית (78) ובעט מ־17 מטר כדור־יעף שטוח, שהכריע את נסים גלזבי. השוער הבית"רי היה הפעם טוב ויעיל, ולשיאו הגיע בדקות הסיום, כששמר כדור אבוד מבעיטה מקרוב של קפיטולניק.

שמשון תל־אביב — בית"ר תל־אביב 1–0 (0–0)

השער: ארביב (78).

★ המצטיין: גדעון דמתי.

● שמשון תל־אביב: הוד, יפתח הלוי, ברדה, אורי כהן, דהרי, ארביב, מלכה, מזרחי, עובדיה, שוקרון (קפיטולניק), דמתי. המאמן: יעקב גרונדמן.

● בית"ר תל־אביב: נ. גלזבי, קבב, מזרחי, ידיד, ברקנון, גומיאס (נעירא), עמרן, יחזקאל (בלהסן) נסים כהן, ירון כהן, לביא. המאמן: אריה רדלר.

שפט יוסף ריאמבר, 2,000 צופים בבלומפילד.

● ארצות הברית השלימה בלונדון ניצחון 7–0 על טניסאיות בריטניה וזכתה בגביע וייטמן בפעם ה־48 מ־58 מיפגשים.

מליחי הוניק למקום ה־2

מאת אפרים יונתי

אבינועם מליחי, שרבים נטו "להספיד" אותו בשנתיים האחרונות …

…זה סיים בבעיטה אדירה משמונה מטרים לרשת העליונה. בני יהודה עלו ליתרון בדקה ה־23, כאשר דיין הגביה כדור נוסף לרחבה ואייזנברג קבע בנגיחה 2–1. המישחק קיבל תאוצה ובדקה ה־38 הצליחו היפואים להשוות: מנשה מזרחי פרץ …

בדקה ה־57 נפסקה בעיטת עונשין מ־16 מטר לזכות המוכים. דיין בעט והכדור נהדף מן החומה היפואית, מליחי הגיח ראשון וקבע 3–2. בדקות האחרונות האטו בני יהודה את קצב המישחק והצליחו לשמור על היתרון.

בני יהודה — מכבי יפו 3–2 (2–2)

השערים: לבני יהודה: דוד סלמן (15), משה אייזנברג (…), … מליחי (57).

שער־בוק לא הספיק למכבי ת"א ביבנה

מאת עמי הרמן

מכבי תל־אביב פתחו בצורה טובה ובתנופה גדולה, כאשר מטרתו העיקרית שער יתרון כבר בשלבים הראשונים של המישחק, שיאפשר להם אולי הכרעה מהירה. בתוך שבע דקות הצליחו המכבים מתל־אביב במשימתם והבקיעו. חיים גולדברג פרץ בבית דרך ארוכה, שלח כדור שטוח לבני טבק שניצב כ־25 מטרים משער יבנה. טבק התקדם, הניף את רגלו ובעט כדור אדיר שהכריע את לסר.

בפרק זמן זה הכתיבו שחקני תל־אביב את הקצב. השחקנים נעו על המגרש, ידעו לסכל את התקפות יבנה ולצאת בהתקפות נגד מהירות לעבר שער המקומיים. רק יכולתו הטובה של לסר מנעה מהאורחים להגדיל את הפער. אך פתיחה כזאת לא תמיד מספיקה לניצחון. שחקני יבנה התאוששו מן ההלם הראשוני ואיזנו את יחסי הכוחות במגרש. בדקה ה־18 הוגבה הכדור לעבר שער מכבי תל־אביב, בתוך גינצבורג נשאר תקוע בשערה. גבי אסור הסיט את הכדור בנגיחה אל ציון יעקב, ששלח לפינה כדור חזק.

…יותר את שערו של גינצבורג. לקראת הסיום יהורו ונטלו התל־אביבים את היוזמה. פעמיים הגיע משה גריאני מול לסר וגם עודד מכבס ניצב מול שער חשוף, אך כל זאת לא הספיק לתל־אביבים כדי להבקיע את לסר המצוין.

השופט עובדיה ברינצוק שלף כרטיסים צהובים למנשה שמעוני מתל־אביב ולאבי פרץ ומנשה עלוואה מיבנה.

מכבי יבנה — מכבי תל־אביב 1–1 (1–1)

השערים: למכבי יבנה: ציון יעקב (18). למכבי תל־אביב: בני טבק (7).

★ המצטיין: פרדי לסר.

● מכבי יבנה: לסר, פרץ, …

לרותי והבנות

ליגה א'

● מחוז הצפון: מכבי עפולה — בית"ר חיפה 0–0, הפועל טמרה — הפועל טירה 1–2 (1–0), מכבי חדרה — הפועל טייבה 1–4 (0–2), מכבי אחי נצרת — הפועל טירת־הכרמל 0–0, הפועל רעננה — הפועל קריית־אתא 1–0 (0–0), מכבי אור־עקיבא — הפועל "עליה" כפר־סבא 1–0 (0–1), מכבי טמרה — הפועל קריית־שמונה 1–0 (0–0).

● מחוז הדרום: בית"ר באר־שבע — הפועל אשקלון 0–0, הפועל בת־ים — הפועל אור־יהודה 1–2 (1–1), הפועל ירוחם — הפועל רמת־השרון 0–3 (0–2), "לורוס" חולון — הפועל אזור 2–2 (2–2), הפועל בית־שמש — הפועל רמלה 1–2 (1–0), הפועל ראשון־לציון — הפועל קריית־מלאכי 0–3 (0–3), מכבי קריית־גת — הפועל קריית־אונו 1–1 (0–1).

פריצה סוחפת של יובל אוחנה במישחק ה־0–0 נגד מכבי בפתח־תקוה. (צילום: אריה קנפר)

בלי חלוצים אין שערים

מאת נפתלי זעירא

הרשתות הנקיות בפתח־תקוה לא ידעו לספר בתום המישחק על שוערים מצטיינים ועל מבצעי הצלה. קחו את מריו זכוביצקי, שוער באר־שבע, שהיה בכל מאמנו את עמיתו מהעבר השני, עופר פביאן הפתח־תקוואי, אשר נגע בכדור פעמיים או שלוש בלבד בכל 90 הדקות — הם יעידו, כמו 3,000 הצופים על דלותם של החלוצים, על מיעוט ההזדמנויות לכיבוש ועל מישחק משעמם ומרגיז מאד.

ואין הדבר מפליא כל־כך. פתח־תקוה הביתית ואורחתה מבאר־שבע הציגו מערכים תמוהים, כאשר רק שני חלוצים מאיישים את חוד ההתקפה שלה, ואילו מערך הקישור היה מתוגבר אך גם מסורבל מאד. הנחיתות המספרית של החלוצים מול התיגבור של מערכי ההגנה כמעט לא נתנה לחלוצים הזדמנויות של ממש להבקעה, וגם גרמה לכך שבמרבית שלבי המישחק התנהל בשדה כדורגל משעמם וחסר טיב.

פתח־תקוה היתה טובה יותר במחצית הראשונה, אך מישחקה סבל מאי־דיוקה של כוכבה אייל בלייבסה, ומהחלשותו של דורון רבינזון, שהוחלף בדקה ה־55 על־ידי אסף בן שמעון.

באר־שבע היתה טובה יותר לאחר ההפסקה בעקבות כניסתו של אלי וייצמן הדינמי (במקום דב רמלה). שחקניה הצעירים מאיר עזן ומאיר צרפתי שלטו על טבור המגרש ובסדירות התקפות מדויקות הצליחו להציב מספר מוקדי סכנה ליד שערו של פביאן. בדקה ה־48 הסב פביאן פריצת יחיד מבטיחה של יובל אוחנה ו־13 דקות מהסיום החטיא שמעון ביטון מקרוב.

0–0 משעמם, רחוק מהרמה הנדרשת של הליגה הלאומית, וטוב יהיה לכולנו לשכוח את המישחק מהר ככל האפשר.

מכבי פתח־תקוה — הפועל באר־שבע 0–0

★ המצטיין: מאיר עזן.

● מכבי פתח־תקוה: פביאן, גאון, פרסלר, אזולבי, בריאל, אליאספור, בלייבסה, א. לוי, מכבס, רבינזון (בן־שמעון), ר. כהן. המאמן: ל. קונסטנטינובסקי.

● הפועל באר־שבע: זכוביצקי, ברקוביץ, דוידי, אילת, גונן, עזן, צרפתי, דוח, מולסן (ביטון), רמלה (וייצמן), אוחנה. המאמן: דוד ברנר.

שפט יצחק רוזנברג, 3,000 צופים באיצטדיון הפועל בפתח־תקוה.

אליפות העולם בדרגה ג' הועברה מישראל לפורטוגל

כדוריד

אליפות העולם בדרגה ג' בכדוריד, שהיתה אמורה להיערך בישראל בפברואר 1988, הועברה לפורטוגל. ההתפתחות המפתיעה מבחינת ישראל היתה בסוף השבוע שעבר בקונגרס ההתאחדות הבינלאומית בדאקאר, בירת סנגאל.

יו"ר ההתאחדות, האוסטרי לנץ, העלה — בניגוד לסדר היום — הצעה לדיון בנושא אליפות העולם בדרגה ג'. הוא הציע להעביר את האליפות מישראל לפורטוגל, בנימוק שישראל אינה שייכת מבחינה גיאוגרפית לאירופה. פורטוגל אירחה את האליפות האחרונה לפני שנה. כל מדינות מערב אירופה הביעו תמיכה בהחלטה. בהצבעה תמכו 15 ארצות בישראל, אך 28 הצביעו נגדה.

יו"ר איגוד הכדוריד, מני וייצמן, וסגנו שמואל אבנון, שהשתתפו בקונגרס, אמרו כי הם מעודדים מהתמיכה של מדינות מערב אירופה שהבטיחו להפעיל לחץ לשינוי ההחלטה.

הערב: האלוף בראשל"צ נגד המוליך ברמת־גן

מישחק המוקד של המחזור החמישי בליגה הלאומית יפגיש הערב בראשון־לציון את האלוף, מכבי המקומי, עם המוליך מכבי "אורדט" רמת־גן, שטרם נוצח העונה. השעה הראשית 20.30. באולם "עלית" באוניברסיטת תל־אביב יהיו שני מישחקים: הפועל רמת־גן — מכבי רחובות (19.45), אס"א תל־אביב — מכבי נתניה (21.00).

המישחקים האחרים: מכבי פתח־תקוה — הפועל ראשון־לציון (בני־הרץ), הפועל רחובות — אליצור הרצליה, הפועל נופיים — הפועל פתח־תקוה (רמת־הכובש).

יוסף הבב

● שי שמעוני, מאגודת גלגלי הצן בגבעתיים, ניצח בשבת במירוץ אופניים, כשעבר 13 ק"מ סביב כיכר הבורסה בתל אביב בזמן של 18 דקות ו־45 שניות.

בוסטון פתחה את העונה החדשה בניצחון 120–102 על הבולטס

אן־בי־אי

ניו־יורק (איי־פי). שחקני קבוצת בוסטון סלטיקס, אלופת האן.בי.איי, קיבלו את טבעות האליפות שלהם מנציב הליגה, דיוויד סטרן, ואחר כך הדגימו כיצד זכו באליפות ה־16 שלהם. הסלטיקס גברו במישחק הפתיחה של העונה על השיקגו בולטס 120–102. דניס ג'ונסון קלע 26 נקודות ולארי בירד הוסיף 24.

בדנוור היתה פתיחת העונה עצובה מאד, למרות הניצחון הקל 134–104 על סקראמנטו קינגס. קאלווין נאט, שחקן הפינה המצטיין של דנוור, קרע את גיד אכילס ברגלו ויחמיץ את העונה כולה. ושחקן הציר של הנאגטס, וויין קופר, נפגע גם הוא ועזב את המגרש, לאחר שנמצא במישפעה. עדיין לא ברור כמה משחקים יחמיץ.

בפילדלפיה הודיע ג'וליוס ארוינג (דוקטור ג'יי), כי יפרוש בתום העונה, ואחר כך עזר לפילדלפיה 76 לנצח את אינדיאנה 108–104. צ'ארלס בארקלי קלע 31 נקודות למנצחת. אוליאמצו ולודיו'ג' הבוק וויליאמס קלעו 20 נקודות כל אחד והוליכו את ניו־ג'רזי נטס לניצחון 108–97 על ניו־יורק ניקס. מילווקי גברה על דטרויט 120–104, למרות 33 נקודות של אדריאן דאנטלי, שנרכש על ידי דטרויט בקיץ.

שאר התוצאות: סיאטל — פורטלנד 127–110, פיניקס — גולדן סטייט 127–123, סאקראמנטו — לוס אנג'לס קליפרס 107–106, דאלאס — יוטה 105–77.

סגן שר משפטים סובייטי הכריז על הקלות בהגירה

בריה"מ תעמוד על זכותה לסרב להתיר הגירה, אם הדבר יפגע בבטחון המדינה, בעקרונות המוסר ומשיקולים אחרים

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). סגן הראשון לשר המשפטים הסובייטי, איבאן סאמוצ'אנקו, הכריז על הקלות בהגירה — כניסה לבריה"מ ויציאה ממנה.

השר אומר בראיון לסוכנות נובוסטי, כי הוחלט להקל ולפשט את תהליך הטיפול בבקשות להגירה ושיבה לבריה"מ.

כדי להקל על "מגעים בין אנשים" יימשך תהליך הטיפול בבקשות רק 30 יום במקום ששה חודשים עד כה. בבקשות לאיחוד משפחות לא תידרש עוד קירבה מדרגה ראשונה — אלא גם קרובי משפחה רחוקים יורשו להגיש בקשות מסוג זה.

למרות ההבטחות להקל בהגירה, תעמוד בריה"מ על זכותה לסרב להתיר הגירה, אם יש בכך משום פגיעה בבטחון המדינה, עקרונות מוסר או "שיקולים אחרים".

הכרזת סגן השר מקבילה למסע ההסברה הסובייטי, שנועד להשפיע על יהודים שהיגרו מבריה"מ למערב לשוב למולדתם.

בריה"מ מוכנה כיום להחזיר למהגרים את אזרחותם הסובייטית.

ישראל גליקמן, שחזר לבריה"מ לאחר 12 שנים, הגיע בשבוע האחרון לגיבור התקשורת הסובייטית, הטוענת כי אלפי יהודים הגישו בקשות לשגרירויות בריה"מ במערב להתיר להם לשוב למולדת.

שולץ: ממשלת סוריה משתתפת במעשי טרור

וואשינגטון (ע"צ, רע"א). מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ אמר שפרשת הניסיון לפוצץ מטוס נוסעים ישראלי בידי מלונדון באפריל מר כיוזה בצורה נחרצת את מעורבותה של סוריה בטרור.

הוא הודיע, כי ארה"ב מוכנה לנקוט פעולה בתגובה על כך, לאחר התייעצות עם בנות בריתה של ארה"ב.

שבע נשים ביפאן העלו עצמן באש

טוקיו (ע"ד). שבע נשים, המשתייכות לכת דתית העלו את עצמן באש, ועוררו רגשי סלידה עמוקים ברחבי יפאן.

המשטרה מסרה, כי הנשים, בגיל 25 עד 67, שרפו את עצמן לפני זריחת השמש על החוף בעיר ואקייאמה שבמערב יפאן, לאחר שמנהיג הכת, סייג'י מיאמוטו, בן 61, מת ביום שישי בבית־חולים ממחלת כבד.

השתלת לב ראשונה במוסקווה

מאת אליהו זהבי

20 שנה לאחר שד"ר ברנארד ביצע בדרא"פ את השתלת הלב הראשונה, בוצעה במוסקווה בראשית השבוע השתלת הלב הראשונה בידי ד"ר שומאקוב, מנהל המכון המוסקואי להשתלות.

הנסיכה דיאנה בתלבושת חדשה, לבושה שמלת ברוקאר כחולה ועונדת עגילי יהלום, מגיעה למלון הילטון בלונדון בסוף השבוע, שם היתה אורחת הכבוד בנשף צדקה למען קשישים (צילום אי־פי)

בניסיון למנוע מכירת מטוסי קרב ישראליים

ממשל רייגן מנסה למכור להונדוראס המטוס אף־5

פקיד אמריקאי: הונדוראס ביקשה לרכוש את המטוס הישראלי בסיוע הצבאי של ארה"ב

מאת בני לנדאו
סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). בניסיון למנוע מכירת מטוסי קרב ישראלים מדגם "כפיר" להונדוראס, חותר עתה ממשל רייגן למכור למדינה זו את מטוס הקרב האמריקאי אף־5 מתוצרת נורת'רופ. לטענת ה"לוס אנג'לס טיימס", המצטט פקיד בכיר במחלקת המדינה, הביע הממשל האמריקאי את התנגדותו לעסקה בין ישראל להונדוראס — והסם אותה — לאחר שכבר נחתם הסכם ראשוני בנושא. כידוע, זקוקה מכירת מטוסי ה"כפיר", המצויידים במנועים מתוצרת ארה"ב, לאישור אמריקאי.

הפקיד המצוטט על ידי העיתון טען, כי ממשלת הונדוראס — העניה בממשלות מרכז אמריקה — ביקשה לרכוש את מטוסי הקרב הישראלים בכספי הסיוע הצבאי שהיא מקבלת מארה"ב.

"הישראלים," צוטט הפקיד, "אמרו למעשה להונדוראס, שאנו נממן את עסקת המכירה, אותה לא אישרנו. אתם מסוגלים להאמין?". בשלב זה, טוען העיתון, לכודה ממשלת הונדוראס בין שתי הצעות: 24 מטוסי קרב מדגם "כפיר" במחיר 200 מיליון דולאר, או מספר דומה של מטוסי אף־5 במחיר 350 מיליון דולאר. "הם עדיין לא החליטו מה הם רוצים," צוטט פה פקיד בכיר בפנטאגון.

מטוס הקרב החדש יוליד, בכל מקרה, הסלמה חדה במירוץ החימוש במרכז אמריקה. ארה"ב מבקשת לשמור על יתרונה האיכותי של הונדוראס, נוכח מאמץ ההתעצמות של שכנתה הרדיקאלית מדרום, ניקאראגואה. יום לאחר פרסום הידיעה, אמר מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, בפגישה עם עורכי העיתון, כי ארה"ב לא תשלים עם מכירת מטוסי קרב מתקדמים מתוצרת בריה"מ לניקאראגואה ולא תתיר "לסכן באיזור בסיס צבאי (סובייטי) מתקדם." הוא לא פרט כיצד בדעת הממשל למנוע הצבת מטוסי קרב מדגם מיג 21 במרכז אמריקה.

תחנת רדיו חשאית שידרה במזרח גרמניה נגד האטום

מערב ברלין (ע"ד). תחנת רדיו חשאית, המכנה עצמה "תחנת השידור החופשית הראשונה במזרח גרמניה" שידרה במשך 25 דקות, בלילה שבין יום שישי לשבת. בין היתר קרא השידור ליום מחאה נגד האנרגיה הגרעינית.

עדיין לא ידוע אם היה זה שידור של תחנה בלתי חוקית ואם היא נמצאת במערב או במזרח ברלין.

בשידור התבקשו תושבי מזרח גרמניה לבטא את מחאתם על ידי הפסקת השימוש בחשמל בבתיהם למשך כמה דקות. טרם נמסר תאריך יום המחאה.

כמה פליטים ממזרח גרמניה, הנמצאים במערב ברלין, הביעו חשש שמא השידור הזה היה מעשה פרובוקציה של המודיעין המזרח גרמני.

האגודה לזכויות נשים בריו דה ז'אנרו מוחה

שנת מאסר נפסקה בברזיל לרוצח אשתו שנטשה אותו

חבר המושבעים בעיר הכריע ברוב של שש נגד אחד: הנאשם הרג כדי להגן על כבודו

ריו דה ז'אנירו (ע"ת). האגודה לזכויות נשים בבראזיל יצאה במסע מחאה נגד פסק דין בבית משפט בראזילאי, בו נגזרה על אדם, שהורשע ברצח אשתו, שנת מאסר אחת. גזר דין, שלמעשה משחרר אותו מבית־הסוהר.

האיש, מנואל קלאודיו דה ראוס, דקר למוות את אשתו, קלודיה, בנובמבר 1979, לאחר שנטשה אותו. מאחר שהיתה זו עבירה ראשונה, הוא לא נעצר עד לתחילת משפטו. כמו כן הוא לא ייכנס לבית־הסוהר במשך שנת המאסר, שנגזרה עליו, מאחר שלפי החוק בבראזיל כל מי שנגזרו לו פחות משנתיים יכול להישאר חופשי על תנאי.

האגודה לזכויות הנשים יצאה בהודעת מחאה נגד גזר הדין וההחלטה, שניתנו על ידי בית המשפט בסאקוואראמה.

חבר המושבעים בעיר הכריע ברוב של שש נגד אחד, ביום חמישי שעבר, כי הנאשם הרג את אשתו "כדי להגן על כבודו".

המועצה לזכויות הנשים מציינת בהודעתה, כי "בגבור העיקרון של 'לא תרצח' מצא חבר המושבעים מקרה יוצא מן הכלל — אתה רשאי להרוג את אשתך ועל ידי פשע כזה אתה מציל את כבודך".

עוד מציינת הודעת המועצה, כי "ההגנה בבראזיל על כבוד של גבר לרצוח יוצרת עבור נשים מוות בדרכים עקיפות".

בשנה שעברה רשמו לעצמן הפמיניסטיות בבראזיל הישג, כאשר הוקמה יחידת משטרה, מורכבת כולה משוטרות, כדי להילחם נגד אלימות נגד נשים. היחידה פועלת בעיר סאו פאולו. הצלחת היחידה היתה מיידית ובעקבות זאת הוקמו 11 יחידות נוספות ברחבי בראזיל. היחידה הוקמה כדי "להכריז מלחמה על אלימות בבית אשר בעבר התעלמה המשטרה ממנה".

בעיטה חופשית

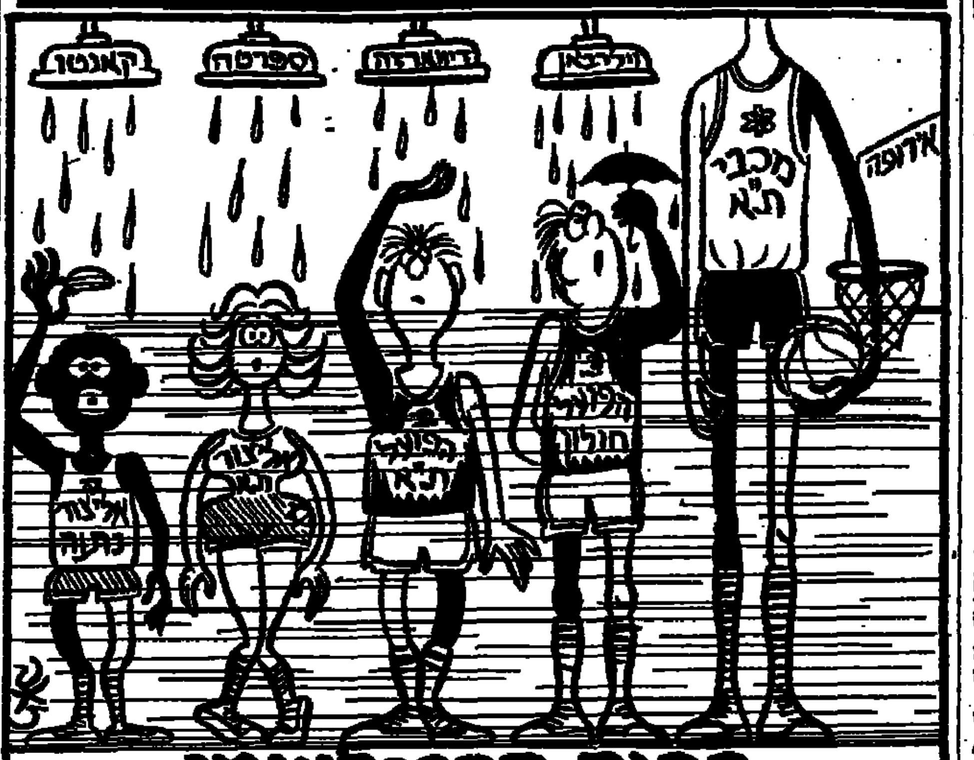

הכוח הרב־לאומי

טבריה נכנעה 1—5 לדימונה ופינתה את הפיסגה ליהוד

ליגה ארצית

מאת משה הר־געש

גם מישחקי המחזור השישי חוללו שינוי בפיסגה, לאחר שארבע מתוך קבוצות הצמרת איבדו נקודות. המוליך מהשבוע שעבר, הפועל טבריה, נכנע 1—5 בירוחם להפועל דימונה. העולה הטרייה מדימונה היא ללא ספק גיבור המחזור, בעיקר לאור העובדה שעד כה לא הצליח להבקיע אפילו שער אחד. עולה אחר, הפועל בית־שאן, הביס במגרשו 1—2 את מי שהיה שני בטבלה, הפועל חולון. לפיסגה שב הפועל יהוד, שניצח במגרשו 1—3 את מכבי שעריים. הוא ניצל את העובדה שהפועל חדרה סיים רק בתיקו 0—0 מישחק החוץ עם הפועל רמת־גן.

הפועל יהוד — מכבי שעריים 1—3 (0—1)

השערים ליהוד: יהודה הבאוך (63, 83), אהרון בנון (67). לשעריים: יוסף שמריה (36).

★ המצטיין: יהודה הבאוך.

התאוששות נפלאה של הפועל יהוד במחצית השניה היקנתה לו ניצחון נאה על מכבי שעריים, דווקא כאשר שיחק עם עשרה שחקנים בלבד. בדקה הי43 הורחק אבינועם הברי, לאחר שפגע בשחקן יריב. האורחים שלטו במחצית הראשונה, ופעמיים הורחק הכדור מקו שער יהוד. במחצית השניה חל מהפך. הבאוך החמיץ אמנם כדור עונשין מ־11 מ' בדקה הי47 — ליברמן בהופעה בכורה הדף בזינוק — אך לאחר מכן הבקיע צמד והוביל את יהוד לניצחון.

שפט יוסף שועי. 1,500 צופים ביהוד.

שלמה אירמל

הפועל דימונה — הפועל טבריה 1—5 (0—2)

השערים לדימונה: משה אטסלם (2, 55), דוד אלמקלם (25, 63), דני איפרגן (70). לטבריה: עופר רן (54).

★ המצטיין: שאול בתן.

הפועל דימונה התייצב למישחק עם מאזן של אפס שערי זכות וסיומו השלים את המיכסה מפתיחת העונה. ההפרש מטעה, כי ההבדל ביכולת לא היה כה קיצוני. האורחים לא הצליחו להבקיע יותר מפעם את השוער המצטיין שאול בתן. המארחים עשו זאת בעבר השני ללא קושי.

שפט שבתאי רוזה. 1,500 צופים בירוחם.

הפועל מרמורק — הפועל עכו 2—3 (1—2)

השערים למרמורק: אילן בן דרור (41), זיזו שועבי (63), פנחס שכטר (77, מ־11 מ'). לעכו: לוי אהובה (1), דוד חלשן (33, מ־11 מ').

★ המצטיין: אילן בן־דרור.

העכואים נאלצו אתמול להיוכח באחד החוקים הישנים של הכדורגל, "המישחק נמשך 90 דקות". הם הובילו כבר 2—0 לאחר כמחצית השעה, אך חזרו לבסוף לביתם בידיים ריקות. שפט סאבי אלנקווה. 200 צופים ברחובות.

בית"ר רמלה — הפועל חיפה 0—0

★ המצטיין: בן איוב.

לחיפאים היה יתרון קל, אך הם לא הצליחו להתרגמו לשפת השערים. רמת המישחק היתה פושרת.

שפט אריה פרוסט. 500 צופים ברמלה.

בית"ר נהריה — מכבי רמת־עמידר 0—0

★ המצטיין: עודד בלוש.

התוצאה שיקפה נאמנה את יחסי הכוחות ויכולתן של שתי הקבוצות. המישחק נערך ביום ו'.

שפט אבשלום כהן. 2,000 צופים בנהריה.

הפועל רמת־גן — הפועל חדרה 0—0

★ המצטיין: צורי ארזן.

היתרון של שחקני רמת־גן לא הועיל להם והם נאלצו להסתפק בחלוקת נקודות. מיכאל קדוש, מאמן רמת־גן, הורחק מהמגרש בדקה הי60 לאחר שחלק על השופט מפני שלא אישר שער של פנדקי.

שפט שלמה שחר. 500 צופים ב"מכבש" בגבעתיים.

הפועל בית־שאן — הפועל "צפרירים" חולון 1—2 (1—1)

השערים לבית־שאן: שבתאי שינו (1), חביה אלגריסי (76). לחולון: ליאון פנסו (3).

★ המצטיין: ארמנדו אילוק.

הפועל בית־שאן הנחיל הפסד בכורה להפועל חולון, ונותר היחיד בליגה ללא הפסד. שתי הקבוצות הפגינו רמה נאותה, אך המקומיים ניצלו הזדמנות אחת יותר. בדקת הפתיחה בעט שינו כדור עונשין אדיר מ־20 מ' לרשת. פנסו מחולון השווה בדקה הי3 לאחר כדור מדויק שקיבל מרמתי. בדקה הי76, לאחר לחץ חולוני והצטיינות של השוער המקומי קבע אלגריסי את התוצאה בשער שהבקיע מקרוב. שפט עמית קליין. 1,300 צופים בבית שאן.

גרשון אברהם

הכח רמת־גן — הפועל ירושלים 0—1 (0—0)

השער: חיים יחיאל (86).

★ המצטיין: שחר בראל.

הכח רמת־גן השיג ניצחון שני רצוף ונראה שהוא מתאושש מהמשבר של פתיחת העונה. שער הניצחון הובקע רק בדקות הסיום. הכלם הותיק חיים יחיאל עבר את השוער יובל מיימון ובין שני מגיני ירושלים בעט כדור שטוח לרשת.

שפט יוסף גרוסמן. 300 צופים באיצטדיון "וינטר".

יוסף חבס

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל יהוד	6	7—13	13
2.	הפועל טבריה	6	10—13	12
3.	הפועל חדרה	6	8—13	11
4.	הפועל חולון	6	3—7	11
5.	מכבי שעריים	6	6—9	10
6.	הפ' בית שאן	6	5—7	10
7.	הפועל עכו	6	8—11	9
8.	הפועל חיפה	6	5—7	9
9.	הפ' מרמורק	6	10—7	7
10.	בית"ר רמלה	6	8—5	7
11.	הפ' דימונה	6	5—5	6
12.	הפ' רמת־גן	6	5—2	6
13.	הכח רמת־גן	6	8—4	6
14.	בית"ר נהריה	6	3—1	5
15.	רמת־עמידר	6	10—4	5
16.	הפועל י־ם	6	12—4	1

במחזור הבא

★ הפועל חדרה — ב. נהריה
★ הפועל חולון — הפועל ר"ג
★ מכבי שעריים — בית־שאן
★ הפועל טבריה — הפועל יהוד
★ הפועל עכו — הפ. דימונה
★ הפועל חיפה — הפ. מרמורק
★ הפועל י־ם — בית"ר רמלה
★ רמת־עמידר — הכח רמת־גן

מלך השערים

1. עופר רן (הפועל טבריה) 9
2. יהודה הבאוך (הפועל יהוד) 6
3. שלמה מורדי (הפועל חדרה) 4

וולש (3) וראש (2) החזירו את ליוורפול מחדש למירוץ

הביסה 2—6 את נוריץ' ★ ארסנל (מקום 2) שתי נקודות אחרי המובילה נוטינגהאם ★ רובסון נפצע שוב

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). נוטינגהאם פורסט שמרה על המקום הראשון בטבלה, ארסנל עלתה למקום השני אבל ליוורפול, בניצחון מחוץ 2—6 על נוריץ', רמזה כי המפולה בשבוע שעבר בלונדון היה מקרי וכי בכל מצב יש להתחשב בה.

המנהל־שחקן קני דלגליש נכנס לשורה כאשר ליוורפול הבקיעה כבר את ששת שעריה וחגג את המישחק ה־500 במדי ליוורפול. פול וולש הבקיע שלושער ואיאן ראש הוסיף צמד, שהעלה את מאזן שעריו העונה ל־18. את השער הראשון הבקיע סטיב ניקול. מייק פילן ודיוויד הדג'סון הבקיעו לנוריץ', שירדה למקום הרביעי ועלולה לרדת עוד יותר, אחרי שישלם המחזור הי13 היום במישחק בין ווסטהאם ואוורטון.

צמרת הטבלה

1.	נוטינגהאם	12	15—30	26
2.	ארסנל	12	8—16	24
3.	ליוורפול	12	18—30	23
4.	נוריץ'	12	20—21	22
5.	אוורטון	11	14—20	21

נוטינגהאם הובילה 0—2 בדקה הי40 למישחק נגד שפילד ונסדיי, משערים של ניל ווב וסטיוארט פירס (בבעיטת 11 מ'), אבל במחצית השניה הבקיע לי צ'פמן פעמיים ורק שער של גארי בירטלס הבטיח את שתי הנקודות בניצחון 2—3.

את התנופה של ארסנל אי אפשר להפסיק ואתמול ניצחה בדרבי לונדוני את צ'רלטון 0—2, על מגרשה של האחרונה. טוני אדאמס ומרטין הייז בני ה־20 הבקיעו את השערים. "ירשתי את כל הכוחות האלה פרט לאחד, ויש כאן עבודה מצוינת עם הנוער", אמר המנהל החדש ג'ורג' גרהאם.

מחזור אתמול אופיין בפציעות והרחקות. הנפגע המפורסם ביותר הוא בריאן רובסון, שמתח את מפשעתו והוצא על אלונקה בדקה הי11 למישחק הביתי, בו סיימו מנצ'סטר יונייטד וקובנטרי בתיקו 1—1. פיטר דאוונפורט העניק יתרון ליונייטד בדקה הי31 ודייב פיליפס השווה בדקה הי52. נפגעים נוספים בשורות יונייטד בעקבות מישחק זה: גורדון סטראכן, ג'סי מורן והשוער כריס טרנר. יונייטד מדורגת עדיין במקום הי19.

במישחק באיצטדיון וייט הארט ליין, בו נוצחה טוטנהאם 1—2 ע"י וימבלדון, נפצעו שניים משחקניה, גארי סטיבנס וגרהאם רוברטס. האחרון גם הורחק יחד עם לורי סאנצ'ס מוימבלדון אחרי התנגשות חריפה ביניהם. אלן קורק וגלן פאשאנו הבקיעו לוימבלדון ומייק תומאס לטוטנהאם.

גרהאם בייקר חזר למגרש של קבוצתו הקודמת סאוטהמפטון עם מנצ'סטר סיטי והבקיע את שער השוויון (1—1) שבע דקות לסיום. קולין קלארק הבקיע את שערו הי12 העונה לזכות סאוטהמפטון. שער עצמי של דאוד ניל הביא ניצחון 0—1 ללוטון על קווינס־פארק ריינג'רס וסיימון סטיינרוד הבקיע את שני השערים בניצחון 0—2 של אסטון וילה על לסטר. שני מישחקים הסתיימו בתיקו־אפס: צ'לסי נגד ווטפורד ואיפסוויץ' נגד אוכספורד.

המובילה בליגה השניה, פורטסמות, סיימה בתיקו־אפס עם השניה, אולדהאם, שסגרה את הפיגור לשתי נקודות. לידס, שניצחה את שרוסברי 0—1, מפגרת בשתי נקודות אחרי פורטסמות.

בסקוטלנד הסתיים הדרבי של גלאזגו בין סלטיק וריינג'רס בתיקו 1—1. דנדי יונייטד, שניצחה את סנט־מירן 0—1, השתוותה בנקודות לסלטיק (25) לפני ריינג'רס 21.

היום מרתון ניו־יורק

ניו־יורק (א־פי). רוב דה־קסטלה האוסטרלי וגרטה וייץ הנורווגית, הם המועמדים לנצח היום במרתון של ניו־יורק, בו ישתתפו השנה 25,000 רצים.

באיאר לוורקוזן ניצחה 0—3 במינכן ועלתה לראש הטבלה

בונדסליגה

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לגרמניה

מנשנגלאדבך (מיוחד ל"הארץ"). 40 שערים הובקעו אתמול במחזור הי12 של הבונדסליגה, שהיה מרתק ביותר ויצר מהפך בצמרת הטבלה.

המיפגש המרשים ביותר היה באיצטדיון האולימפי במינכן, לעיני 50 אלף צופים, בו איבדה האלופה באיירן את המקום הראשון בטבלה למדורגת שניה, באיאר לוורקוזן, בניצחונה המרשים 0—3 עם שני שערים של המגן גטס ושער של הצעיר בן ה־18 האוסן.

ראיתי אמש תצוגת כדורגל מצוינת, בה המשיכה בורוסיה מנשנגלאדבך, לעיני יותר מ־28 אלף צופים, במיפגן היעילות הרשים שלה, כאשר הביסה 0—4 את קבוצת הצמרת שטוטגרט. גלאדבך, שתבוא בנובמבר לישראל, מצויה לאחרונה בכושר מצוין. אתמול עלתה בורוסיה ליתרון 0—1 משער של ראהן, ל־0—2 בדקה הי63 משער של תילה, ל־0—3 בדקה הי81 מבעיטת עונשין של בורובקה והשלימה את התוצאה בשער של קרינס בשניות האחרונות, שנכנס מבסירה מצוינת של ראהן.

שני מישחקים נסתיימו בתוצאה 1—5: וורדר ברמן נגד באיאר אירדינגן (3 שערים של רודי פלר) וקייזרסלאוטרן נגד שאלקה (חמישה שערים של פראנק הרטמן, שעבר לקבוצה המנצחת משאלקה).

יתר התוצאות: המבורג — בורוסיה דורטמונד 2—4, נירנברג — פורטונה דיסלדורף 4—3, איינטרכט — מנהיים 2—1, אף.צה. קלן — ברלין 1—1, בוכום — הומבורג 0—0.

צמרת הטבלה

1.	לוורקוזן	12	10—28	17
2.	המבורג	12	12—24	17
3.	באיירן	12	13—22	17
4.	ברמן	12	18—26	17

מאראדונה רוצה לשחק בבאיירן

המבורג (סוכנויות). דייגו מאראדונה רוצה לשחק בבאיירן מינכן עם סיום חוזהו בנאפולי במאי 1988, ידיעה על כך התפרסמה אתמול בעיתון "בילד". מאראדונה, שחגג בשבוע שעבר את יום הולדתו הי26, אמר כי לא ישאר בנאפולי וכי הוא אוהב את באיירן ויש לו יחסים טובים עם מנהלה אולי הנס.

הנס אמר שמאראדונה עולה מיליונים, "אבל נוכל להשיג אותם". ההערכה היא שבאיירן תצטרך לשלם לנאפולי 1.2 מיליון דולאר ומשכורתו של מאראדונה יעלה מיליון דולאר לעונה. כוכב באיירן לותאר מאטאוס אומר: "אם זה רק אפשרי, יש לקנות אותו. איש כמוהו לא יקנו במה שהוא ישחק".

ריוור־פליים לגמר הגביע הבין־יבשתי

בואנוס־איירס (שרות "ספורט הארץ"). קבוצת ריוור פליים תשחק לראשונה בתולדותיה בגמר הגביע הבין־יבשתי. ניצחונה 1—0 על אמריקה קאלי הבטיח את הופעתה במישחק נגד סטיאווא בוקרשט שיהיה ב־14 בדצמבר בטוקיו.

חואן פונס, הקולומביאני של ריוור, הבקיע את השער בדקה הי67 לעיני 80 אלף צופים. ריוור ניצחה במישחק הראשון בקאלי 1—2. בשורותיה של ריוור שלושה שחקנים שזכו בגביע העולמי עם ארגנטינה: פומפידו, רוג'ריו, הבריקה הבן האורוגוואי והבין־לאומי אלזאמנדי.

ספרד אלופת אירופה לנבחרות עד גיל 21

מאדריד (שרות "ספורט הארץ"). ספרד זכתה באליפות אירופה לנבחרות עד גיל 21 כשגברה בואיאדוליד על איטליה 3—0 בבעיטות 11 מ'. ספרד זכתה במישחק 2—1, תוצאה זהה לניצחון האיטלקי במישחק הראשון.

זאמאלק לגמר גביע אפריקה לאלופות

קאהיר (שרות "ספורט הארץ"). זאמאלק קאהיר העפילה לגמר גביע אפריקה לאלופות כשניצחה כאן לעיני 70 אלף צופים את קנון יאונדה (קאמרון) 2—0. במישחק הראשון ניצחה קנון 1—2. ג'מאל עבד־אלחמיד הבקיע את שני השערים במחצית הראשונה.

3 זרים באיטליה החל מהעונה הבאה

רומא (שרות "ספורט הארץ"). החל מהעונה הבאה יוכלו המועדונים האיטלקיים לשתף שלושה שחקנים זרים במישחקי הליגה. כך אמר כאן פראנקו קארו, מראשי התאחדות הכדורגל האיטלקית. החלטה סופית בנידון תתקבל בחודש מארס.

חולון ממריאה לצרפת עם ניצחון על בית"ר

בכדורסל

מאת מנחם כהן
כתב "ספורט הארץ"

ערב צאתה לצרפת, שם תתמודד ביום שלישי עם וילרבאן במישחק השני בגביע למחזיקות גביע, גברה אמש קבוצת הפועל חולון 79—94 (43—44) על בית"ר תל אביב, במישחק שהוקדם במחזור הי6 בליגה הלאומית.

המחצית הראשונה היתה שקולה והיתרון עבר במהלכה מצד לצד. הבית"רים התבססו על יכולת הקליעה של רודיס ג'ונס ודון ויילס, שצברו במחצית זו 27 נקודות, קני באניסטר היה חלש מאד ודובי באר־מר קלע 4 נקודות בלבד.

את המחצית השניה פתחה חולון בהסתערות מסודרת, בה ניטרלו לטורד גין אבי מאור וגיל בוגין את ויילס וישראל אלימלך בגמר לסגלם זוהר. בדקה הי24 הוליכו המקומיים 49—62 ואחר כך שמרו על הפער עד לסיום. גארטור צבר במחצית זו 23 נקודות וג'יימס קרי היה מצוין מתחת לסלים (11 ריבאונדים בסך הכל), למרות שנפצע מעל עינו בדקה הי23 וחזר לאחר 8 דקות. באניסטר היה חלש גם במחצית זו.

"לאחר המישחק הסביר מלי פסרי, מאמן חולון, כי באניסטר סובל מדלקת קיבה ולכן היה חלש, והוסיף: "ניצחנו את בית"ר. ביתן שזו קבוצה שניצחה בעבר בחולון כמה פעמים. זהו ניצחון מוראלי לפני המישחק בוילרבאן. לפני שנה הפסדנו בבית לבית"ר ואחר כך ניצחנו באנטיב. אני חושב שאפשר לנצח את הצרפתים בביתם", אמר.

המשלחת החולונית יוצאת היום לצרפת.

הפועל חולון — בית"ר תל אביב 79—94 (43—44)

● המצטיין: ג'יימס קרי

● לחולון קלעו: גארטור 27, קרי 22, באניסטר 13, אלימלך 12, מאור 6, יעקבי 5, בוגין 4, חנוך 3, ברואנ 2.

● לבית"ר קלעו: ג'ונס 26, ויילס 25, זוהר 17, הבאורד 6, מוסקוביץ' 3, שטיין 2.

● שופטים: ראובן וירובניק ומנשה הרמן. 2,000 צופים בחולון.

הערב ביד־אליהו: נתניה — גליל עליון

הערב (20.00) יתקיים מישחק ליגה נוסף, שהוקדם בגלל המישחקים בגביע אירופה, בין אליצור נתניה להפועל גליל־עליון. המישחק יתקיים בהיכל הספורט ביד־אליהו והכניסה לחיילים וילדים תהיה חינם.

הפועל רמת־גן יחליט היום אם לערער בפרשת ריצ'רדסון

מאת סופר "ספורט הארץ"

הכדורסלן האמריקאי המקצוען, מייקל ריי ריצ'רדסון, נמצא עדיין בישראל, לאחר שבהפועל רמת־גן לא החליטו, אם לערער על החלטתו של מזכ"ל פיב"א, בורה סטנקוביץ', לא לאשר לו לשחק בישראל. יו"ר הקבוצה אברהם חמו, אמר אתמול כי בכוונתו להתייעץ עם מספר שופטי דין המסייעים לקבוצה. "התברר שלסטנקוביץ' אין סמכות לפסול שחקן, כמו שפסל את ריצ'רדסון. אך יש לשקול בכובד ראש האם כדאי להיאבק בפיב"א בעניין זה, ולפגוע בכדורסל הישראלי כולו". הבוקר יוחלט סופית, מה גם שמחר הוא המועד האחרון להחלפתם של שחקנים זרים בישראל. ברמת גן מתלבטים גם אם כדאי להחליף את פיליפס באדנר, לאחר שהגיע ליכולת טובה במישחקים האחרונים. ריקי בראון, המתאמן עם הקבוצה, הוא המועמד להחליפו, במקרה הצורך.

● מכבי תל־אביב שבה בסוף השבוע לישראל, לאחר שניצחה ביום חמישי את אלופת פינלנד פיילבור טורקו 95—89. "במחצית הראשונה היינו טובים, אך במחצית השניה עשינו כמה שגיאות שעלו לנו בהורדת היתרון. צריך לעבוד את הפינים ביום חמישי ולהתכונן למשימות הבאות", אמר אתמול המאמן צבי שרף. על ניצחונה המפתיע של אריס סלוניקי על מילאנו (67—98) אמר שרף: "מילאנו צריכה להכות ביום חמישי, למישחק הגומלין. בכל מקרה, אין בהכרח תועלת מן העובדה שהיוונים יופיעו בבית הגמר אם יעברו את האיטלקים. אם אריס ניצחה את מילאנו בהפרש של 31 נקודות, יש ביכולתה לנצח את מכבי. קשה מאד לשחק בסלוניקי".

טראצ'ר מילאנו בדרך החוצה מבית הגמר בגביע האלופות

אחרי ההפסד המדהים בסלוניקי 98—76 נגד אריס

גביעי אירופה

סלוניקי (שרות "ספורט הארץ"). לראשונה מאז הוחל בית הגמר בגביע אירופה לאלופות בכדורסל בשנת 1977, נראה שלא תהיה בו נציגה איטלקית. זאת לאור ההפסד הסנסציוני כאן של טראצ'ר מילאנו לאריס סלוניקי 98—67 (54—60). קשה להניח שיהיו מגיעים חבריו יוכלו למחוק פיגור של 31 נקודות ביום חמישי במילאנו.

שחקני אריס הגיעו במישחק זה ל־73 אחוזי קליעה, בניצוחו של ניקי גאליס, 44 נקודות והיוגוסלבי סובוטיץ' 18. לאריס רק אמריקאי אחד, ג'קסון, שקלע 6 נקודות. למילאנו קלעו: מקאדו 26, דאנטוני 16, פרימייר 13 האמריקאי השני בארלו 11.

אריס היתה הקבוצה הביתית היחידה שניצחה בשבוע שעבר. יתר התוצאות מצביעות כבר על חמש הקבוצות האחרות שיופיעו בבית הגמר: זאדאר — לבסקי־ספרטאק סופיה 88—90, אורתז — לורקוה 76—84, ז'לגיריס קובנה — באלאר אנטנטבל 20—87, ריאל מאדריד — צבויובקה ברנו 70—82.

במישחקים למחזיקות גביע: ראד — מאליץ — באיזרית 65—83 (ברמניה), בוסבנראד (בולגריה) — אפס מילנו איסטנבול 65—77, קוקה (פינלנד) — אוסטרוה (צ'כיה) 105—88, צסק"א מוסקווה — בלאיה (הונגריה) 64—58.

בגביע קוראץ': יובנפלסטיקה ספליט — פריבורג 119—81 (בשוויץ), סיטוגראד — קרסלאוקה איזמיר 82—71 (בטורקיה), שאלון — דיזאר סון 107—77 (בהונגריה), טודס — פאנאתינאיקוס 70—66 (ביוון), ספרטק לנינגראד — אוסיקאנאטנקי 90—80 (בפינלנד), פאוק סלוניקי — פרטיזן בלגראד 79—69, שיבניקה — ואלאנרג 96—84 (בהונגריה), אסטודיאנטס מאדריד — אורתז 86—74 (בצרפת), מכבי בריסל — סאראגוסה 112—91.

מקנרו נכנע לספרדי קאסאל, השתולל והושעה ל־42 ימים

טניס

לוס אנג'לס (א־פי). ג'ון מקנרו הודח אתמול בשלב רבע גמר הטורניר על פרסים כספיים בסך כולל של 625 אלף דולאר, נקנס ב־3,000 דולאר ונאסר עליו ליטול חלק בתחרויות במשך 42 ימים.

מקנרו נוצח ע"י הספרדי בן ה־24 סרחיו קאסאל, המדורג במקום ה־100 בעולם, 3—6, 6—3, 7—6. במישחקון שובר השוויון במערכה השניה היה מקנרו בטוח שכדור הגשה שלו, הבטיח את ניצחונו במערכה. הוא אף ניגש והתיישב על כסאו. אבל השופט הבכיר ג'רמי שילס קבע שהנקודה היתה לזכות הספרדי. מקנרו סוער, המשיך והפסיד במערכה ובמישחק. כאשר גמש בועט את המגרש צרח לעבר השופט: "אתה השופט הגרוע ביותר שהיה לי עד היום. מעולם לא תשפוט מישחק שלי יותר". העונש זה הפסיק סדרה של 17 ניצחונות רצופים של מקנרו וגרם לכך שבכל מקרה לא יוכל להשתתף בטורניר "המאסטרס" בדצמבר.

קאסאל עלה אמש לגמר בניצחון 6—1, 3—6, 6—3 על האמריקאי טים מאיוט. ברבע הגמר גבר מאיוט (ארה"ב) על יאניק נואה 7—5, 5—7. בוריס בקר כבר העפיל לגמר שיתקיים היום בניצחון 6—2, 3—6, 6—3 על צרפתי אחר, הנרי לקונט.

בהונג־קונג הודח ג'ימי קונורס בשלב רבע הגמר על ידי ההודי ראמש קרישנאן, שניצח 6—4, 6—3. קרישנאן העפיל לגמר בניצחון 6—2, 4—6 על האוסטרלי פאט קאש. יריבו בגמר יהיה מנצח אנדרס גומס (אקוודור), שניצח את אהרן קריקסטין 6—4, 6—1.

בכדורעף

כפר־סבא ובתיים נוצחו בגביע אירופה

מאת סופר "ספורט הארץ"

הפועל כפר־סבא נוצחה אמש 0—3 ע"י דלתה לויד מהולנד בגביע אירופה למחזיקות גביע. ההולנדים ניצחו ללא קושי 15—3, 15—2, 15—3. מישחק הגומלין יהיה במוצאי שבת בכפר־סבא.

קבוצת הנשים של הפועל בתיים נוצחה בגביע למחזיקות גביע 0—3 ע"י פוסט וינה. האוסטריות ניצחו 15—11, 15—4, 15—11.

האמריקאי קנדי ניצח באשקלון

650 הצופים במישחק הגמר של התחרות הראשונה בסבב פרנקל במרכז הטניס באשקלון, נאלצו למצוא נחמה מהצטיינות המנצח בעת האמריקאי סטיב קנדי (מדורג 704 בעולם) הוביל 3—0 במערכה השלישית. בהמשך זכה קנדי בפרס הראשון בניצחון 6—2, 5—7, 6—4 על פולקובסקי מצ'כוסלובקיה (מדורג 831 בעולם), שעלה מהמוקדמות.

הטורניר השני בסבב יחל מחר במרכז הטניס בירושלים. בתחרויות המוקדמות משתתפים 56 טניסאים מחו"ל ומישראל.

● בגמר טורניר הנשים בטניס באשקלון, על שם חנה פיליפס, ניצחה אן אלוני מפינלנד את איבון ניוויבגרדס - סולנדר 7—6, 7—6. התחרות השניה במסגרת הסבב תחל היום בירושלים.

● יעקב מוסאיאל מהפועל חולון זכה בשבת באליפות הפועל בקליעה בסקיט חמשי, לאחר שצבר 548 נקודות. הוא הקדים את גדי אלמיסט מתל אביב (539). באליפות הקבוצתית זכה הפועל ת"א עם 1570 נקודות.

דמותה של קופי מתכנית הטלוויזיה "רחוב סומסום" נבחרה כסמל מישחקי הפועל הי13, שייפתחו ביום העצמאות. עם חתימת החוזה על הזכויות, הצטלמו עם קופי מנכ"ל הפועל יצחק אושק ולאונן מרשי (למעלה משמאל מימין) ובן ישראל אלימלך (כדורי מימין). צילום: דוד ומשה מוסי.

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

מוכיר הארגון העולמי של יוצאי מרוקו:

עצמות חללי האניה אגוז יובאו לארץ תוך חודשיים

ייטמנו בהר הרצל בירושלים ★ אבן השיש לזכר מלך מארוקו שהשחיתו תושבים באשקלון לא תוחזר למקומה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

עצמות חללי אניית המעפילים אגוז יובאו לארץ תוך חודשיים, כך מסר המזכיר הכללי של הארגון העולמי של יוצאי מארוקו, רובהם אסרף, שהגיע לארץ.

ראש עיריית אשקלון, אלי דיין, אמר ל"הארץ", כי עצמות החללים יובאו לקבורה בהר הרצל בירושלים.

נודע, שעיריית אשקלון אינה מתכוונת להחזיר את אבן השיש על שמו של מלך מארוקו, שהושחתה בידי תושבים באשקלון, למקומה.

ראש הממשלה יצחק שמיר יעיד במשפט שמואל ענב

(ע). ראש הממשלה, יצחק שמיר, יופיע ב־26 בדצמבר בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, כעד הגנה במשפטו של שמואל ענב, סוחר קרקעות ביהודה ושומרון, הנאשם במתן שוחד.

ביום ו' נתקבל מכתבו של יו"ר הכנסת, שלמה הלל, בו הוא מאשר, על־פי הנוהל המקובל, כי ראש הממשלה אכן יופיע, כפי שהוזמן, בבית המשפט המחוזי בתל־אביב. האישור נתקבל אצל משה רוניק, שהוא אחד המזכירים במחוז הפלילי בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

כן נתקבל אישורו של יו"ר הכנסת להופעתו של סגן השר, מיכאל דקל, כעד הגנה ב־14 בנובמבר השנה במשפטו של שמואל ענב.

לפי תקנות חדשות שהתקין שר הביטחון:

איש מילואים המייצא ידע ביטחוני חייב מעתה בהיתר ממשרד הביטחון

שר הביטחון, יצחק רבין, התקין תקנות חדשות בעניין חוק שירות ביטחון־זכויות אנשי המילואים, הקשורות בפיקוח על ייצוא ציוד לחימה וידע ביטחוני, במטרה להגביר את הפיקוח בתחום זה. כך נמסר בהודעה לעיתונות מטעם משרד הביטחון.

ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את יוזמת שר הביטחון.

התיקונים שיזמה מערכת הביטחון עיקרם: הטלת חובה לקבלת היתרים למשא ומתן לפני ביצוע עיסקת ייצוא לציוד לחימה וידע ביטחוני, לרבות המגעים המוקדמים לביצוע העיסקה. ההיתרים יינתנו בידי מנכ"ל משרד הביטחון, על־פי קריטריונים של זהות המבקש, סוגי הציוד והידע שמבקשים לייצא, ומדינות היעד של הציוד המיוצא. ההיתרים יהיו תקופתיים ויהיה צורך להרשם מזמן לזמן.

בנוסף על היתר זה יהיה צורך לקבל היתר מסויים לביצוע העיסקה. ייתן אותו גורם שהוסמך לכך בידי שר הביטחון.

המפרים את התקנות הנ"ל צפויים למאסר של כ־3 שנים, בנוסף על קנסות בשיעורים גבוהים.

המאפיה בדימונה נסגרה מטעמי תברואה; התושבים נתבקשו לאפות לחם בבית

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

ראש עיריית דימונה, אלי הלל, הציע לתושבי עירו לאפות לחם בבית, כדי לא לסכן את בריאותם.

הצעת הלל באה לאחר שהוציא שלשום צו סגירה מנהלי נגד מאפית "דגן" בדימונה, מפני שאינה עומדת בתנאי התברואה הנדרשים על פי החוק.

מלשכת ראש העיר נמסר, כי זה זמן רב שתושבי דימונה מתלוננים על טיבו הירוד של הלחם. לטענת התושבים נמצאו בלחם חרקים והספקתו אינה סדירה.

נציג משרד התעשייה והמסחר התבקש לדאוג להספקת לחם אלטרנטיבית לדימונה, עד שיתוקנו המפגעים שנתגלו במאפיה.

מוזיאון ישראל, ירושלים
ההסתדרות הציונית העולמית
הסוכנות היהודית לא"י
קרן־היסוד
במלאות עשר שנים לפטירתו של
אליהו דובקין ז"ל
יתקיים ערב לזכרו בהשתתפות:
מר א"ל דולצין – יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית
מר טדי קולק – ראש עיריית ירושלים
ביום רביעי – 5.11.86 – בשעה 8.00 בערב
במועדון השוחרים במוזיאון ישראל
הציבור מוזמן

לרות פרנקל והמשפחה
עמכם ביגון ובצער על
אורי היקר
שנלקח מאתנו

ידידיכם:
יהודית ואלחנן אילת
רחל וישראל אשכר
שולה ויעקב בסמן
דינה ברניקר
מנוחה גוריץ
אביטה ואלי גיטלין
מניבה וברוך הדר
יהודית ודוד הורוביץ
מלכה וגדעון הלוי
יפה ומרדכי הרצפלד
קטי ואליעזר זילברמן
מיקסי ומנו חוזר
תרשיזה ויוסף ילון
שרה ומרדכי יערי
חוותה וצבי ליפשיץ
גילה ומשה לנדאו
יעל וגבי לנה
מרים וצבי מילר
לאה ואברהם מישר
נחמה ואלי מירון
שפרה וצבי נבאל
חנה וניסים ניסימוב
שולה ואהרון נירי
שושנה ואהרון פלדמן
שרה ויונה פלס
זהרה ושמואל רוזולר
אסתר וחיים ריבלין
זיוה ורפאל רשאלי
אליהו רוזנברג
רחל ואמנון תרמנר

באבלו של ידיד יקר
יצחק מוריץ וב"ב
על פטירת האם
אלישבע (אלזה) מוריץ ז"ל
תנחומים מן הלב
חיה ושלמה אליהו   אליהו חברה לבטוח בע"מ

3 חודשי מאסר ומניעת רשיון ל־10 שנים לנהג שגרם תאונה בעת שכרות

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" ברחובות

עשר שנות מניעה מלקבל רישיון נהיגה, שלושה חודשי מאסר בפועל, שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים וקנס כספי בסך אלף שקל הוטלו על שמי יהודה (34), תושב ת"א, שגרם לתאונת־דרכים בעת שנהג בגילופין וללא רישיון נהיגה.

בפסק הדין שניתן באמצע שבוע שעבר, כתב שופט בית־משפט השלום ברחובות, חיים גמזו: "תופעת השכרות היא תופעה חמורה, שבאחרונה קיבלה מימדים נפוצים ו־תוצאות חמורות של תאונות־דרכים".

תאונת הדרכים אירעה ב־4 בינואר השנה, כאשר נהג במכונית פרטית וגרם לתאונת־דרכים, בה נגרם נזק כספי. ממשטרת מרחב השפלה נמסר, כי התביעה תמשיך ותקפיד להמשיך ולבקש עונשי מאסר בפועל במקרים דומים של נהיגה בגילופין.

ארבע שנות מאסר בפועל על ניסיון לאנוס חיילת

(ע). ארבע שנות מאסר בפועל ו־2 שנים על תנאי הוטלו ביום ו' בבית המשפט המחוזי בחיפה על אבואר מוחמד אשקר (24), המתגורר בכרמת הסמוכה למפעל ברבור ליד עכו, לאחר שהורשע בניסיון לאנוס חיילת, תוך גרימת חבלה חמורה.

הנאשם הובא לדין בפני השופט חיים פיום והורשע על פי הודאתו בעובדות ובהאשמות המיוחסות לו בכתב האישום.

התביעה טענה, כי במאי השנה, בשעות אחה"צ, תקף חיילת שהגיעה בריכבה לחוף התמרים בעכו. הנאשם עקב אחר החיילת, לפת אותה בכוח, גרר אותה אל בין צמחיית שיחים ושם ניסה להסיר מעל גופה את החלק התחתון של הביקיני שלבשה. החיילת נאבקה עם התוקף, במהלך המאבק נשרטה החיילת ונגרם לה קרע ברצועת הקרסול.

השופט חיים פיום ציין בגזר הדין, כי הנאשם הורשע בעבר בעבירת רמה, ואף־על־פי־כן הוא ממשיך להוות סיכון לציבור באלימות מינית. "אין ספק שהאינטרס הציבורי מחייב להרחיק את הנאשם לתקופה ממושכת ומשמעותית מהחברה", קבע השופט.

הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט בבכייה, כי הוא עומד להתחתן. "אני מביע צער על מה שעשיתי לבחורה ואני גם מוכן לפצות אותה באופן כספי", אמר הנאשם.

ששה נספו השבוע בכבישים

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ" בשרון

תושב תל מונד נהרג ביום חמישי בלילה בתאונת פגע וברח בצומת בני דרור בשרון.

אפרים צורקר, בן 71, חצה את הכביש במעבר חציה, על פי עדות אנשים – באור אדום. רכב מסוג אאודי, שנסע במהירות, דרס אותו.

לאחר מכן נתגלה הרכב נטוש בצידי הכביש והתברר כי היה גנוב. אנשי המשטרה והמשמר האזרחי סרקו את השורות באזור, אך לא לכדו איש.

(ע). שישה בני־אדם נהרגו ו־81 נפצעו קשה, ב־74 תאונות דרכים חמורות שאירעו בשבוע החולף בכבישי הארץ.

בין ההרוגים – 4 הולכי רגל. בין הפצועים קשה – 53 הולכי רגל, מהם 26 קטינים.

שני אסירים נדקרו בכלא באר־שבע כשצפו בטלוויזיה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שני אסירים ערבים, תושבי לוד, המרצים עונשי מאסר בכלא באר־שבע, נדקרו ביום ו' בלילה, בעת שצפו בטלוויזיה.

בעת ששני האסירים, בני 22 ו־26, הנושאים את עונשם באגף 8 בכלא צפו בסרט טלוויזיה, התנפלו עליהם כמה אסירים ודקרו אותם בדוקרנים מאולתרים בכל חלקי גופם. לאחר מכן נמלטו הדוקרים לתאיהם.

שני האסירים הפצועים הועברו לבית־החולים סורוקה.

משטרת באר־שבע פתחה בחקירה.

מפקד בכלא באר־שבע אמר אמש: "כלא באר־שבע הפך לכלא מסוכן גם לסוהרים וגם לאסירים. כמעט כל יום נדקר אסיר או מתרחש במקום אירוע פלילי אחר. לא יצליחו [illegible]".

באילת חגגו שנה להקמת איזור הסחר

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

באילת חגגו אתמול ושלשום מלאת שנה להנהלת איזור הסחר החופשי בעיר.

במרכזי התיירות ובחופי הרחצה הוקמו בימות בידור ואמנים מקומיים, קוסמים ולהקות מחול הנעימו לעשרות מתושבי אילת והאורחים את זמנם.

ראש עיריית אילת, רפי הוכמן, אמר כי הוא מקווה ששלב ב' של הפעלת חוק הסחר החופשי יפעל בקרוב.

מטען חבלה התפוצץ מתחת לרכב משטרה בקרית מלאכי

איש לא נפגע

מאת איתן רבין

מטען חבלה התפוצץ ביום ששי מתחת לרכב משטרתי מסוג טרנזיט, שחנה סמוך לתחנת המשטרה בקריית מלאכי. המטען גרם נזק קל לרכב, אך לא היו נפגעים.

מפקד משטרת קריית מלאכי מסר, כי הדבר היה על רקע חבלני.

כמה דקות לאחר פיצוץ המטען, עצרה משטרת קריית מלאכי 50 ערבים, תושבי עזה, שעבדו באזור. בשבת שוחררו כולם.

יקירנו
מאיר רוטקופף
איננו
נלוהו למנוחת עולם
היום יום ראשון ל' תשרי תשמ"ז 2.11.86 בשעה 15.00
פרטים בטלפון 03–423350 אחרי השעה 10.00
אשתו: רחל
בנותיו: גילי ועמי ברגר וב"ב
ענת ושאול טל וב"ב
חמותו: שרה אברהמי
גיסיו: דוד אסקין וב"ב
צבי אברהמי וב"ב

לפיליפ ברקאי
אתך אנו באבלך במות עליך אמך
הגב' פפי ברקוביץ ז"ל
משה רביב ושות' בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה
אלברט בדדוד
במות אביו ז"ל
ומביעים תנחומים לו ולמשפחתו
אלוני מרצפות ושיש
ההנהלה והעובדים

30 שנה למבצע קדש — המתכננים

במלאות 30 שנה למבצע סיני הפגישו השבועון במחנה לצילום משותף את מאיר עמית (במרכז), שהיה אז ראש אג"ם, עם צוות עוזריו הקרוב באגף המבצעים דאז. מימינו: רחבעם זאבי (ראש מטה פיקוד הדרום) וישעיהו גביש (רמ"ח מבצעים), ומשמאלו: עוזי נרקיס (עוזר ראש אג"ם) ומשה גורן (ראש אג"א ארגון). (צילום: אבי שמחוני)

חריש יניח למשטרה להחליט אם לזמן לחקירה את עורכי הדין כספי וארנון

בעניין השתתפותם בפגישה בין ח"כ עמר לאוזלאי בעיצומה של החקירה בפרשה

מאת צבי הראל

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, לא יתערב בחקירת המשטרה אם לזמן, בינתיים, את עורכי הדין רם כספי ויגאל ארנון, שהשתתפו – עם אחרים – בפגישה בין אלברט אוזלאי לבין חבר הכנסת שלמה עמר, יום לאחר שנחקר אוזלאי במצ"ח. גורם מוסמך, שמסר על כך לסופר "הארץ", אמר כי ההחלטה על כך נתונה בידי המשטרה ומצ"ח, החוקרים את פרשת השתמטותו של עמר משירות מילואים בלבנון.

עמר חשוד כי אוזלאי "סידר" לו שירות בבסיס ליד קריית שמונה במקום בבסיס שבלבנון ותמורת זה דאג עמר להחזירו לעבודה באגד.

בשבוע בינואר השנה, בשעות הבוקר, בעת שנחקר אוזלאי בידי מצ"ח, הזעיק אותו בדחיפות מעבידו יורם ברעמי, מנהל מוסך בראש פינה, הסיע אותו לרמת־גן, בדירה ברמת־גן שהה אוזלאי שלושה ימים ובערב של יום המחרת נלקח לפגישה במשרדו של יגאל ארנון בכברי אחרים בתל־אביב.

בפגישה, שהתקיימה ב־9 בערב, השתתפה קבוצת אנשים, ובהם פרקליטו של עמר עו"ד רם כספי, שני חוקרים פרטיים ששכר עמר, ניצול אוטובוס הדמים בכביש החוף יוסי חכמן, עורך־דין בלתי ידוע ובעל המשרד עו"ד ארנון.

יום לאחר חקירתו של אוזלאי במצ"ח הופיעו ידיעות בכלי התקשורת כי אוזלאי נעלם באמצע החקירה במצ"ח שהתקיימה בבסיס ליד קיבוץ גדות. כספי וארנון מסרו לסופר "הארץ" כי לא ידעו שאוזלאי היה בעיצומה של חקירה אלא שמנהל המוסך שבו עבד הביא את אוזלאי לפגישה רבת המשתתפים עקב פרסום כתבה בעיתון. עו"ד ארנון אמר כי חברו רם כספי ביקש ממנו את משרדו כי הוא מכיל חדר ישיבות מרווח.

כספי השיב לנו כי הוא רצה בנוכחותו של עו"ד ארנון בישיבה כאדם נייטרלי. עוד אמר כספי כי ארנון הפסיק את הישיבה כאשר נודע להם כי אוזלאי נחקר במשטרה או עומד להיחקר.

הסטודנטים יקיימו היום פעילות מחאה נגד אי־פתיחת האוניברסיטה בירושלים

מאת לילי גלילי

הסטודנטים בירושלים, יקיימו היום פעילות מחאה בתגובה על אי־פתיחת שנת הלימודים שהיתה אמורה להיפתח היום.

כזכור, החליטה ועדת החירום של האוניברסיטה שלא לפתוח את שנת הלימודים, לאחר שמשרד השיכון סרב להסיר את צו ההקפאה משבר הדיור במעונות לסטודנטים.

הסתדרות הסטודנטים בבירה פנתה בקריאה לכל הסטודנטים להתייצב היום בקמפוס ולהשתתף באסיפת המחאה.

יו"ר תא הסטודנטים של הליכוד, אודי ברזלי, פנה בסוף השבוע במכתב אל השר דוד לוי, ובו הוא מבקש מהשר שלא לקיים את פגישתו המתוכננת ליום ד' עם הנהלת האוניברסיטה, "כל עוד נוקטת ההנהלה בשיטות סחיטה ומתייחסת לסטודנטים כבני ערובה".

על פי ההחלטה שיקבל היום בית המשפט בבקשה להוציא צו "עשה" שיחייב את ההנהלה לפתוח את המעונות, יבדקו הסטודנטים אפשרות משפטית לגבות משכר המעונות את דמי הימים שבהם לא יפתחו המעונות.

אם תתקבל העתירה המשפטית של הסטודנטים, כי יש באי־פתיחת המעונות משום הפרת חוזה, יבקשו לברר גם אם אי־פתיחת שנת הלימודים אינה מהווה הפרת חוזה עם ציבור הסטודנטים.

עו"ד את העמותה: משה ריינפלד

כומר מפולין שהציל יהודים בשואה — חסיד אומות העולם

(ע). כומר פולני, יאן פודביאק בן 85 מלובלין, הוכר כחסיד אומות העולם על מעשיו בהצלת יהודים בתקופת השואה. שמו נישא על שתיל עץ שנטע בסוף השבוע בשדרת חסידי אומות העולם "יד ושם" בירושלים.

כן הוענקה לו באותו מעמד מדליית ההוקרה של רשות הזכרון לשואה ולגבורה "יד ושם".

בטקס נטיעת העץ השתתפו קהל יוצאי לובלין, בהם ניצוליו ומוקיריו של הכומר ותלמידות בתי־ספר באור יהודה ובחולון, שכתבו חיבורים על קהילת יהודי לובלין.

הכומר פודביאק הציל, בין היתר, שתי אחיות יהודיות. אחת מהן היא רעייתו של מנפרד פרנקל, מתעשייני היהלום באנטוורפן בבלגיה, שמתוך הערכתו לפועלו של הכומר, הביא על תרומתו לשיקום חומת בית העלמין היהודי העתיק בלובלין.

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של
אבינו – אחי – בעלי
יצחק פארן — פרוינד
ממייסדי קרית־עמל
יובא למנוחות בבית העלמין של קרית־עמל
היום יום א' 2.11.86 בשעה 3.00 אחה"צ
אשתו: יהודית פרוינד
בניו: יורם גורן ומשפחתו
איתן אלמוג ומשפחתו
אריאל עמית ומשפחתו
בתו: איקה כהן ומשפחתה
אחיו: שמחה פארן ומשפחתו

אנו מודיעים בצער על מות
אבינו וסבנו
אריה סלביציסקי
מנחם ורות סלע
אביאם ויהודית סלע
אורי, רוני, אורן, דן ורן

אנו אבלים על מותו ללא עת של
ידידנו וחברנו לעבודה
מאיר רוטקופף
ומשתתפים בצער המשפחה
ההלוויה תיערך היום בשעה 15.00
בדבר פרטים נוספים נא לטלפן 03–243350
אחרי השעה 10.00 בבקר
בית סוויסאיר בישראל

למר מרדכי ראוך
חבר הנהלת האגודה
השתתפותינו הכנה באבלך על מות אחותך
רבקה לנגר ז"ל
אגודה שתופית להלוואות חיפה בע"מ
(מיסודה של הלוואה וחסכון חיפה)

לידיד נפש
עו"ד יצחק מוריץ
תנחומים על מות
אמך ז"ל
עטרה ואייבי נאמן

לעו"ד יצחק מוריץ
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל
קבוצת מ.ב.ע.
מרדכי תג'ר
עו"ד אברהם נאמן
רסקו בע"מ
עורד בע"מ

לאל"מ אביאם סלע
משתתפים באבלך על מות
אביך ז"ל
מפקד החיל ופקודיו

הארץ

יום א', ל' בתשרי, תשמ"ז
2 בנובמבר 1986

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מוטי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בהן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

על דמי שכירות וצביעות

יש בין חברי ועדת הכספים של הכנסת הסבורים — כך אמר במפורש ח"כ דן תיכון — שההנהלה הנוכחית של האוניברסיטה העברית אינה מסוגלת לבצע את תכנית ההבראה ולכן ראוי למנות כונס נכסים שיפקח על ביצוע התכנית. אך אין הדבר מפריע לוועדה מלגנות את הנהלת האוניברסיטה כאשר זו נוקטת אמצעי חיסכון הגיוני ומעלה את דמי השכירות במעונות הסטודנטים, המוקפאים מאז יולי 1985. בנוסף לחוסר עקביות, גילתה הוועדה גם כושר זיכרון קצר: במקום העלאת דמי השכירות מיד, היא תבעה מההנהלה להיכנס למשא ומתן עם משרד השיכון להעלאתם עם סיום תקופת ההקפאה בסוף דצמבר 1986. הוועדה שכחה כי שר האוצר התחייב בפני ההסתדרות (עם חתימת הסכם המסגרת) להאריך את חוק ההקפאה לפחות עד סוף מארס 1987. מה הערובה ששר הבינוי והשיכון וחברי ועדת הכספים יגלו יתר הבנה לבעיות הכספיות של האוניברסיטה בדצמבר 1986, מאשר באוקטובר 1986, כאשר מנגד עומדים אלפי סטודנטים הזועקים חמס?

בוויכוח בין הנהלת האוניברסיטה לבין הסטודנטים אין להנהלה סיכוי רב כאשר סמכות ההחלטה היא בידי לוי: אחרי ככלות הכל, כמה קולות יש להנהלת האוניברסיטה? הבעיות התקציביות של אוניברסיטה זו או אחרת מעניינות את לוי כהמסינים ראשתקו; מי שימצא את המימון לגירעון המצטבר של 50 מיליון דולר בתקציב האוניברסיטה הוא שישיג להם גם את המיליון הנוסף הנובע מהקפאת דמי השכירות. בינתיים יש הזדמנות להפגין "סוציאליות" לעיני העם כולו, ולחזק את תא הליכוד בקרב הסטודנטים בירושלים. לא פוליטיקאי כלוי יחמיץ הזדמנות כזאת.

מדהים להיווכח מה רבים המכשולים המונחים בפני מוסד ציבורי המבקש להבריא את מצבו הכספי המעורער בכוחות עצמו ותוך שימוש במשאבים העומדים לרשותו. לא רק שר בממשלה וועדת כנסת, אלא גם חברי סגל בכירים (שנזהרו מלהזדהות) סבורים שההנהלה נוקטת "צעדים חפוזים" במסגרת מאבקה להקטנת הסובסידיה הגלומה בדמי השכירות. חברי סגל אלה ידעו היטב לסחוט את הקופה המדולדלת של האוניברסיטה, כאשר מדובר היה בתקציבים למחלקותיהם והטבות לכיסם האישי. אבל כאשר מגיעים הדברים לצעדי ייעול וחיסכון, הם עוטים לפתע אדרת של צדיקים, ומתלוננים על חברי ועדת הדירוג של האוניברסיטה, "שלא כולם באים מהאקדמיה" רחמנא לצלן. את התוצאות שאליהן הגיעו מנהלים מקרב עלית צמרת האקדמיה באוניברסיטה העברית ראינו גם ראינו בחודשים האחרונים.

אין כל הצדקה להפחתת דמי השכירות במעונות הסטודנטים בשיעור של כ־30 אחוזים בשנת לימודים אחת, ושום דבר לא יקרה לסטודנטים אם ישלמו את ההפרש. הסטודנטים מנצלים היטב את מעמדם (הנובע ממספרם) בעיני הפוליטיקאים, ומרימים יבבות קורעות־לב בכל עת שמעוניינים לתבוע מהם לשלם חלק מהוצאות אחזקתם בקמפוס. האם בר־דעת כלשהו יאמין כי רובם המכריע אינו מסוגל לגייס 23 שקלים בחודש, הפרש דמי השכירות שדורשת האוניברסיטה? ואולי אין מנוס מלארגן מגבית לאומית למען הלכאים הנדכאים בקמפוס הירושלמי?

מפלתו של יאמני

ההודעה על פיטוריו של מיניסטר הנפט הסעודי השייך זאכי יאמני, לפנים האיש החזק של אופ"ק, גרמה לתדהמה בעולם הנפט. באופן רשמי הוכרזו "סיבות בריאות", אך קיימות תמיכות רעים על כך שיאמני היה קורבנה של המחיצה שבין האינטרס הסעודי לאינטרס של אופ"ק וכישלונו של הניסיון לגשר בין שניהם.

סעודיה, כמפיקה גדולה ביותר באופ"ק, היתה הגורם הקובע בקרטל. יאמני היה היד המכוונת במשבר הנפט המלאכותי שלאחר מלחמת יום כיפור, שהעלה ששת מונים ויותר את מחירי הנפט בשוק העולמי (ואחרי מהפכת חומייני עד פי עשרה). מהפכת המחירים הביאה לפיתוח מקורות נפט חלופיים מחוץ לאופ"ק בד בבד עם צמצום חד בצריכת הנפט. מחירי הנפט וחלקו של אופ"ק בתפוקה העולמית ירדו פלאים.

התגובה המאורגנת הראשונה, ביוזמת יאמני, היתה ניסיון לצמצם את תפוקת אופ"ק, כדי להקטין את ההיצע בשוקי העולם. התפוקה הסעודית ירדה עד לשליש (וירידה גדולה עוד יותר בהכנסות) ועמה ירדו משקלה, השפעתה ויוקרתה של סעודיה. כדי לשנות את המצב, כפה יאמני על אופ"ק תכנית במדיניות: תפוקה מקסימאלית — כדי להוריד את המחירים מתחת לכדאיות ההפקה ברוב הארצות מחוץ לאופ"ק.

אך התכנית נכשלה כששיטפון הנפט מוטט את המחירים הריאליים עד מתחת לרמה של מלחמת יום כיפור, מבלי לגרום להשתלטות מחודשת של אופ"ק על השוק העולמי. עוברה תוכנית חדשה, בספטמבר, ובה הוחלט לחזור שוב להגבלות תפוקה חדות.

הצבה היא שהכישלונות החוזרים של מדיניות יאמני נתנו די תחמושת בידי אויביו בחצר המלוכה הסעודי, ואלה הביאו לסילוקו — לאחר 24 שנות כוח והשפעה שלא היה להם שני בעולם הנפט.

בלית דין ובלית דיין

האחיות ניצלו מצב של ממשלה חלשה והססנית כדי לפרוץ הסכמים ולהגיע להישגים שגם 13 הוועדים הגדולים היו מתגאים בהם

מאת יהודית וינקלר

...שה. חוגי הפריון בין חתימת ...י ההסתדרות לחתימת נציגי ...ות על ההסכם היעודי, שהביא ...ום סכסוך העבודה בן ארבעת ...דשים. כמו ביקשו ברגע האחרון ...גין עצמאות שניטלה מהן הלכה ...עשה כבר לפני כחודש, חורז ...לק את סעיפיו המשמעותיים — ...לו היתה להן אפשרות כלשהי ...עתו ברגע האחרון או לנדריק את ...לת. על ההסכם כפי שהוא אושר ...ה לחתום כבר לפני כחודש, ובכך ...סוף לא רק סבל לחולים אלא גם ...בות של ממשלה של קבוצת ...ץ העושה בירה כבל העולה על ...עתה.

... השורה התוצאה של ההסכם ...גרש. יותר ומעניק לאחיות בתי החולים הסכמת מעבר למה שניתנו לכלל השכירים, פירושה אשרור החלטת ממשלה מ־1979, שלפיה מקצוע האחות הוא מקצוע ובתור שכזה משלמת עבור העיסוק בו תמורה גבוהה יותר. אלא שבגד השילים הכספיים המשפרים באורח משמעותי את הכנסתן השוטפת של האחיות — ועשויים להוות בעתיד תמריץ להצטרפותן של אחיות נוספות לעבודה בבתי החולים — הן חזרו והכניסו מחדש, כקבוצת לחץ, כמו הרופאים לפניהן, כי ניתן לשנות את כל כללי המשחק שעליהם אמונים איגודים מקצועיים.

אחיות בתי החולים הריזו הלכה למעשה את מזכירות ההסתדרות האחיות ואילצו את ההסתדרות להכיר בהן כחטיבה עצמאית ללא בחירות. הן נקטו בשיטת הנטישה, המחייבת ממשל מסודר לנקוט בצעדים להבטחת שירותי הבריאות לכלל האוכלוסיה ולהעמדתם לדין של מפירי החוק. אך לא שמעון פרס כראש ממשלה ולא יצחק שמיר עשו שימוש בכלים שהמחוקק הפקיד בידיהם.

הנטישות נעשו שלא על דעת ההסתדרות ובניגוד לעמדתה, ואף על־פי כן המשיכה זו לשאת ולתת עמן ובשמן, תקפה עמדה המצודה בחלק מתביעותיהן, כפי שהדבר בא בסופו של דבר לידי ביטוי בהסכם שהביא לסיומו של סכסוך העבודה. ההסתדרות, כגוף היציג, היתה מוסמכת מלכתחילה לחתום בשמי ההסתדרות האחים והאחיות על הסכם גם אם האחיות לא היו מצדדות את חתימתו. הבל זאת התמהמה הממשלה לאיגוד מקצועי ותיעדן בין הצדדים לסכסוך, והפעיל את סמכותו רק כאשר דעת הקהל הזולה סוף סוף "סוגרת" על כל המעורבים; רק כאשר הפעל להן שהכשיר את הקרקע גם לנשיא המדינה לקרוא לאחיות לשוב לעבודה, קריאה ששימשה להן מוצא של כבוד.

בוועד הפועל מרעיפים שבחים על חיים הברפלד, מי שניהל את המשא והמתן הסייע, בזכות סבי לנותו והכישרון העיתוני שגילה בהבאת הצדדים להסכם. מקורביו מפנים תשומת לב לסכנה שארבה לפתחו: אילו נקט גבון ביד קשה, היה עלול לאבד את השליטה על המנהיגות ומעילא על המהלך כולו. הן היו עלולות להכריז על נטישת ההסתדרות והקמת איגוד מקצועי חוץ־הסתדרותי, ומכאן ועד לאנרכיה עלולה היתה הדרך להיות קצרה. להיפך, אילו הציגה הממשלה צוד רידעך בשלבים המוקדמים של הסכסוך, אילו נקטה ההסתדרות בעמדה חד־משמעית נגד נטישת בתי החולים וניהלה במקביל משא ומתן ענייני (שכן ביסודו של דבר שורה של תביעות שהאחיות העלו הצדיקה אותו), אולי היו פני הסכסוך שונים לחלוטין. אולי אחת ולתמיד היו הממשלה וההסתדרות קובעים דפוסים של שלטון החוק והסדר גם ביחסי העבודה.

תקיפות מול הססנות

הלקח העיקרי ברור: טרם נוצרו בארץ דפוסים שהממשל והארגון היציג של העובדים דבקים בהם לצורך יישובם של סכסוכי עבודה, וכל קבוצת לחץ יכולה, תוך הפרה בוטה של חוקים ונהלים, להגיע להישגים מרשימים על גבו של הציבור הרחב. גם אם ההסתדרות יכולה לכאורה לטעון עתה כי היא שבה והוכיחה שבלעדיה שום איגוד מקצועי אינו יכול להגיע להישגים של ממש — והראיה בהישגה לחתום בשלבים הסופיים של סכסוך העבודה על ההסכם גם אם האחיות לא יצרפו חתימתן — אין המקרה של האחיות יכול להוות הוכחה חד־משמעית לתחיה. איגוד מקצועי מתוחכם יותר, או ועד פועלים בעל יכולת מיקוח טובה יותר מהאחיות, יוכל ללא ההסתדרות — כל עוד הממשלה/הממשלות מגלות חולשה והססנות בהפעלת הסמכויות הר מוקנות להן בחוק — לפרוץ הסכמי מסגרת ולהגיע להישגים שהם מעל ומעבר לאלה הניתנים לכלל השכירים במשק.

האחיות לא שברו את הכלים; הן הפיקו את הלקחים המתחייבים מבחינתן מהתקדים של הממונים עליהן: הרופאים — הולכים עם הלפיד לאורך הדרך. הן עשו זאת באומץ שלא היה מבייש את יהושע פורר מבעל אשדוד או את המיליטנטים ביותר בקרב 13 הוועדים הגדולים.

סגן השר — מיותר

מאת אברהם טל

"סגן שר ישמש, בכנסת ובמשרד שנתמנה לו, בשם השר שמינה אותו ובמסגרת העניינים שמסר לו השר". סעיף 33, חוק יסוד הממשלה.

לא פחות משבעה חברי כנסת נאבקים בחירוף נפש על משרה פנויה אחת של סגן שר, ושמעון פרס דוחה את הטיפול בכאב הראש הזה עד שישוב מארצות הברית. לכאורה, מדוע שנשים וגברים ינהלו מאבק קשה על משרה חסרת־תוכן ובעייתית. סגנות שר היא משרה עצובה — לרוב סגני השרים מבט עצוב בעיניים הם, מסתובבים כמי שסובלים מדיכאון קל. סגן שר הוא מעין אנדרוגינוס שליליץ הוא לא שר, והוא לא פקיד; אין לו אחריות מיניסטריאלית, ואין לו תפקידי ביצוע, אלא מה שהשר הטיל עליו במפורש. ברוב המקרים נוהג השר בעניין זה בקמצנות, ואלמלא אי הנעימות, היה משאיר את סגנו ללא כל תפקידים שהם. הפקידים הוותיקים במשרד יודעים בדיוק מה משקלו של סגן השר, והם מתייחסים אליו בזלזול. סגן השר הוא (ברוב המקרים) נטע זר במשרד, ולכנסת הרי אינו שייך כבר ממש, כי עלה כיתה. רק סביר שיהיה ברנש מתוסכל.

למה בכל זאת נאבקים בחירוף נפש על המשרה־הבישה הזו? משתי סיבות. ראשית, קשה לעבור בצעד אחד מהכנסת לממשלה: חרף כישרונותיהם, אין הפוליטיקאים ברובם מסוגלים לקפוץ כיתות. לכן נעשים תחילה סגן שר. כאשר מוליכים הגורמים הקובעים במפלגה לפנות מישהו לסגן שר, הם אומרים זה לזה: "מילא, שיהיה הבטלן סגן. חייבים לו/הבטחנו לו, האין זאת? והיו מזה, רחוק יותר הרי הוא לא יגיע לעולם". ולאחר שכיהן שנים אחדות כסגן שר, אומרים הגורמים: "תכירו את הבטלן הזה. אבל קשה במשך שנים כתור סגן־שר, לא מגיע לו סוף־סוף להיות שר?" וכך, אפילו סוס הרוכש נעשה שר.

הסיבה השנייה (ואולי הראשונה): להיות סגן שר זו הדרך המהירה והקצרה לזכות ביתרונות הרושמים באמצעות של שר: לשכה, מזכירות ועוזרים, מכונית ונהג, נסיעות לחו"ל וכו'.

אבל אם מסתכלים על המשרה לא מנקודת ראותם של פוליטיקאים המחפשים סידור וקידום, אלא מנקודת ראותו של המשרד הממשלתי, אזי התפקיד מיותר לחלוטין. סגן השר אינו עושה שום דבר שפקיד מקצועי המסתובב במשרד באפס מעשה (בכל המשרדים והרשות קיימת אבטלה סמויה) אינו יכול לעשות. ניקח את אחד מסגני השרים היותר מוצלחים, סגן שר האוצר עדי אמוראי. שר האוצר מסר לו את הטיפול בענייני שוק ההון, והוא מבצע את העבודה כהלכה, בהרמוניה עם השר הממונה (גם עם הקודם, מר מודעי, שזה באמת משהו). מה זה מוכיח? שאמוראי יכול בקלות להיות פקיד בכיר באוצר. כך או כך נשארים התפקידים המיניסטריאליים — התוויית מדיניות ואחריות פרלמנטרית — בידי השר.

מאחר שסגן השר הוא למעשה פקיד בכיר מאוד במשרד, הוא נמצא על מסלול התנגשות עם פקידים בכירים אחרים, ובעיקר עם המנכ"ל: לא ברור מי משניהם חשוב יותר. כדי לא להכריע בעניין עדין זה, נקבע שהמשכורות וסוג הרכב שלהם יהיו זהים. מצב התיקו הזה רק מחמיר את המצב.

מעת לעת מתמנה סגן שר שהופך לבדיחה. פעם היה סגן שר תקשורת שכל תפקידו היה לקיים ביקורת ניידת על שירותי הטלפון במדינה: הוא היה נע בכבישים במכונית השרד המצויידת שלו ובודק בעזרת הטלפון האלחוטי את הקווים לקרובים ורחוקים. אבל הוא היה חריג. רוב סגני השרים הם סיפורים עצובים.

מאחר שסגן השר משובע שהוא, מטלא תפקיד, בעצמו, נשאר הוא חולף בפקודים רבים לתפקד בוועדה בכנסת, מסופר וכו' הכנסת העובדים מנבל, והעבודה מתרוכזת משנה לשנה ומצריכה ידע וניסיון. אלא שכל חבר כנסת הרוכש ניסיון מועד להתמנות לסגן שר או שר, והכנסת מתדלדלת. בלי לזלזל חלילה בתרומתו של עדי אמוראי לעבודת האוצר, הוא היה מביא תועלת רבה יותר בוועדת הכספים. אלא שהוועדה כבר קטנה עליו.

איש עדיין לא חישב כמה עולים לנו סגני השרים המיותרים. בממשלת ישראל הנוכחית יש "תקן" לשישה סגנים, שעלותם מיליונים: הרשמי משכורות, לשכות, מזכירות, עוזרים, מכוניות צמודות ונהגים — ההוצאות הקבועות. בנוסף לכך מייצר כל בעל תפקיד גם הוצאות משתנות: נסיעות לחו"ל, אירוח, טלפונים, ציוד משרדי וכו'.

שישה סגנים אינם חוק. אין להוציא מכלל אפשרות כי כתוצאה מהמאבק על תפקיד סגן שר בין שבעה חברי סיעת המערך, יתמנו בסופו של דבר שני סגנים חדשים, אחד למערך ואחד לליכוד. גם בליכוד יש מועמדים. נכון אמנם שיש כמה שרים שלעולם, ולעולם, לא יסכימו כי ימונה במשרדם סגן שר, פן ייגנב שמץ מתהילתם (דוד לוי הוא אחד מהם), אבל רוב השרים מבינים כי סגן אינו מעלה ואינו מוריד, ויסכימו לפתור בעיות אישיות להוצות בדרך זו. על חשבוננו, כמובן.

לסגן השר תפקיד ממשי ומוצדק אחד: ייצוג השר בכנסת — לסקור את פעולות המשרד, לענות על שאילתות וכו'. שום פקיד אינו יכול לבצע תפקיד זה, הגיוני שיבצעו חבר כנסת. לכן, לא הייתי מציע לבטל לחלוטין את משרת סגן השר, אלא להגבילו לכנסת בלבד. כל מה שדרוש הוא למחוק שלוש מלים בסעיף 33 הנ"ל — "ובמשרד שנתמנה לו". במקרה זה לא יהיה צורך להצמיד לסגן השר לשכה במשרד, מזכירות, עוזרים ומכונית צמודה. יהיה חיסכון, וגם תיפתר בעיה לשמעון פרס: קשה להאמין שעבעה חברי כנסת ייאבקו על משרת סגן שר נטול־לשכה ומכונית צמודה.

עינייני חולין / אליהו סלפטר

יהודי על תנאי

נוסף למושג הערטילאי "גיור כהלכה", מגמה עתה הרבנות בישראל ליצור מושג חדש שמעולם לא היה קיים ביהדות: גיור־על־תנאי. כך טוען מי שהיה ממלא מקום נשיא בית־המשפט העליון, חיים כהן, במאמר שפרסם לאחרונה בכתב העת "עיוני משפט" המוצא לאור על־ידי הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל־אביב.

גם השופט כהן בדעה שצריך לבטל את פסק הדין הרבני ששלל יהדותה של גיורת בטענה שהיא לא שומרת מיצוות. אך הוא מסתייג מהנימוקים של בית־המשפט העליון אשר בחר בסיבות פורמאליות מצמצמות, במקום להתבסס על שלילת עצם תוכן פסק הדין הרבני שיש בו פגיעה ביסודות הצדק הטבעי.

המדובר באישה שנולדה בפולין לאם נוצריה ולאב יהודי. אחרי שעלו ארצה, הוליכה האם להתגייר "כהלכה" יחד עם שתי בנותיה. האשה — אחת משתי הבנות — היתה אז בת 15 שנה. האשה נישאה לבעלה, כדת משה וישראל, אך הנישואין לא עלו יפה. הבעל הגיש תביעת גירושין לבית הדין הרבני. האשה השיבה לשאלת בית־הדין הרבני, כי היא אוכלת טריפה, אינה הולכת למקווה ואינה שומרת שבת. "אין אנו יודעים", כותב השופט כהן, "בית הדין הרבני כראוה לא שאל, מה אורח חייו של הבעל — בהיעדר ראייה אחרת, אולי מן הראוי להעמיד את האשה בחזקת שהיא עשתה כמצות בעלה ורצונו הן בענייני השבת והכשרות הן בענייני טהרה".

על־פי פסקדין ראשון של בית־הדין הרבני התגרשו בני הזוג בגט פיטורין כדת. אך בפסקדין מאוחר יותר חייב בית הדין הרבני "את הצדדים 'להתגרש' זו מזה בגט פיטורין לחומרא — מספק". בית הדין הרבני הגדול החזיר את העניין לבית הדין הרבני האזורי [illegible] להביע את הזדעזעותי העמוקה מגישתו של בית־הדין האזורי, אשר על יסוד מספר קטן של תשובות ושאלות אותן יום הוא עצמו, היה מוכן לפסוק כי אין קבלת גיורה והתקבלותה למשפחה הישראלית שרירה וקיימת. האם כך ניתן לקבוע ממצא עובדתי, והאם כך ניתן להכריע בגורלו של אדם?"

מוסיף השופט כהן, בהתייחסו גם להצעות לצמצם את סמכות בית־המשפט העליון לגבי בתי־הדין הרבניים: "אין לך דבר המביא את שלטון המשפט ואת עשיית הצדק לידי זלזול גדול יותר, מאשר שופט או דיין העושים עוול במשפט; ואין בכך משום נחמה שגם עושים עוול על־פי הדין. המציעים עתה לבטל סמכות בית־המשפט הגבוה לצדק לראות בפגיעה בעקרונות צדק הטבעי משום חריגה מסמכות בתי־דין רבניים, אינם אלא חותרים תחת אושיות המשפט והצדק במדינה דמוקראטית".

האשה "גיורה כהלכה", ולפי כל ההגדרות שבחוק ובהלכה נעשתה יהודיה, כאילו נולדה לאם יהודיה. אם כך חשבה האשה שנתגיירה. עתה מתברר לה שלא זו בלבד שאין היא עוד יהודיה, אלא אף גם זאת, שלא היתה אף פעם יהודיה. הגיור "כהלכה" לא הפך אותה ליהודיה אלא רק הפך אותה יהודיה על תנאי; והתנאי הוא, ככל הנראה ונשמע, שלא תאכל טריפה ולא תחלל את השבת ותטבול במקווה. הנה כי כן נתברכנו עתה בסוג שלישי של יהודים: על הנולד לאם יהודיה מיתוסף לא רק היהודי מספק, כי אם גם יהודי־על־תנאי".

מסכם השופט כהן: "ההגדרה שבחוק השבות ובחוק מרשם האוכלוסין אומרת שמי שנתגייר, יהודי הוא עד אשר יהא לבן דת אחרת; ואם לא ימיר את דת משה וישראל בדת אחרת, כי אז נשאר הוא יהודי עד יום מותו... אין החוק מתנה יהדותו בקיום מצוות הדת. בית־הדין הרבני האזורי מלמדנו, שהלכה אמנם מתנה יהדותו בקיום המצוות... אם רוצים לתקן את החוק כדי להתאימו להלכה, כי אז יש לתקנו לאמור כי יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה, או מי שהתגייר (כהלכה) כל עוד הוא מקיים מצוות דת משה וישראל, והכל אם אינו בן דת אחרת".

"אך שמא ישתמשו בהזדמנות טובה כזאת ויתנו את יהדותו של מי שנולד לאם יהודיה בקיום כל מצוות התורה (אלא חוששני שאז לא יוכלו לראות ביהודים את העוברים על 'לא תעשה עוול במשפט', ועל 'שפוט בין אחיכם ושפטתם צדק' ועל 'בצדק תשפט עמיתך'" מסיים השופט חיים כהן באירוניה.

חכם בכביש

יש לי הרגשה לא נוחה לגבי הסיסמה הנפוצה לאחרונה במלחמה נגד תאונות הדרכים: "בכביש תהיה חכם ולא צודק".

הכוונה ברורה: לתת זכות קדימה לנהג השני, גם אם לך הזכות והוא עובר עבירה, כי טוב נהג חכם חי על נהג צודק מת. אבל גם אם עקרונית ומעשית שיקול כזה נכון, מסופקני אם רצוי לעשות מזה סגנית התבונה וכלל של נהיגה נבונה.

ראשית, הסיסמה יכולה לעודד זלזול בחוק: אם חשוב יותר לנהוג בחוכמה מאשר לפי תקנות התעבורה, פירוש הדבר שלשמירה על החוק והתקנות יש רק חשיבות שניה במעלה.

שנית, הסיסמה יכולה לעודד בידי נהגי הכביש: אל־לך להשוש הנהג "החכם" יתן לך זכות קדימה גם אם הוא צודק ואתה נוהג בניגוד לכללים.

ושלישית, משתמע מהסיסמה שלא כיבוד תקנות התנועה מונע תאונות כי אם "נהיגה חכמה" — כאשר מה שממציאי הסיסמה רואים בנהיגה חכמה אינה בהכרח זהה עם הגדרת "החכמה" מצד נהגים בלתי זהירים.

לחנות בתל אביב

עירית תל־אביב־יפו הציגה בימים האחרונים — גם באמצעות עיתון "הארץ" — את מפת העיר לנהגים. המפה מצטיינת בשלושה: היא מציינת את כיוון התנועה ההיסטוריים, מבליטה מפות מפורטות ומוגדלות של האזורים הצפופים ביותר, ומסומנים בה 134 החניונים הפועלים עתה בעיר ובהם כ־30.000 מקומות חניה. עוד כ־35.000 מקומות חניה הוכשרו ברחובות העיר, לאורך המדרכות המסומנות בפסי כחול־לבן המחייבות שימוש בכרטיסי חניה.

דומני שהעירייה בחרה למבצע רגע קריטי: מקומות החניה הבלתי מסודרים. עוברים על גדותיהם (והרכב מפריע יותר־ויותר לתנועה סדירה); הנהג הישראלי אשר לעתים היה מוכן לבזבז עשרות רבות של רגעים וליטרים יקרים של בנזין כדי לחסוך שקל על דמי חניה — סוף סוף נשבר: הוא מחפש עתה מקומות חניה מסודרים. לעתים קרובות הוא מגלה שאחרים כבר הקדימו אותו; גם החניונים מתחילים להתמלא כבר בשעות הבוקר על־ידי בעלי עסקים שמחנים את רכבם למשך כל היום.

חבר־הכנסת דב בן מאיר, יו"ר אגף התנועה של העירייה, שהחל במבצע, חייב עתה לגמור אותו בשני דברים: ראשית, להפעיל פקחים ולדרבן את המשטרה לסלק את מאות המכוניות החונות באופן בלתי חוקי (לעתים קרובות בחניה כפולה) ברחובותיה המסחריים הצפופים של העיר; ושנית, להבטיח שמקומות החניה המסודרים לאורך המדרכות, באזורים המסחריים, יישמרו ללקוחות המחנים לשעה או שעתיים ולא לבעלי העסקים ועובדי משרדים שמשתמשים במקומות לחניה ליום שלם.

מצב־רוח / ב. מיכאל

על כל תשובה — שאלה

שלל השבוע האחרון לא היה זעום כלל ועיקר. פסק־הלכה אחד, המחייב להתקין עזרת נשים ועזרת גברים באוטובוס לבני־ברק, הוראה רבנית שניה שאסרה על אבות להיות בהצגה שהכינו בנותיהם בבית־הספר של בנותיהן בנות השמונה, שמא יתעוררו בהם היצר למראה מצבועי המין הנגמיים, המהוללות על הבמה של אולם ההתעמלות ("הארץ", 29.10). ועל זאת, כמובן, סערת הכבוד המשתלית.

לא רע לשבוע קצר אחד. אפילו עשר ליגות נגד כפייה דתית, ותריסר הסכמים קואליציוניים מזעזעים, וה"י הפגנות אלימות בפתח־תקוה או בכביש רמות לא היו מצליחים להבהיר ראשי מרשים שכזה של מהלומות על הדת ועל תורמיה. עסקני הספסרות־הדת ממשיכים במלוא המרץ לכרות לעצמם בגורדיהם את הבור.

ומתוך מגוון פסקי ההלכה המתחדשים האלה, עולה ובוקע עיקרון העשוי להתגלות כשימושי ביותר. העיקרון המסתמן הוא זה: לעולם תקבל את התשובה המטופשת ביותר, אם אך תטרח לשאול את השאלה הנבונה. (ואריאציה נוספת על עקרון "שאלת הקיטבג" המוכרת מהטירונות: "המפקד, לבוא לי מסדר עם קיטבג, או בלי?") ומרגע שנתגלה העיקרון, כראוי לנסות ולהפעילו כדי להחיש את התהליך המבורך הזה של כריית בור בגו־היהודים. ההוכחה אינה אלא מציאת השאלות הנבונות.

למשל "כבוד הרב, האם מותר להלך ברחוב שבו מהלכים בשרביביה גברים בגילוי ראש ונשים בגילוי שיער ובמכנסיים השרפיפה? תשובה הלאגנבעגת: אסור באיסור חמור תועבה היא מותר להלך רק ברחובות שבהם יש הפרדה ברורה בין קודש לקדושה, ויש לבער הרע מקרבנה.

או "כבוד הרב, האם מותר לשתות מי־ברז, שבאים ממקור מים שנותן מימיו גם לבריכות והיכלים אחרים של עכו"ם? האם אין כאן חשש לחשד שהעכו"ם מנסכין את המים על מזבחותיהם, ונעשו כל המים מינסך אסורים?" אפשר להיות סמוך ובטוח כי ימצא הרב שיצניק את התשובה הלאגנבעגת: אסורה שמרגעשר יריחוק כן הברה טמא הוא וטמאים מימיה.

ומה דינו של יין שענביו נקטפו בידי עולים (וכי יש ידיים אחרות הקוטפות ענבים?) ומה על נפט שנשאב ביום־טוב? ומה דינו של החשמל שנולד בשבת? והאם מותר לדבר אנגלית, (שהיא מנהגי עכו"ם), וידוע כי מה ששמר על בני־ישראל במצרים היה שלא שינו שמם, ולא שינו לבושם, ולא שינו שפתם. ואם כך, מדוע לא יוטל איסור חמור גם על בגדי עכו"ם, וייאסר רישומם של שמות לועזיים. והאם מותר לשבת בממשלה שבראשה עומד אדם המעביר תער על פאות זקנו, והאם מותר לבוא בקהלם של מחללי שבת ובועלי נידות.

וכן הלאה וכן הלאה וכן הלאה. ואין ספק כי התשובה האחת והיחידה שתתקבל תהיה אסור. לא סתם־לאלה ישמור השם.

ולא צריך להיות גאון גדול כדי להבין כי בכל שורש הלאוים המצוים כן יתנש כוחם של האסורים, ובכל שתעצם הכפייה היהודית, כן תתעצם הבורות.

רק לשאול את השאלות הנכונות צריך. את השאר כבר יעשו בעלי התשובות.

هكذا من الأصل

פלישת התרבות הפולנית

אדנני מאייבסקי היה אחד משלושת האמנים שייצגו את פולין בביאנלה של ונציה. השלושה אינם חברים באגודת האמנויות החדשה שהקימו השלטונות אחרי שאגודת האמנים הקודמת פוזרה בעת המשטר הצבאי, אך פולין ידעה שכדי להצליח בפורום בינלאומי, אין לדקדק בשאלות של שייכות לאיגודים הנבונים.

מאייבסקי נולד ב־1936 בוורשה, עבר את המלחמה כילד, איבד בה את אביו, ולכן יש לו זכות מסויימת שלא להסכים לכינויים של פולנים רבים את תקופת המשטר הצבאי בארצם כ"מלחמה". הוא יודע מנסיון החיים שלו מה היא מלחמה.

לאחר המלחמה למד אמנות ועיצוב תפאורה בקרקוב, ושם שמע מאחד ממוריו על הצורך לשמור על עקרונות מוסריים ולא לקבל, למשל, עבודה על מחזה שאין לך עניין בו. לא תמיד מאפשר כורח הפרנסה לשמור על עקרונות אלה, אך למאייבסקי היה גם הרבה מזל.

הבימאי ג'והן שלזינגר ראה ציורים שלו בתערוכה בארצות הברית. הוא הזמין אותו לעצב תפאורה ל"שלומית" של ריכארד שטראוס בקובנט גארדן. התחום שבין שטראוס לברג הוא זה שבו מאייבסקי מרגיש הכי נוח. שלזינגר פרש מההפקה לפני סיומה, אך כך הכיר מאייבסקי את אוגוסט אוורדינג, ובעקבות כך עיצב תפאורות רבות לאופרה של באיירן במינכן. במקביל לקריירה הבינלאומית, טיפח ופיתח קריירה של מעצב וצייר גם בפולין, בעיקר במסגרת האופרה הוורשאית, שאותה זכינו לראות בארץ עם "מנקינים".

בבית האופרה הזה הוא גם ביים: תחילה את "הפאסיון על שם לוקאס הקדוש" של פנדרצקי, ואחר כך את "המלך רוגר" של שימנובסקי. היצירה הראשונה (פנדרצקי יהיה בישראל בקרוב כדי לנצח בפילהרמונית על "הרקוויאם הפולני" שלו) היתה הצלחה גדולה. היצירה השניה התקבלה בפולין בקרירות מסויימת, אך זכתה להצלחה גדולה בברית המועצות דווקא.

מאייבסקי אומר שהקשרים התרבותיים עם ברית המועצות פחות הדוקים ממה שנדמה מרחוק. הוא מרבה לעבוד דווקא במערב.

הביקור של "מנקינים" בישראל הוא שהביא לכאן את מאייבסקי. האופרה הישראלית החדשה שכרה את שירותיו של בימאי "מנקינים" מארק גז'שינסקי לביים את "עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני", שתועלה בראשית ינואר 1987, אחרי שבנובמבר יהיו הצגות נוספות של "נישואי פיגארו". גז'שינסקי ביקש שיאפשרו לו לבחור מעצב לרוחו, וההחלטה נפלה על מאייבסקי, שעבד עמו בעבר באופרה הוורשאית.

תרומתם הבולטת של השניים לתפיסה החדשה של "מהגוני" תהיה בכך שמייסדי העיר יגיעו לשממה שבה היא מוקמת, לא במכונית או בעגלה כמו במקור, אלא בספינה. אולי זיכרון עמום מאניית פליטים הנעוצות על חוף. במערכה הראשונה תקועה הספינה במרכז הבימה, ומעליה חופות העשויות מכל הבא־ליד.

צייר תפאורות פולני כבר פועל בתל אביב ותזמורת פולנית בדרך

במערכה השנייה ניצבת הספינה על קלונסאות ומעליה חופות של בדי הסוואה צבאיים. במערכה השלישית הושכת הספינה לאבודתה עם בלונים, והחופות עשויות מזהב זוהר. עתה יושב גז'שינסקי בפולין ומנסה למצוא קונטרה־פונקט חיובי בכל זאת לנפילתה של העיר מהגוני כי — כמו שאומר מאייבסקי החי ופועל בפולין — "בלי משהו חיובי אין חיים". הוא יסיים כאן את עשיית הסקיצות והקמת המאקט, אותם ישאיר בידי הצוות הטכני של התיאטרון הקאמרי. הוא ישוב לישראל בדצמבר למשך החזרות, והוא מקווה לשוב עם תערוכה מציורותיו, כדי שנדע שהוא לא רק תפאורן, אלא, ובעיקר, איש האמנות הפלסטית. הוא היה רוצה להביא לכאן (אולי אף להשאיר כאן) את היצירה שעיצב במיוחד לביאנלה של ונציה.

● בינתיים תגיע לכאן בנובמבר התזמורת הקאמרית הפולנית המהוללת, בניצוחו וניהולו המוסיקאלי של יז'י מאקסימיוק. הפולנים האלה היו אמורים להיות כאן בעת פסטיבל ישראל, אך תכניותיהם השתבשו. מי שחשב שזה היה ביטול פוליטי יתבדה. הם באים בנובמבר (ייבוא של האמרגן פנחס פוסטל) לסדרת הופעות ארוכה יותר, עם הכנר הסולן שלהם יאקוביץ'. התכנית שיבצעו אמורה להיות לא קשה מדי (כדי לא לדחות את מי שלא מוסיקאי מקצועי) ולא קלה מדי (כדי לא לעורר זלזול מצד המוסיקאי המקצועי). שתי תכניות של סרנדות ודיוורטימנטי וביניהן גם "עונות השנה" של ויוואלדי.

מאת ציונה שמשי

כמו רבים אחרים, גם הפוטוריסטים התכוונו להפוך את העולם, באופן מוחלט ומיד. זה היה ב־190, עד היום, כשתוקי איטליה מרכזים על הרשנים או מהמבכים, הם מכנים אותם בחיבה ובהרדה כאחד: "פוטוריסטים".

תערוכה החושפת ומסכמת את הנושא נערכה בוונציה. בתערוכת פתיחה בארמון גרסי, לאחר שנת שיפוצים יסודיים, שהפכוהו מארמון מהמאה ה־18 למוזיאון תצוגה עם כל החידושים הטכנולוגיים האפשריים, כולל אולם להצגת סרטי וידיאו. כרגע מראים שם סרטים על שיפוץ הארמון.

כמו בכל תנועה מהפכנית ובעלת תיאוריות, אין השישים ההיסטוריונה לאינטונים ומעולות בזמן התרחשותם. לעתים קרובות מהפכנים אינם מהאיכות שעליהם תתבסס ההיסטוריה, אבל הם הכרחיים לסלסלה שרק אחריה אפשר יהיה לאתן מבנים אנושיים ואמנותיים כאלה.

התנועה קמה במכה אחת. מרינטי, משורר אידיאולוג בעל הוצאת ספרים ועיתון שירה חודשי משלו, נחשב לנואם צעיר באיטליה של תחילת המאה. הוא הבין שהעולם המשתנה בכל השטחים חייב להשפיע על מבנה הפרט. אדם מתרגל להשתמש באופן טבעי בכל ההמצאות החדשות — טלגרף, רכבת, סינמה — לא יתכן שלא יתן דעתו על גודל השפעת הדבר על אישיותו. ברור שלא יתכן שהאמנות תמשיך להיות מה שהיתה.

ב־20 בפברואר 1909 פרסם מרינטי ב"פיגארו" הצרפתי מבשר שאותו הגדיר כ"פוטוריסטי". הוא בחר בעיתון הזה כדי להאדיר את שם איטליה בעלת התרומית הקד שישה התשושה, וגם מפני שידע שבאיטליה יתקבל ברצינות...

גלאס 86

מאת דני קרוון

ליד ערימות שחת חבל נערמות ערימות של זכוכית. טחנת רוח יתומה, שקטה, ארץ שטוחה ויפה. עיר קטנה — לירדם. מרכז הזכוכית של הולנד. שם עולמי בתעשיית זכוכית. אמן הזכוכית וילהלם היסן ושני בניו התמקמו בחווה קטנה עתיקה והפכו לבית אולפנא לזכוכית.

אמן זכוכית, זכוכית ואמנות, הם מושגים קצת מפתיעים. כשהוזמנתי להשתתף ב"זכוכית 86" היו לי ספיקות. אך הייתי ממש מופתע לראות איך השתמשו אמנים אלה בזכוכית בעבודות סביבתיות בעלות מימדים מרשימים ביותר.

יותר מ־20 אמנים מארצות שונות הגיעו ללירדם ל"זכוכית 86", לא רק כדי לטעום מגבינת החווה המפורסמת אלא כדי להצטופף בבית האולפנא הקטן במשך יותר משבועיים ולבצע בו את יצירותיהם בזכוכית להוטה. חול ב־1400 מעלות צלסיוס שווה זכוכית.

חלק מהאמנים שהגיעו עובדים אך ורק בזכוכית ומשתמשים בטכניקות מקובלות של ניפוח ויציקה. אמנים אחרים משלבים באמנותם את הזכוכית כמו שמשלבים עץ, ברזל, בטון או שיש. אמנים שבדרך כלל אינם משתמשים בזכוכית ביצירותיהם הוזמנו להשתתף בסימפוזיונים ונתבקשו לנסות. כדי לעזור לאמנים בביצוע עבודותיהם הוזמנו המארגנים שלושה מנפחי זכוכית מהידועים ביותר בעולם: ביל מוריס מסיאטל־ארה"ב, פיטר נובסני מבוהמיה־צ'כוסלובקיה ולינו טליאפייטרה ממורנו־איטליה.

הריצ'ארד מאטל, שהגיע במיוחד מארצות הברית סיכם את עבודתו ביצירות מינימליסטיות...

לדרכו, אך הפעם מזכוכית. טוני קרייג האנגלי אסף עשרות כלי זכוכית שמצא והפך אותם למעין יצירה ארכיאולוגית.

לעיתים רחוקות נפגשים באווירה של רעות ואחוה אמנים, מבצעים ומארגנים. זו היתה ללא ספק חוויה מיוחדת, גם בגילוי הזכוכית כחומר של אמנות וביצירה בה. תהליך ביצוע העבודה בניפוח או ביציקה הופך למיצג מלא מתח, כסרט בלשי. ישבר או לא ישבר? יצליח או לא יצליח?

המבצר העתיק "אספרן" שבו נערכה התערוכה שסיכמה את הסימפוזיון, נבנה כדי להגן על קו המים והוא חלק משורת מבצרים שנעזבו לאחר מלחמת העולם השניה. כאשר מטוסי מפציצים גרמניים חלפו מעליהם ללא כל בעייה. במבצר העתיק והעזוב מצאו להם בית סנ נריר של עטלפים התולים עצמם על הקירות לשנת חורף ארוכה. באביב הם מפנים את מקומם ויוצאים לשחר לטרף. רשות הגנת הטבע של הולנד מאפשרת, בתקופה זו, לארגן במקום אירועי תרבות ואמנות.

ההפתעה הגדולה ביותר היתה לגלות את המאפיה הבינלאומית של אמני הזכוכית, גלריות לזכוכית, אוצרי מוזיאונים לזכוכית ואספנים זוללי זכוכית המשתתפים לטרף. כל יום ביקרו בלירדם יותר מ־1000 איש, ובתערוכה שסיכמה את הסימפוזיון ביקרו כ־50 אלף איש.

"גלאס 86" היא הצלחה של תקשורת ושל התעניינות הקהל. למרות זאת, בתחילת ספטמבר חייבים המארגנים לאסוף את היצירות, לנקות את שברי הזכוכית (אם היו) ולהחזיר את האתר לדייריו הקבועים. העטלפים כדי להתלות את עצמם למשך שנת חורף ארוכה נוספת.

לחיות אופרה

גן עדן אופראי במינכן

מאת נתן מישורי

מינכן: מגוון מוסיקאלי

מינכן בחודש יולי היא גן עדן לישראלים חובבי אופרה. בין ימי גשם צוננים לימים עתירי חום, מציע לך "בית האופרה הממלכתי של באווריה" לבלות בערבי אופרה, המבוצעים ברובם ב"תיאטרון הלאומי" המפואר — בית אופרה גדול מן המאה ה־19, ששוחזר לאחר מלחמת העולם השנייה — ובחלקם ב"תיאטרון קוביליה" המקסים, אולם אופרה קטן מן המאה ה־18 שהוא חלק מן ה"רזידנצ'אס", ארמונם לשעבר של שליטי באווריה.

ברצונך, לפניך בכורה עולמית של "בשעת פריזה", מאת המלחין המערב־גרמני אריבר ריימן. הפקה חדשה של "סיפורי הופמן" של אופנבך, הפקה קאמרית אורחת מהמבורג של "השושנה הלבנה" מאת המלחין המזרח־גרמני אודו צימרמן. מוצארט — "דון ג'ובאני", "חתונת פיגארו", "טיטוס" ו"חליל הקסם", מחכים לך. כמובן, מקומם של ואגנר וריכרד שטראוס אינו נפקד. אך רק ה"מאייסטרזינגר" ו"אביר הוורדים" מייצגים אותם. היחידה מבין האופרות האיטלקיות המוצגת כאן היא "כוחו של גורל" מאת ורדי.

"התיאטרון בכיכר גרטנר" צנוע יותר במבנה מעמיתו המפואר. אך האווירה הטיפוסית לבית אופרה וכן הצבעים ארגמן וזהב, שולטים גם בו. כאן מבצעים הכל בשפת המקום, כלומר בגרמנית. וכאן תמצא גם את היותר קליל — אופרטות, זינגשפיל ישנים ומחזות־זמר בני זמננו. מוצארט לא חסר — "כך עושות כולן", "החטיפה מן ההרמון" ו"חליל הקסם". ואופנבך — המלחין היהודי יליד קלן — מטופח במיוחד ומיוצג הפעם על־ידי "כתר הזהב" וכמובן "סיפורי הופמן". "הקלע המופשי" של וכר, "איל טרובאטורה" של ורדי ו"לה בוהם" של פוצ'יני אינם נופלים את הרשימה המגוונת מאוד. "המלך ארתור" של פרסל, "אוליבר" של לאיונל בארט ו"הנוטלוררי" של וילפריד הילר ומיכאל אנדה, אף הם כאן; וגינטר פיק, הכוריאוגרף ומנהל הבאלט, מקיפד ומגיש גלריה שלמה של דמויות שקספיריות ב"מוסיקת חותף מלכותית" של הנצה. זכות הצגת הבכורה, מקומית אמנם, ניתנה כאן למלחין המזרח גרמני אודו צימרמן באגדה האופראית המקסימה שלו למבוגרים ולילדים "השחור והבטיחה המעופפת". אגב, זמר הבאריטון הילידי הישראלי ירדן וינרמילר, שהוא עתה חבר באנסמבל אופראי זה, מילא כאן את תפקיד ה"שחור" ובהצלחה גדולה.

הבימאי הנודע אוגוסט אוורדינג הוא מנהלם הכללי של שני בתי האופרה שהוזכרו וגם של להקת התיאטרון, שהקדישה פרס למחזות שקספיר, איבסן, שון אוקייסי, דירנמט ועוד, לא מעט ערבים לעיבודים של יצירות מאת הסופר היהודי־גרמני ליאון פויכטוונגר. אך בידי כל אחד מבכוליהם של המוסדות השונים נתון חופש רב. מה שמסביר, למשל, שגם מנהל "הממלכתית" המנצח וולפגנג סאוואליש וגם מנהל ה"גרטנר" הבימאי הלמוט מאטיאוק, בחרו לבצע בחודש יולי זה את "חליל הקסם" (ב"ממלכתית", היתה סילוויה גרינברג הישראלית "מלכת הלילה") ואת "סיפורי הופמן", שלהן מובטחים תמיד ובכל מקום אולמות מלאים. ד"ר הלמוט מאטיאוק מקווה להביא את להקת בית האופרה שלו לביקור בישראל. בחירה נבונה של רפרטואר ומבצעים תעשיר בוודאי את חיינו האופראיים המתעוררים.

כאליו מובן שלא את כל האופרות הנזכרות זכיתי לראות ולשמוע, אך גם מן השבוע שבהן נכחתי במינכן אפשר היה להפיק מגוון הגון של חוויות וגם מסקנות. אין לרוץ, למשל, ל"דון ג'ובאני" שב"ממלכתית", רק מפני שזו אופרה גדולה מאת מוצארט, המבוצעת בבית אופרה בעל שם בינלאומי. נכון אמנם, ובכך נוכחתי גם בביצוע "חליל הקסם" ב"גרטנר פלאץ", שהמוסיקה עצמה כאן ושם צוברת תאוצה גדולה ולכן, למרות החסרונות ניכרים שאפשר למנות בביצועים המוסיקליים, מצליחים בכל זאת מבצעים ומאזינים ליצור דיאלוג עם המוסיקה הגאונית של מוצארט. אבל כדאי לזכור, שאופרה היא לא רק מוסיקה שכתב מלחין ולא רק ביצוע מוסיקלי של מנצח, זמרים, מקהלה ותזמורת. היא גם מעשי ידיהם של בימאי, תפאורן, תאורן, סבנאי־בימה ולעתים גם כוריאוגרף ורקדנים. כל אלה יחדיו כוחם רב להעלות את האופרה ואתך למרומים, או להתידך עם אמנות מלאה תלתנות. מסקנה — כדאי לנסות ולבדוק תחילה בציצותיהם של הנ"ל. מהפקה ישנה ("חליל הקסם" בן ה־12 ב"גרטנר") יש לחשוש מעט, וכך אף ממחודשת־למחצה ("דון ג'ובאני" ב"ממלכתית"). השקפות ורעיונות בימתיים שהיו אולי יפים לשעתם ושהותאמו למבצעים בעבר, מתגלים כאן כמסגרות חיצוניות, שכבר אינן תורמות הרבה להוויה. כשמדובר בביצוע, הכלל הוא שיש להעדיף הפקה חדשה.

הכזא מן الأصل

במלאות שלושים לפטירתו
של יקירנו

ד"ר
צבי (הנריק) איסלר ז"ל

נקיים אזכרה וגלוי מצבה
ביום ג' ב' חשון תשמ"ז 4.11.86
בשעה 14.30 בבית העלמין בנחלת יצחק.

תודה לכל מנחמינו בכתב ובעל"פ

המשפחה

לעו"ד **יצחק מוריץ** ומשפחתו

השתתפותנו הכנה במות

האם

ידידיך בחצרים וב"נטפים"

ליצחק מוריץ

משתתפים באבלך הכבד
על פטירת אמך היקרה

אלישבע (אלזה) מוריץ
ז"ל

נלי ושלום מימון

למשפחת שבו

קבלו תנחומינו במות אבי המשפחה

עו"ד יצחק שבו ז"ל

לנבסמבובב בימיקלים
פמול בע"מ

התאחדות לכדורגל בישראל
ההנהלה, המערכת השיפוטית והעובדים
אבלים על מות
עו"ד **יצחק שבו** ז"ל
עמית כבוד של ההתאחדות
ממייסדי המערכת השיפוטית וחבר נשיאות
בית"ד העליון של ההתאחדות
ושולחים תנחומים למשפחה האבלה

שר הפנים
המנהל הכללי
וציבור עובדי המשרד
מתאבלים על מותו של
עו"ד **יצחק שבו** ז"ל
לשעבר מנכ"ל משרד הפנים.
ומביעים את תנחומיהם למשפחה האבלה

בד' חשון תשמ"ז
ימלאו 30 לפטירתו בפאריז של

ר' **דוד מלכי** ז"ל

המשפחה ירושלים פאריז

ללטה וולפש

תנחומים מקרב־לב
במות אחיך

ישראל ז"ל

לידיה ודני אבירן
אילנה ודוד אם
גרטה ועמנואל אלקיים
דזה ושמה אנדרמן
ריבה ואריה ברינביץ
פנינה ומנחם דגן
רבקה וד"ר ג'וני דוד
מרים ויהודה ויידוביץ'
אורה ומשה מריואקס
רנה והישרד יודלביץ

זבי וידין יורן
זהבה ודוד כץ
אביבה ועמי לוטקר
טקה שייבגלד
רות ודרישה מירון
בתי ומולי קוון
אסתר ויעקב שוהד
תמי ויהם שוהם
אביבה ודב שפירא

במלאת ארבע שנים לנפילתו
של יקירנו

יובל גוטפרוינד ז"ל

נפקוד את קברו ביום שלישי ב' חשון תשמ"ז
(4.11.86) בשעה 15.30

המשפחה

לחבר ההנהלה
מר **אלברט בן־דוד** ומשפחתו

משתתפים בצערך העמוק על מותו של אביך

יצחק ז"ל

חברת שרותר
ההנהלה והעובדים

לאלברט בן־דוד
יו"ר ההנהלה

משתתפים באבלך על מות אביך

יצחק בן־דוד ז"ל

מחברי ההנהלה וידידיך
הועד למען השוטר בתל אביב

למשפחת פרנקל

אנו משתתפים בצערכם הכבד על מותו ללא עת של

אורי פרנקל ז"ל

בית יכין
ההנהלה והעובדים

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

אריה כהן והמשפחה
על מות

אחיו ז"ל

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה

מח' חקר שווקים ומכרזים ת.ד. 10, חיפה 31000, טלפון: 04-646475

מכרז למכירת מכוניות
מכרז מס' 2008

החברה מכריזה בזה על מכירת כלי הרכב המשומשים הבאים:

סעיף	שם הרכב	שנת ייצור	סעיף	שם הרכב	שנת ייצור
1.	פיג'ו 504 פרטי דו־שימושי		5.	קרייזלר סימקה פרטי דו־שימושי	1979
	סטיישן אוטומטית	1979	6.	קרייזלר סימקה פרטי דו־שימושי	1979
2.	רום כרמל פרטי דו־שימושי	1978	7.	קרייזלר סימקה פרטי דו־שימושי	1979
3.	רום כרמל פרטי דו־שימושי	1978	8.	פיג'ו 404 טנדר עם ארגז סגור	1976
4.	קרייזלר סימקה פרטי דו־שימושי	1979			

טפסי מכרז ופרטים נוספים ניתן לקבל במח' חקר שווקים ומכרזים בהנהל"כ חיפה, טלפון: 04-646475 או ביחידת המכירות רח' החשמל 7 תל־אביב טלפון: 03-625036 בימים ובשעות העבודה המקובלות וכן במקום הצבת המכוניות.
המעוניינים יוכלו לראות את המכוניות וגם לקבל את טפסי המכרז בחניון הרכב של חברת החשמל ברח' שד' רוקח 77 (מול פארק הירקון ליד מגרשי הטניס) בתל־אביב.
משעה 9.00 בבוקר עד שעה 11.00 בימים ג', ד'.
בתאריכים: 18.11.86 19.11.86
על המציע לצרף להצעתו המחאה בנקאית בשעור של 10% מערך הצעתו למכרז.
על ההצעות להגיע למשרדנו בחיפה במעטפות המיועדות לכך לא יאוחר מיום 27.11.86 עד השעה 13.30.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

הבימה
התיאטרון הלאומי

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

עיריית תל־אביב יפו

בשבת 8.11.86
שעה 11.00
מחדשים את מוספשבת

הארוע באדיבות
כתר בית היוצר לספר הטוב

חנות הספרים בהבימה
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

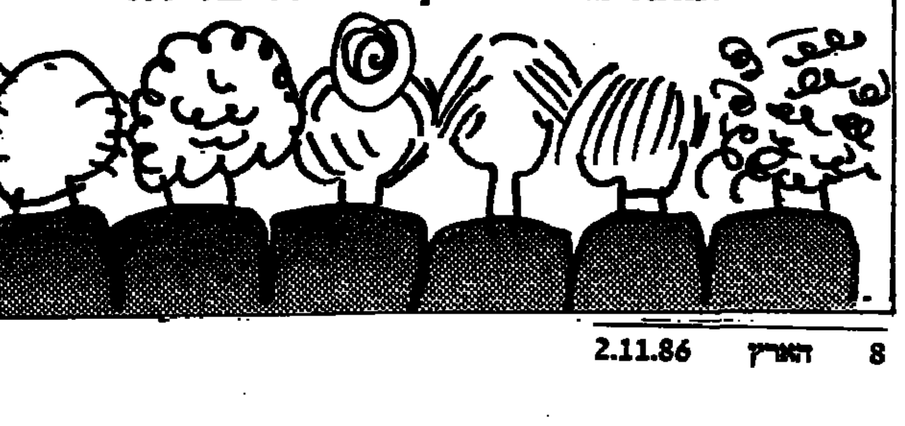

חוק לכל עת

מאת גדעון אלון

שר המשפטים לוחץ להעבירו בכנסת של חוק שנוי במחלוקת שישפיע על הסכמי ההסגרה הקיימים, ואולי יעזור בזמן לוויליאם נקש המבוקש בצרפת באשמת רצח

"אני לא תליין ולכן לא צריך לדרוש ממני להוציא את הגרדום על ראשו של ויליאם נקש". כך התבטא באחרונה שר המשפטים אברהם שריר, שהוזה לחפש נוסחה משפטית־חוקית שתאפשר לו שלא להסגיר לידי שלטונות צרפת עבריין יהודי שבית המשפט בצרפת גזר עליו מאסר עולם בגין רצח אזרח ערבי.

הנוסחה המשפטית־חוקית שמצא שריר במשרדו, ועליה המתנכר כמוצא שלל רב, היא הצעת חוק שהוכנה במשרד המשפטים בסוף 1985, תחת הכותרת "חוק העברת אסירים לארצותיהם לריצוי עונשי מאסר". יוזמת החקיקה נולדה בעקבות עונשי מאסר ארוכים שנגזרו על ישראלים שהורשעו בעבירות סמים קשות בטורקיה ובתאילנד, ונאלצו לשהות בבתי כלא בתנאים תת־אנושיים.

שריר נאחז בהצעת חוק זו כבעוגן הצלה, כשמטרתו היא למנוע את הסגרת נקש לצרפת, למרות שבית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון קבעו שהוא בר־הסגרה. בתי המשפט דחו מכל וכל את הטענות כאילו היתה זו עבירה בעלת "אופי בטחוני" או שהרקע לרצח היה האנטישמיות של הקורבן (הערבי עבד־אללה חקה), שלטענת פרקליטו של נקש, עו"ד רולנד רוט, נהג לאיים ולהקניט בעלי בתי קפה יהודים בעיר בנבון בצרפת.

מותנה בהסכמת המדינה הזרה

משפטנים בכירים נדהמו מהחלטת שריר לאמץ את הליכי החקיקה של חוק מיוחד זה. "לעולם יש לפסול כל מלאכת חקיקה המותאמת על־ידי מקרה פרטי", אמר פרופ' ש.ז. פלר, מומחה למשפט ומחבר הספר "דיני הסגרה". "חקיקה צריכה להיות כאוונת ומיושבת. אין לבוא בצורה מבוהלת ולאשר חוק רק בגלל שיהודי, שרצח ערבי ונמלט לישראל, נאבק נגד הסגרתו לצרפת".

מי שמעיין בהצעת החוק שגובשה על־ידי ועדה משותפת, שבה היו נציגי משרדי המשפטים והפנים, המשטרה ונציבות שירות בתי הסוהר, לומד לדעת שגם אם החוק יעבור את כל הליכי החקיקה, לא יעבור ארצה באורח אוטומטי כל עבריין שהורשע בחו"ל בביצוע עבירה פלילית. ניתן יהיה להעבירו לישראל רק אם "בזמן עשיית העבירה האסיר היה אזרח ישראלי שהתגורר בישראל באופן קבוע ושהיותו בחו"ל היתה ארעית". מהפרוצדורה הזו ייהנו רק אסירים שריצו כבר שליש מתקופת המאסר שהוטל עליהם, ולא פחות משלוש שנים, ונותר להם עדיין לרצות לפחות עוד שישה חודשי מאסר. אך לאחר הסעיפים האלה בא סעיף שלמעשה מבטל לחלוטין את משמעות הסעיפים הקודמים. נקבע בו כי שר המשפטים ושר המשטרה, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, רשאים לפטור אסיר מהתנאים המפורטים בסעיפים הקודמים.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש אמר לי כי עמד על כך שרק בהסכמתו ניתן יהיה להעביר ארצה גם אסירים שבזמן ביצוע העבירה לא היו אזרחים ישראלים, או כאלה שטרם ריצו בחו"ל שלוש שנים מתקופת מאסרם. על־פי הצעת החוק המוצעת, תתבצע העברת האסיר לישראל לפי אמנת ההסגרה שבין ישראל והמדינה שבה שוהה האסיר המבוקש. בהצעה מודגש כי "העברת האסיר לישראל תהיה רק בהסכמתו של האסיר, בהסכמתן של מדינת ישראל ושל מדינת החוץ המעבירה את האסיר". כלומר, קיימת אפשרות שישראל תבקש מצרפת או מבריטניה או ממדינה אחרת שיש לנו עמה הסכם הסגרה להעביר לידינו אסיר שהורשע שם בביצוע עבירה פלילית חמורה, ורשויות המשפט באותה מדינה יסרבו להיענות לבקשה.

במקביל, תוכלנה מדינות שיש לנו עמן אמנת הסגרה לבקש להעביר לידיהן אסירים, בעלי אזרחות של אותן ארצות, שהורשעו בארץ בביצוע עבירה פלילית, לרצות את עונשם מעבר לים. אך זאת בתנאי שהסתיימו כל ההליכים המשפטיים נגדם וניתן פסק דין סופי של בית המשפט. עם זאת, מודגש ששרי המשפטים והמשטרה לא יסכימו להעבירו לחו"ל של אסיר שהורשע בארץ בעבירה הפוגעת בביטחון המדינה או ביחסיה או בקשירת קשר לעבור עבירה ביטחונית, אלא לאחר התייעצות עם שר הביטחון.

ארכה של 60 יום

מתקבל הרושם ששר המשפטים לא השקיע מחשבה יתרה בכל משמעויותיה והשלכותיה המורכבות של הצעת החוק המזיקה הזו. רק לפני השבוע היא הובאה לעיוניו, אמרו, לפני שהכריז במסיבת עתונאים מיוחדת שכינס בשבוע שעבר בלשכתו כי יפעל לאלתר לאישורה. מתוך רצון לחלץ עצמו מהלחצים הכבדים המופעלים עליו מצד הרבנים הראשיים, חכ"ים מהליכוד, התחיה, אנשיו של הרב כהנא וחוגי הימין הציבורי למנוע הסגרת נקש, הוא פועל בפזיזות כשהמטרה (אי־הסגרת נקש) מקדשת את כל האמצעים, לרבות חקיקתו של חוק שגורמים משפטיים בכירים סבורים כי "יגרום לנו צרות צרורות ויסבך אותנו" משום שעשרות פושעים פליליים, שהורשעו בחו"ל ברצח, סחר בסמים מסוכנים וכו', יוכלו בו גשר בדרך לחזור לארץ, כדי לרצות בבתי הכלא שלנו, הרחוקים לעייפה, את עונשי המאסר הכבדים שהוטלו עליהם בניכר.

פורמלית הכריז שר המשפטים כי "עדיין לא קיבלתי שום החלטה בעניין ההסגרה", אבל צריך להיות עיוור כדי להאמין שהתזמון הוא מקרי. רמז שקוף לכך נתן השר שריר עצמו, בנימוקי בקשתו מבית המשפט העליון לארכה של 60 יום נוספים למתן החלטתו בעניין ההסגרה: "עקב המלצתה של ועדה שדנה בנושא במשך חודשים, הוגשה בימים אלה לשר המשפטים הצעת חוק שנועדה לאפשר לאזרח ישראל לרצות בארץ עונש מאסר שהוטל עליו בחו"ל. הצעת החוק דומה לחוקים בתחום זה שנתקבלו בשנים האחרונות במספר מדינות וביניהן צרפת, ארה"ב ובריטניה. עם הרכבת הממשלה הנוכחית, יניח שר המשפטים את ההצעה על שולחן ועדת השרים לענייני חקיקה. השר מתכוון להביא את הצעת החוק לפני הכנסת בהקדם האפשרי. בכוונת שר המשפטים לבוא בדברים עם שלטונות צרפת ולבחון עימהם את האפשרות שנקש יורשה על־פי החוק המוצע לרצות בישראל את העונש של מאסר עולם שהוטל עליו בצרפת בהיעדרו".

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

רק לערבים איכפת מערבים

משלחת של שלושה אנשי־ציבור ערבים יצאה באחרונה לארה"ב לפתוח מגבית לעידוד החינוך הטכנולוגי ורכישת ציוד חינוכי לבתי־ספר מקצועיים במגזר הערבי. בין השאר לקחה עמה המשלחת מכתב המלצה מנשיא המדינה חיים הרצוג ומשגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג (שדאג למימון נסיעתם). המשלחת היתה אמורה לשהות בארה"ב מספר שבועות, אך עבר זמן רב ולא נשמע דבר ממנה.

נפגשתי עם ראש עיריית שפרעם, איבראהים נמר חוסין, אחד משלושת חברי המשלחת (האחרים הם: הד"ר כותרוס אבו מנה מאוניברסיטת חיפה והמהנדס איבראהים עודה, מפקח במשרד החינוך והתרבות). מסתבר כי בארצות־הברית התקבלה המשלחת בארשות ובנימוס, אך לא יותר מכך. בקרן פורד אמרו לאנשיה כי אין הם עוסקים ברכישת ציוד ולא בחינוך מקצועי. בקרן הסיוע של הסטייט דיפרטמנט אמרו להם: אינכם קיימים על המפה שלנו. אתם אזרחי מדינת ישראל. באיפא"ק, השדולה הישראלית, אמרו להם: התפקיד שלנו הוא ללחוץ על הממשל והקונגרס להבטחת מירב הסיוע לישראל. אתם ישראלים והבעיה שלכם עם ממשלת ישראל. לנו אין זכות להתערב בחלוקת הכספים.

רק בארגונים פרו־ערביים הבטיחו לבדוק כיצד לסייע. הארגונים הערביים קידמו בעניין רב את האורחים הערבים מישראל, המצוידים במכתב המלצה מנשיא המדינה. פרופ' הישאם שראבי, המלמד באוניברסיטת ג'ורג'טאון בוואשינגטון ונחשב לראש הלובי הערבי בארה"ב, ארגן פגישה משותפת לאורחים מישראל עם הנהלת קרן ירושלים לענייני חינוך, שהוא מוסד הפועל מזה כעשר שנים בהגשת סיוע כספי לסטודנטים ערבים בישראל.

האורחים מישראל הציגו את העובדות הנוגעות לפער בין היהודים והערבים בישראל מבחינת אחוז התלמידים במגמות המקצועיות. אצל היהודים בחינוך המקצועי מעל ל־50% מכלל התלמידים בתיכון; של הערבים פחות מ־20%. התנהל דיון לגבי סדר העדיפויות: מה עדיף לגבי הערבים מישראל, חינוך מקצועי או אקדמאי. לערבים הישראלים הרגשה כי מארחיהם, הערבים האמריקאים, עומדים להקצות חלק ניכר מתקציבם בשנה הבאה לעידוד החינוך המקצועי. בנוסף לכך, גם ארגונים ערבים אחרים הבטיחו לסייע.

חוסין אינו יודע מה קרה לאחר ששב הד"ר אבו מנה הורה. הגבר השלישי המשיך לחוף המערבי לערוך פגישות נוספות, ובשובו הבטיח להתעכב בגרמניה המערבית כדי לברר את הסיכוי לאסוף תרומות באמצעות מכריו מימי לימודיו האקדמיים בגרמניה המערבית. הוא טרם חזר מסיור זה.

קניג ממשיך לשלוט

את הממונה על המחוז מכבים בר־חוב הערבי "אל חאכם", כלומר השליט (על־פי התואר המנדטורי). הממונה לשעבר על מחוז הצפון במשרד הפנים, ישראל קניג, "של התפטר" מתפקידו בנובמבר אשתקד תוך הטחת האשמות בשר עזר ויצמן ובעוזרו ד"ר יוסי גינת (בטענה כי מנעו ממנו למלא חובתו החוקית בעניין הבנייה הבלתי־חוקית), החזר באחרונה במעמד לתפקיד הממונה על גביית מס הכנסה בצפון.

אך קניג אינו מובטל, והוא לא היה מובטל מאז פרישתו. להיפך, הוא דאג לעצמו: בטרם יעזוב את משרדי מינהל המחוז, הוא פיצל את המועצה האזורית לבנייה יזרעאלים. את ההתיישבות הכפרית בעמק יזרעאל השאיר בטיפול הוועדה המקומית הקיימת, ואת יקנעם, רמת ישי, ומגדל העמק צירף לשישה כפרים ערבים גדולים בסביבה המיידית של נצרת והקים להם ועדת תכנון מקומית שבראשה הציב את עצמו. את הוועדה הזו, מבוא עמקים, הוא מנהל כיום ממשרדים חדשים בנצרת עילית וממשיך בתחביבו העתיק — "דאגה" מיוחדת להסדרת הבנייה במגזר הערבי. למרות שלא גרם להריסת בתים בשנה האחרונה, אין ראשי הישובים הערבים מרוצים ממנו. הם מאשימים אותו בעזבונות ובהיפחו המכוונת. הם דורשים הקמת ועדת תכנון שאת מנהלה ימנו הם.

חוזרים לשביתות?

הרשויות המקומיות הערביות השביתו השנה את שירותיהן במשך 31 ימים. אחרי השביתה, בראשית יולי, הסכים שר הפנים יצחק פרץ להרחיב את בסיס התקציב שלהם ב־20 מיליון שקלים. הסכום חולק להגדלת המענק הממשלתי לכיסוי הפער בתקציבי הרשויות האלה ב־14 מיליון שקלים (6.5 בתקציב הרגיל; 7.5 בתקציב הפיתוח). המועצות הערביות התחייבו להעסיק את הגבייה ולהעלות המסים עד כדי גביית שישה מיליון שקלים נוספים.

אבל עד היום לא נתקבלה אגורה שחוקה אחת בקופות הריקות של הרשויות הערביות. לפני חודש ימים ניסה ממלא־מקום ראש עיריית נצרת, ראמז גריסי, לברר את גורל הכספים. השר אריה הכט, הממונה על התקציבים במשרד הפנים, אמר כי העיכוב נובע מהיעדר סעיף מתאים בתקציב המשרד. משרד הפנים, אמר הכט, מחכה למשרד האוצר. אם יעבירו אלינו כסף, לא נעכב אותו בקופה שלנו.

גריסי אומר כי הדברים הרגיזו אותו. שר הפנים לא קבע תנאים. הוא התחייב להעביר את הכספים ובתמורה הקפיאו הרשויות הערביות את השביתה שלהם. מזכירות הוועד הארצי של הרשויות הערביות, שנתכנסה בנצרת לפני כחודש, החליטה לשגר מברקי מחאה מאיימים בחידוש השביתה. איש לא התרגש. אפילו תשובה אחת לא נתקבלה ממשרדי הממשלה. לוועד הרשויות הערביות לא נותרה ברירה. אבל כדי לתת למשרד הפנים ארכה נוספת, החליטו לכנס אסיפה כללית של נציגי הרשויות הערביות. האסיפה נערכה בראשית השבוע בשפרעם. 43 מתוך 46 ראשי ערים ומועצות מקומיות השתתפו בה. בטרם יגיעו המשתתפים לשפרעם לאסיפתם, נתקבל טלפון מהנהלת משרד הפנים. המנכ"ל החדש התנצל על האיחור והבטיח כי ההקצבות לכל הרשויות הערביות יתקבלו עד היום.

את הדברים מסר למשתתפי האסיפה יו"ר הוועד, ראש עיריית שפרעם איבראהים נמר חוסין. רבים קבלו אותם כעלבון אישי. האם המנכ"ל החדש לא מצא זמן לענות על המברקים ששלחו אליו לפני שבועיים־שלושה? האין לקבל את דבריו כניסיון להתל באסיפה הכללית. מדוע הוא חיכה לרגע האחרון? היו שדרשו לפתוח בשביתה עד לקבלת האגורה האחרונה. היו שאמרו כי יש לקרוא לשביתה כללית של המגזר הערבי, כולל הפועלים היוצאים לעבוד במשק הכללי. המתונים הסתפקו בהשבתת מוסדות החינוך. כולם הסכימו כי אסור שלא לנקוט בצעדים חריפים יותר מסתם השבתת שירותים. היה אחד שהציע לעתור לבג"ץ נגד שר הפנים על הפרת התחייבות בכתב. היה שהציע להגיש התפטרות קולקטיבית של כל אנשי השלטון המקומי במגזר הערבי.

לבסוף הוחלט לקרוא לשביתה ביום חמישי השבוע, אם עד אז לא יעביר משרד הפנים את הכספים שהתחייב להעביר. אם תפרוץ השביתה, תתכנס מזכירות הוועד הארצי ותדון בדרכים להחרפת המאבק, כולל הכנת הציבור לשביתה כללית של המגזר הערבי והתפטרות קולקטיבית.

יו"ר הוועד, איבראהים נמר חוסין, סיכם את המצב באומרו כי לא ניתן כיום להחריש נוכח המצב המחריד. שש רשויות לא הצליחו לשלם את שכר עובדיהן. רבים שילמו באמצעות משיכה בריבית חריגה מהבנקים המסחריים. וכל שלוש העיריות ו־43 המועצות המקומיות משקיעות את עיקר המרץ שלהן בחשיבה על נושא אחד ויחיד: כיצד להבטיח תשלום שכר לעובדי המנגנון, במקום לעסוק בהגשת שירות תקין לאזרחים.

איך להחיות מפעלים כושלים

מאת עדנה אירוד

יש לאפשר לעובדים לרכוש מפעלים קטנים ובינוניים הנמצאים על סף התמוטטות, וכך להבטיח את המשך העסקתם

שעריהם של מפעלי התעשיה "פמקו", "טיבטוב", "אלסקה־ספורט־ליין" ו"אופאר" סגורים קרוב לשנה. הם אינם היחידים. יש עוד כמאה חברות ומפעלים שנסגרו בשנים 1985—1986, ורק המכונות שנותרו למעצבה במבנים הנטושים מזכירות את השנים שבהן שקקו המפעלים חיים וחלקם אף ייצא במיליוני דולרים.

האם יש סיכוי להחיות מפעלים כושלים על־ידי מכירתם לעובדיהם? האם יש בכוחם של קומץ עובדים לגייס את הכספים הדרושים לרכישת מפעל? עם שאלות אלה מנסים להתמודד ח"כ עדנה סולודר ואהרן אמיר (מערך) בהצעת חוק שיזמו בעניין מפעלים העומדים בפני סגירה. מטרתה של הצעת החוק שהונחה על שולחן הכנסת היא מתן אפשרות לעובדים לרכוש מפעלים קטנים ובינוניים הנמצאים על סף סגירה, מסיבות של אי רווחיות, צמצום עסקים וכדומה, ולהבטיח בכך את המשך העסקתם. ברכישת המפעל על־ידי העובדים מבקשים הח"כים למנוע נזק כלכלי הכרוך בסגירת המפעל, כמו מינוי כונס נכסים, תשלום פיצויים מוגדלים לעובדים, תשלום דמי אבטלה ועוד.

הדחף לצורך בהצעת החוק שאבו הח"כים מהעובדה, כי בשנתיים האחרונות חל גידול של כ־70% במספר החברות והמפעלים שנסגרו, ומנגד ממחקר שנערך באחרונה באוניברסיטת חיפה מלמדים כי בעשור האחרון נסגרו קרוב ל־250 מפעלים בערי פיתוח, מהם כ־60 מפעלים קטנים שמספר העובדים בכל אחד מהם לא עלה על 50. בין שאר הסיבות לסגירה: הזדקנות של מוצרים וחוסר רצון ויכולת מצד הבעלים לבצע הסבה למוצרים חדשים.

ההסתדרות תייעץ ותתמוך

נקודת המוצא של ח"כ אמיר בהצעת החקיקה היא להיטיב עם ערי ועיירות הפיתוח. הוא רואה בהצעת החוק תרומה לביטחונם של התושבים ולהגברת זיקתם למקומות מגוריהם. "אם הקשר גורלו במפעל אינו נוטש את מקום מגוריו", קובע ח"כ אמיר. הוא סבור שהפתרון המוצע עשוי להביא לצמצום האבטלה בערי הפיתוח, שגדלה בשנה האחרונה וגרמה לזעזועים חברתיים ונטישת המקום.

מי שמפרגן את הח"כים ביוזמת החקיקה היא ההסתדרות. מימוש החוק עשוי לתת בידיה כלי שליטה על מפעלים במצוקה, ובפרט אלה שבערי הפיתוח, וכך תוכל להעמיק את מעורבותה בחיי הכלכלה בהן.

שליטה זו חשובה להסתדרות לא רק מנקודת־ראות כלכלית, אלא גם פוליטית. היועץ המשפטי של ההסתדרות, עו"ד עודד קלמר, שהיה שותף פעיל בהכנתה של הצעת החוק בוועדת הכלכלה של הכנסת, קובע כי החוק הוא פרי המציאות. "כאשר יותר ויותר מפעלים נקלעים לקשיים יש מקום לבסס ולמכור אותם לעובדים". קלמר מציין כי ברייתם על הצעת החוק בלמון ממצאי מחקר שנערך באחרונה בארה"ב, ולפיהם פריון העבודה במפעל עשוי לגדול ב־30% עקב [illegible] היה קיים חוק כזה לפני שנה, אפשר היה להציל שורה של מפעלים, ביניהם את "אלסקה־ספורטליין", או למנוע מסירתו של מפעל "אופאר" לכונס נכסים.

היועץ המשפטי של ההסתדרות רואה חשיבות בעובדה כי להסתדרות תהיה מעורבות ישירה בביצוע הרכישה. לדבריו, אי אפשר להבטיח כי העובדים שבידיהם יופקד ניהול המפעל יהיו בעלי הכישורים הדרושים לכך. לכן מתכוונת ההסתדרות לייעץ ולפקח; בכך תעזור לבסס את המפעל מחדש, במטרה להבטיח את עתיד עובדיו.

קרן משותפת

כדי לממן את הרכישה מציעים הח"כים להקים קרן משותפת לממשלה ולהסתדרות. הקרן תיתן הלוואות לעובדים לביצוע הרכישה. את פעילות הקרן תקבע ועדה משותפת לנציגי משרדי התעשייה והמסחר, העבודה והאוצר ונציגי ההסתדרות. כאשר יעמוד מפעל בפני סכנת סגירה ועובדיו יחליטו לרכשו, הם יפנו להנהלת הקרן כדי לקבל הלוואה בתנאים מועדפים; ההלוואה תינתן לאחר שייעשה סקר מטעם בודק מיוחד על מצבו של המפעל.

שרי האוצר והתעשייה נתנו את הסכמתם העקרונית להביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה, אולם עם זאת מיהרו להדגיש כי אין כוונה לאשר הזרמת כספי מדינה לקרן שתיועד למטרה זו. התעשיינים, שייצגו בדיונים את היוזמה הפרטית, מתנגדים להצעה. הם רואים בה הפליה. במקום לסייע לבעל מפעל להיחלץ ממצוקתו נועדה הצעת החוק לסייע לעובדים לרכוש את המפעל. בהתחשב בטענותיהם של היועצים המשפטיים של התאחדות התעשיינים, הוסכם להכניס תיקון בהצעה, שלפיה תינתן עדיפות ברכישת מפעל כושל ליזם פרטי אך אם לא יימצא כזה, יימכר המפעל לעובדים.

מזכיר ההסתדרות נתן לח"כ עדנה סולודר אור ירוק לקדם את הצעת החוק, בכוונתו להקציב למטרה זו כמחצית הכספים שנצברו בקרן "לתנופה הצמיחה". אלא שבשל הקושי לגייס כספים לקרן שמקורותיה מדולדלים כיום, ספק אם יוכל מזכיר ההסתדרות לעמוד ביעד שהציב לעצמו והדבר יחייב את העובדים לחפש מקורות מימון חלופיים. היעד הטבעי הראשון שפנו אליו הוא קרנות הפנסיה. עו"ד אפרים זילוני, מ"מ יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, רואה בהצעת החוק סכנה ושולל שימוש בכספי הפנסיות לשם הבראת מפעל כושל.

בחינת סעיפי הצעת החוק מעוררת שאלות שגם לח"כים אין תשובה עליהן. מדוע בכלל נדרש חוק שיאפשר לרכוש מפעלים כושלים? מדוע ההסתדרות שפניה לחיזוק התשתית של ערי הפיתוח, לא תיזום [illegible] זכאי לקבל סיוע ממשלתי במסגרת חוק עידוד השקעות הון, מבלי כל צורך ביוזמת חקיקה כדי לקבל סיוע ממשלתי.

הצעת חוק זו עומדת גם בסתירה למצב בשטח. מפעל שנסגר בשל חוסר רווחיות, הסיבה לכך היא בדרך־כלל תפוקה נמוכה. האם העובדים שהיו שותפים במודע או שלא במודע להידרדרות יוכלו לקום בוקר אחד, להחליט להבריא ולהשקיע כספי חסכונותיהם, ולשנות בכך את כל תפיסת עולמם בכל הקשור לדפוסי עבודתם?

הצעת החוק חשובה, אבל יש בה יותר שאלות מתשובות. לכן ספק אם אפשר יהיה להפכה לחוק בר־ביצוע. סיוע מסוג אחר יוכלו בעלי ועובדי מפעלים במצוקה לקבל מהממשלה בצורה [illegible] עם הליכי חקיקה בכנסת בדיקת ועדת מומחים במערכת המשפטית אפשרות לשינויים בפקודת פשיטות הרגל. בין שאר התיקונים שנשקלים: מורטוריום על חובות מפעל כושל עד לקבלת ממצאי בדיקה מקיפה על מצבו של המפעל. הבדיקה תיעשה על־ידי מומחה שימנה בית המשפט. אם יימצא כי יש סיכוי להבראתו, יקבל על עצמו בית המשפט להגיע להסדר עם בעלי החובות והעובדים. תיקון נוסף שנשקל הוא לעגן בחוק את האחריות האישית של מנהלי או בעלי מפעלים. עיגון האחריות האישית בחקיקה עשוי להניע את האחראים במפעל לבדוק ביתר הקפדה את הנעשה במפעליהם.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

בית המדרש העתיק במרות

רבים מחוקרי ארץ ישראל דנו במהותו של בית מדרש בזמנים קדומים. האם שכן בבית הכנסת או לידו, או שהיה, כנראה, בית־ועד לחכמים בבתים פרטיים. הנושא שימש מוקד לדיון ביד בן־צבי ב"קתדרה" בהשתתפותם של היסטוריונים, הפרופסורים אהרן אופנהיימר ושמואל ספראי, ודיון נוסף של ד"ר זאב ספראי באותו נושא (קתדרה 18, 24) ביחס לזיקה שבין בית הכנסת ובית המדרש. הדבר האחרון של דיון זה מופיע בספרו של פרופ' ישראל לוין — מעמד החכמים בא"י. נראה שהחל מהמאה השלישית לספירה היו בתי מדרש בתוך בתי הכנסת ולידם. קודם לכן היו בתי־ועד חכמים, וכאשר [illegible] האם על הר הבית היה בית מדרש או לא, שמא היה ממוקם בלשכת הגזית או בחיל שבהר הבית. כל הדיונים עד כה הסתמכו על התלמודים והמסורת. יוסף בן מתתיהו, שתיאר את ירושלים לפרטיה, לא הזכיר בית מדרש, לא בהר הבית ולא בעיר.

העדויות הראשונות בדבר קיומם של בתי מדרש בנפרד מבתי כנסת נמצאו בחדר סמוך לבית הכנסת בגמלא (לפני חורבן בית שני) עם ספסלים מסביב, שנחשף בידי שמריה גוטמן. מיבנה דומה אולי היה במצדה. בגולן נמצא משקוף בזלת מעוטר ועליו הכתובת: "זה בית מדרשו של רבי אליעזר הקפר". המשקוף מעיד על בית מדרש, שלא נתגלה עד היום.

בית מדרש שלם ומהודר נתגלה בחודש האחרון לראשונה במרות שבגליל, על ידי משלחת חפירות של אגף העתיקות, בראשותם של ד"ר צבי אילן ועמנואל דמתי, שחשפה בית כנסת גדול, וקופה עם מאות מטבעות זהב. היא עדות לעושר במקום. החופרים תמהו מה גרם לשנות את הכניסה לבית הכנסת במרות, שתחילה היה מצד דרום, כנהוג בבתי הכנסת הגליליים, ואחר הועבר לצד צפון. עתה, בעונת החפירה שתוכננה להיות עונת החפירות האחרונה במקום, נתגלה הסוד: בתוך חצר בית הכנסת ולידו מדרום לו, הוקם מיבנה אורך ממזרח למערב, תוך כדי ניצול קירות החצר. על פי הממצאים הגג היה מרעפים, ובאולם היו מנורות תלויות בשרשרות נחושת. מסביב לקירות היו ספסלי אבן לישיבה ואילו בקיר המערבי נמצא הפסק של הספסל, ממש במרכז. החוקרים מניחים כי כאן עמדה הקתדרה של החכם, לו הוקדש בית המדרש, או שהיה ראש התלמידים במקום. ממול לקתדרה במזרח, היתה דלת כניסה. הגג נשען על קשתות שבסיסיהן נתגלו. על הקירות היה טיח צבעוני. האולם כולו בגודל 6.5x7.5 מטר. ליד הדלת נמצא משקוף גדול שבור עם הכתובת "ברוך אתה בבואך".

בהמשך החפירה נתגלתה רצפת פסיפס צבעוני, ממנו שרדו חלקים אחדים. בחלק הגדול נראה דגם גיאומטרי של "גבעות" עם פסי־שרלים רתומים עם דגמי תבלולת. [illegible] ישעיהו ס"ה, כ"ה, בכתב מרובע. מתחת לכתובת דמויות של טלה וזאב, וביניהם אספנה. חלק גדול מבעלי החיים הושחתו. אכן, נבואת אחרית הימים בכתב התיאור.

יש להעיר, שמרבית הכתובות שנמצאו עד כה בבתי הכנסת, הן ארמית לרבנים, ואילו כאן נתגלו שני פסוקים מתנ"ך.

בדרום מזרח של האולם, בין שני ספסלים, תיאור ארון הקודש כלפי דרום לירושלים. אולי שם קבעו את עמוד שליח ציבור. משני עברי הארון שופרות, מעליו רימונים מעוצבים ומעליהם עלים ומריילב. מתחת לארון הקודש עם הגג הגמלוני, אשכולות ענבים ותמרים.

ד"ר צבי אילן סבור שהאמנות היא יהודית עם חן אסתטי בלי תיקונים. באולם ניכרים סימני שריפת הגג.

באתר נמצאו מעט כלי חרס מסוף התקופה הביזנטית. אחרי עקירת הפסיפס והעברתו למוזיאון ישראל, התברר שהריצפה הוגבהה בשלב מסוים וכך גם הספסלים. מתחת לפסיפס נמצא מטבע מוסלמי. מעדות זו, יחד עם ממצאים נוספים, סבורים שבית המדרש היה קיים בתקופה הערבית ועד התקופה הצלבנית.

בחמש שנות החפירה באתר נחשפו חורבות בתים, שרידי חומות ומגדלים, מקוה טהרה ומאגרי מים במערות ולמעלה מ־150 מערות קבורה. האם יימצאו מקורות כספיים להמשך מחקר מרות? האם יתגלו בתי העשירים במקום? מי היו עשירי המקום ומי החכם שעליו נמסר בתעודות שמצא צבי אילן בחומר מהגניזה בקמברידג'? חשוב לא רק הגילוי של בית המדרש במקום, אלא גם הגילוי של כפר גדול בגליל שהמשיך להתקיים אחרי הכיבוש המוסלמי, בעוד שבאותה תקופה נהרסו ונעזבו מרבית הכפרים היהודים בארץ.

תעודה בבלית בתל־דומיידה

עופר: תעודה נדירה

השם תל־רומיידה, עלה בשנים האחרונות פעמים אחדות בהקשר של התנחלות והפירות. אין זה אלא מקומה של חברון העתיקה ביותר, שבה כבר התנחלו בני־ישראל בשלב קדום של כניסה לארץ. חוקרים ידעו על תל־חברון. חפירות נערכו בו בשנות ה־60 על ידי האמריקאי האמונד, שלא פירסם עד כה דבר. בגין התיישבות בתל ומתוך צורך של חפירות הצלה, חופרים באתר מדי פעם אנשי המכון הארכיאולוגי של אוניברסיטת תל־אביב בראשותו של אבי עופר מקבוץ מעגן. בתל, ששטחו קרוב ל־70 דונם, מצויים עתה שני שטחי חפירה עיקריים: החתך לעומק, ושטח ג'. החתך מצביע על שיכבות החיים באתר, שהמאוחרת ביותר היא מהתקופה הערבית. תחתיה השכבות הביזנטית ומתקופת בית שני, אך השכבה הפרסית לא נמצאה בחתך, וקיימת הנחה שאולי באותה התקופה העבירה חברון מהתל לאתר החדש בו נמצאת עתה. תקופת הבית ראשון מיוצגת היטב בחתך, במיוחד ראשית המלוכה. כן נמצא ישוב משלב הראשון המוקדם ביותר של התנחלות. מהתקופה הכנענית המאוחרת נתגלו רק קברים. לעומת זאת, שיכבת התקופה הכנענית התיכונה שנמצאה בעונה של קיץ זה, מיוצגת היטב. קיים רושם שהעיר היתה מבוצרת בתקופה הכנענית התיכונה 2 ג', כלומר 1600 לפני הספירה. את הישוב מתקופה הכנענית הקדומה טרם בדקו.

החופרים נתקלו בחפירת השכבה הכנענית התיכונה בחדר מלא אפר ועצמות בעלי חיים, בעיקר כבשים, וקצת תיישים. בתוך זה נמצא שבר גדול של תעודה בגודל 10x7 ועובי 2x3 ס"מ. מצדה האחד כעשר שורות ומצדה השני עוד מספר שורות. ד"ר נדב נאמן ומשה עינבר שקיבלו לידם את התעודה לפיענוח, מצאו [illegible] בבלית [illegible] קרובה, ומדוברים בה בעלי חיים כבני־כבשים, עיזים, טלאים; האם זו רשימת קרבנות? מחור של מלך אבל הוקשר טרם ברור.

אומר אבי עופר: נמצאו בעבר מספר תעודות בבבלית עתיקה בארץ. אולם זו הגדולה ביותר, הדרומית ביותר. התעודה מאפשרת לתארך את השכבה בדייקנות. זו תעודה מיוחדת בתוכנה ובהקשר הארכיאולוגי ונדיר במזרח הקדום מתקופה שעליה יודעים מעט מאד. תעודה זו יכולה להאיר את התקופה. מה עוד שעצמות בעלי החיים וגם האפר, שהוא על פי הבדיקה כנראה מאותם בעלי החיים, קושרים את התעודה עם הקרבנות.

החברה לחקירת א"י ועתיקותיה תומכת בחפירת האתר וכן המועצה הלאומית למחקר ופיתוח והמינהל האזרחי ביו"ש. לחפירה זו ועדת היגוי (הכר גדרי) בה חברים הפרופסורים מזר, בירן, עמירן, כוכבי ומר יוסי אביגם. למרות כל השותפים אין מימון לקידום תוכניות המחקר בהר יהודה המתבצעת מאז 1982 וכוללת את סקר הר יהודה וחפירות קטנות, כשתל חברון הוא מרכז האתר במחקר האיזורי. מפתיע עוד יותר שאין אמצעים לפרויקט האיזורי הזה, אחרי שפרופ' בנימין מזר הכריז על גילוי המיסמך הכתוב בבבלית עתיקה, כתגלית של העשור האחרון. אפילו אם לא כן הדבר, דומה שלאיזור חברון, כעיר אבות התנחלות קדומה, כעיר חשובה בשבט יהודה וראשית מלוכת בית דוד, היה צורך למצוא את המימון הדרוש למחקר עברו.

איפה הם היום / שמעון סאמט

כרטיס־מנוי בן חמישים

התזמורת הפילהרמונית תחוג את חג יובלה עם ראשוני מנוייה

שרידי המנויים הראשונים של התזמורת הפילהרמונית הישראלית (או בשמה הראשון התזמורת הסימפונית הא"י) עומדים לחוג את חג יובל התזמורת במופע מוסיקאלי מיוחד, שייערך בתל־אביב ב־26 בדצמבר וימים מספר אחר כך גם בירושלים ובחיפה, באותם תאריכים שבהם נערכו שלושת הקונצרטים הראשונים לפני 50 שנה. למתמידים אלה המשמשים עד היום כמנויים הנצחיים גם תוענק מדליית כבוד.

לקראת מופע היובל החגיגי נערך באחרונה סקר לגבי המנויים הראשונים, על־ידי ועדת־יובל מיוחדת. הוועדה הגיעה לתוצאות חלקיות בלבד, זאת מכמה סיבות: לא כל המנויים הראשונים שנותרו בחיים ושוהים בארץ או בחוץ לארץ, אותרו. לא מעטים הפסיקו במרוצת השנים את המנוי, לא מעטים העבירו בתקופות שונות את זכויותיהם על המנוי השנתי לצאצאיהם או למקורביהם, ולפיכך גם שונו הכתובות. ולרבים לא הגיעה קריאת ועדת היובל להתפקד, במיוחד לאלה שעזבו את הארץ לצמיתות. הרשימה המקורית של המנויים הראשונים משנת 1936 לא נשמרה במלואה, גם משום שמנויים אלה נרשמו בשתי רשויות, מטעם הנהלת התזמורת, כיחידים, ומטעם מחלקת התרבות של מועצת פועלי תל־אביב, שהפעילה רכישה עצמית בקרב ציבור הפועלים, בעיקר מי שהיו מאורגנים בהסתדרות. מעטים בלבד, ואני בתוכם, השכילו לשמור במשך כל חמישים השנים על כרטיס־המנוי של העונה הראשונה.

בעונת פעילותה הראשונה של התזמורת (1936—37) היה מספר המנויים ה"כלליים" — במישרין על־ידי התזמורת — 1849, ואילו מספר המנויים המיוחדים של פועלים ופקידים מטעם ההסתדרות היה 1929. כיום מספר המנויים 35 אלף בקירוב.

אחד מראשוני הראשונים הוא פאול י' יעקבי, איש ירושלים. עולה מגרמניה, עורך־דין במקצועו, שוחר מוסיקה ואמנות, שבמשך שנים שימש חבר הנהלת עיריית ירושלים. עוד בשנת 1934, שנתיים לפני הקמת התזמורת, בא במגע עם הכנר ברוניסלב הוברמן בנושא הקמת תזמורת "עם אנשים יהודים מקצועיים מארצות תבל שונות".

במשרדו של זקן עורכי־הדין הירושלמיים שלמה הורוביץ נערך באמצע שנת 1934 מפגש יוזמים ומתנדבים, השתתפו הוברמן, העסקן הבריטי היהודי־הציוני מלורנץ ישראל זיו, ראש המחלקה המדינית של ההסתדרות הציונית דאז הקולונל קיש וכמה אישים לרבות פקידים יהודים בכירים של ממשלת המנדט הבריטי. כך הותוו קווי היסוד למפעל התזמורת. יעקבי הוזמן אז להיות גזבר־הכבוד של המבצע, שהיה נתון בבעיות סבוכות למדי. הוברמן תיאר בפני האנשים את תוכניתו להעלות נגנים מכמה ארצות (תוך דגש על גרמניה של היטלר ועל "פולין של בראבסקי") ויחד עם בכירי הנגנים הארץ־ישראליים להקים תזמורת "שתהיה גם מעין תשובה ניצחת לתורת היטלר על הרסטריליזם האמנותי של היהודים". היו קשיים בהשגת סרטיפיקטים לצורך העלאתם של האמנים מחוץ לארץ לארץ כעולים ולעבודה במסגרת התזמורת. יעקבי מזכיר גם את המכשלה שנבעה מעמדת ממשלת המנדט שלא להעניק תקציבים מקופת המדינה לתזמורת, ואף לא להרשות מתן סיוע על־ידי העיריות והרשויות המקומיות, שהיו בחסות השלטון. "לעתים עמדנו לפני מצב של שוקת שבורה", הוא נזכר. ואף־על־פי־כן קמה התזמורת, במידה מכריעה הודות למאמצי העקשנות של הוברמן. עד היום פעיל יעקבי לצד התזמורת ומשמש יו"ר האגודה הירושלמית למענה.

אחד הראשונים מבין נגני התזמורת הוא אודי טפליץ, יליד גרמניה, כיום פנסיונר אך עדיין פעיל בתחום המוסיקה, מורה לחליל ומתגאה שהכשיר כארבע מאות תלמידים בכלי זה. כמה מהם נמנים עם נגני התזמורת הפילהרמונית.

כשנפגשנו לפני ימים מספר בתל־אביב, סיפר לי טפליץ כי עוד בשנת 1935, בהיותו חבר התזמורת היהודית־הגרמנית של ה"קולטור־בונד" בפרנקפורט, קרא ב"ידישע רונדשאו", ביטאון יהודי גרמניה באותן שנים, על תכנון הקמתה של תזמורת יהודית ארץ־ישראלית. אמנים יהודים נקראו לעלות לארץ ולהצטרף למבצע. הקוראים לדגל היו הוברמן והמנצח שטיינברג. טפליץ נענה לקריאה ובאמצע 1936 עלה לארץ, כאן שולב בתזמורת כחלילן, כבר מהקונצרט הראשון שנערך בתל־אביב. כעבור שנים אחדות בחן אותו לאונרד ברנשטיין, והוא נתמנה חלילן (כנגן ראשון) בכלי זה. בתזמורת פעל באופן רצוף עד שנת 1970, עם צאתו לפנסיה מוקדמת.

הוא מביע את הערכתו לתפקודו של מהטה כמנהל אמנותי וכמנצח, אך גורס שהממלא תפקידים אלה צריך לשהות בארץ יותר משלושה חדשים בשנה. הוברמן לא נהג כשעשו למנות לתזמורת מנהל אמנותי קבוע והעדיף להזמין מנצחים ידועים מחוץ, בהיותו בעצמו הקובע והמכריע. עם פרישתו של הוברמן הפכה התזמורת למעין קואופרטיב. במרוצת השנים החליפה את מקום פעולתה מאולם התערוכה, והועברה לאולם תיאטרון "אהל" (עם 700 מקומות), אחר כך לאולם "אהל שם" שהוגדל לכדי יותר מאלף מקומות, ולבסוף להיכל־התרבות המכיל כשלושת אלפים מקום.

"אני מאושר שזכיתי להימנות עם ראשוני התזמורת תוך המשך רצוף עד צאתי לפנסיה. זו היתה חווית חיי", אומר טפליץ.

גב' חנה גליקסמן פעלה למען התזמורת מאז היווסדה, בעיקר ברכישה מקיפה של מנויים לסדרות קונצרטים לנוער. היא פעלה גם בתחום יחסי־ציבור.

ילידת גרמניה, עלתה לארץ באמצע שנות השלושים וכאן הכשירה עצמה לפעילות מוסיקאלית חינוכית הדרכתית. כמוסמכת הקונסרבטוריון למוסיקה של ירושלים תרמה תרומה נכבדה בזימורה, בחקר האמנותי ובהכשרת אמנים צעירים. משקמה התזמורת קיוותה לסייע ולפעול בקירבתה. מאחר שבאותם הימים לא היו לה האמצעים הכספיים לרכישת מנוי קבוע (כרטיסים למופעים יחידים קשה היה אז להשיג), התגנבה לחזרה הכללית ערב הקונצרט הראשון בתל־אביב, שבו נוגנו מיצירות רוסיני, בראהמס, שוברט, מנדלסון, ברטולדי וקארל מריה פון־ובר. טוסקאניני שאסר על נוכחות זרים בחזרה הכללית, "נכבש" להתלהבותה והתיר לה להימצא באותה חזרה עד לסיומה.

מאז ועד היום, כבר כפנסיונרית, צמודה חנה גליקסמן לתזמורת. את בית התזמורת היא רואה כביתה השני. כעת היא שקועה בחיפוש שרידי המנויים הראשונים לקראת חג היובל.

הציירת ציפורה רוזנגר, אשת חבורה ומארחת תל־אביבית, היא גם שוחרת מוסיקה ולה מנוי על התזמורת מראשית קיומה. "המנוי הוא כתכשיט יקר שאין לוותר עליו", היא אומרת. כששאל אותה מחזרה באותם ימים מה מבוקשה, השיבה ללא היסוס: מנוי לתזמורת. מבוקשה ניתן לה.

צפורה רוזנגר ובעלה נהגו לארח בביתם את אמני התזמורת ואורחיה מחוץ לארץ, לבד מקהל מוזמנים ישראלים שוחרי אמנות. כעת היא מתכוננת להשתתף בחג היובל, כבעלת זכות ראשונים.

ד"ר היינץ לודויג, בן 88, ורעייתו, בת 80, שהיו בין המנויים הראשונים של התזמורת וכיום תושבי לונדון, הביעו רצונם לבוא למופע־היובל בתל־אביב — בכל שבריאותם תאפשר להם. וגם אלה יבואו לחג היובל: הכימאי שלמה ורלינסקי, שלפני חמישים שנה שימש לפי הוראת ה"הגנה" שומר ראש לחיים וייצמן בבואו לקונצרט הפתיחה החגיגי; יואל נאמן, שכחבר קיבוץ תל־יצחק הגיע, לפני 50 שנה, בתחבורה, את פרוספקט התזמורת לקונצרט הפתיחה; יצחק אבישי, שמאז הקמת התזמורת ולאורך כמעט כל שנות קיומה, עד צאתו לפנסיה, שימש אותה בהנהלת מחלקת ההשכרות שלה.

הנהלת המפעל ועדת־היובל מקוות, שעד תאריך המופע החגיגי עוד יתגלו "ראשונים" לא מעטים, וגם הללו ישתתפו בשמחה.

בזכות העבודות הקטנות

שירות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

שר העבודה בממשלת צרפת עומד בראש מסע הסברה לאומי בזכות עבודות מזדמנות, כאמצעי אחד במלחמה הנואשת נגד האבטלה הגואה

כמצחצח נעליים בשאנז אליזה, 10 פראנק להברקה, היו רווחיו של זאק זאלד גבוהים עד ל"מבוכה": עד 250 פראנק לשעה. גם כך הצליח זאלד בן ה־41, המעסיק עצמו ברוב דמיון בעבודות זמניות, לצאת בשלום מתחום המשרות הקבועות. לעתים עסק בפינת רחובות וניגן במפוחית פה, שלא השמיעה קול — המוסיקה באה מרשמקול. הוא עבד כחופר קברים בבתי קברות, כמנקה חלונות בביסטרו או כמוכר כלי כסף בשוק הפשפשים. והכסף שהשתכר תמיד הספיק למחייתו. רווחים גבוהים היו לו גם בבנייני משרדים, שם הציע למכירה תפוחים במחיר ארבעה פראנק לתפוח שאותם קנה בשמונה פראנק לקילו.

ז'אק זאלד הוא עיתונאי, אך כרגע מובטל, כמו רבים מעמיתיו בצרפת. הוא רצה איפוא "לגמות ולראות איך אפשר להסתדר". משום כך דאג שיצולם כשהוא במהלך עבודותיו השונות ואת שיחותיו הקליט ברשמקול סמוי. את התוצאה מכר לרשת הטלוויזיה הממלכתית אנטאן־2 שהציגה את הסרטון בשידורי הערב שלה.

סרטו של זאלד על עבודות מזדמנות, "העבודות הקטנות", הופיע בדיוק בעיתוי הנכון. מזה כמה שבועות עוברת צרפת מסע צלב של ממש בזכותן של עבודות כאלה. בראש המסע עומד פיליפ סאגן כבר־הגנות, בן 43, שר העבודה החדש, גוליסט בעל נטיה קלה שמאלה. סאגן חותר בהצלחה להעלאת יוקרתן של עבודות מזדמנות שלדעתו יפתור חלקית את בעיית האבטלה בקרב צעירים ויקרבו צרפתים לגלות יוזמה עצמית רבה יותר. זאת בתקופה שבה שיעור האבטלה עולה בתמורה, וכפי שכתב העיתון "מאטן", המקורב למפלגה הסוציאליסטית, היא הופכת "חורית־תקווה". על־פי נתונים רשמיים, 2.4 מיליון צרפתים (10.7%) הם מובטלים. על־פי נתוני האיגודים המקצועיים מגיע מספרם ל־3 מיליון. במיוחד נפגעים גילאי 16—25. כל צרפתי רביעי בקבוצת גילים זו הוא כיום ללא עבודה, ובקרוב עלול המצב להחמיר — אחד משלושה. לאנשים אלה מכוון עיקר מאמץ השבוע.

"מטרו־בולו־דודו"

לפתות בעיתונות מצליח מאד גל "העבודות הקטנות". אין כמעט יום שבו לא מספרת העיתונות על צרפתי צעיר כלשהו שהודות לתושייתו ויכולת פעולתו השתחרר מחוסר המעש המשפיל ואולי, גם סיפק בכך תעסוקה לחברים לצרה. דוגמה אחת היא עקרות הבית בליון שמנקות את הזוגה ואת הירק עוד בשוות, האורות השכורות את התוצרת הישר לצרכנים. או הצעיר בן ה־25 שמספק שומרים לבתי דירות ריקים. לשר סאגן יש גם רעיונות משלו. הוא רוצה ליצור 5,000 עבודות קטנות כאלה באמצעות הנהגה של חלוקת עיתונים בצרפת — רק בכמה אזורים בפרובינציות מחלקים עיתוני בוקר, לא בפאריס. והוא מדבר בזכות פעילויות כגון שמרטפות מאורגנת, עבודות יזומות בתחנות הדלק האוטומטיות, החל מרחיצת שמשות וכלה במילוי דלק, או אספקת הקרואסון האהוב בשעות הבוקר היישר הביתה.

פיליפ סאגן: העלאת יוקרתן של עבודות מזדמנות תפתור חלקית את בעיית האבטלה בצרפת

לדעת מנהיגי האיגוד המקצועי הגדול ביותר בצרפת, סה"ז־הט"ה, הנמצא בשליטת המפלגה הקומוניסטית, הצעות כאלה אינן אלא "הצגה" המיועדת להסיח את הדעת. אבל סאגן, המכנה עצמו "שר האבטלה", ממשיך בשלו. הוא נהנה מאשראי של אמון גם בקרב האיגודים המקצועיים, שכן הוא בנה את הקריירה שלו בכוחות עצמו ונחשב נוף זר בממשלת הימין הנוטה לעבר אנשי עסקים. המערכה שלו למען "העבודות הקטנות" היא בעייתית ועדינה מבחינה פסיכולוגית, שכן המלה בה משתמשים, "בולו", היא ביטוי מזלזל בעבודה, המובא מסורד מטרו־בולו־דודו (מטרו־עבודה־שינה) הוא מוטמם הקבוע של תושבי הרבעים בפאריס, שחיי היום יום שלהם מתמצים בטרילוגיה עגומה זו. אך עתה המטרה היא להעלות את ערכו ומעמדו החברתיים של ה"בולו", כדי שיהיה מקביל לג'וב האמריקאי. דבר זה אינו קל במדינה שביסודו של דבר עדיין רואה קשרים, בתי ספר יוקרתיים והדיפלומה מעולה כתנאים הכרחיים לכל עלייה בסולם המקצועי. בכל זאת, יש נטייה לשינוי. שאם לא כן לא היה התעשיין שזה מקרוב בא, ברנאר טאפי, שבנה לעצמו אימפריה באמצעות רכישת מפעלים על סף פשיטת רגל, הופך לגיבור תרבות של צעירים שואפי הצלחה.

"היו משרתים"

סאגן, אותו מתאר "לה מונד" כמי ש"נשמר מלחוש בוז לבעלי הפריווילגיות", היה השר הראשון שאמר בגלוי מה שרבים, בשמאל ובימין כאחד, לחשו עד כה מפה לאוזן: "המטרה אינה יותר תעסוקה צרפתית מלאה, שכן את הנתון 2—2.5 מיליון מובטלים אי־אפשר להזיל כבר להזיל". והוא לא הסתפק בכך. במקום לחלום על "התעסוקה המלאה של אתמול", חייבים הצרפתים לבחור "בין אבטלה וצורות עבודה חדשות", דהיינו עבודות זמניות. הגוליסט פגע בכל דרכי החשיבה הצרפתיות המסורתיות כאשר קרא לבני ארצו ללמוד מעמים אחרים, בעיקר היפאנים והאמריקאים. שם, אמר סאגן, נתוני האבטלה נמוכים יותר מכיוון ש"אולי רוח היזמה והספונטניות מפותחות שם יותר מאשר אצלנו".

לדעת ראש הממשלה לשעבר פייר מורואה, איש המפלגה הסוציאליסטית, דיבורים כאלה פירושם רק "מיסוד הדחיקה לשוליים של עובדים לאין ספור". ראש המפלגה הסוציאליסטית ליונל ז'וספאן אומר שהקריאה של סאגן למובטלים פירושה "היו משרתים". בפאריס קראו לא מכבר אנשי איגודים מקצועיים מפגינים במהלך שביתה בשירות הציבורי "לא לעבודות הקטנות". אבל ההשקפות המסורתיות של השמאל בצרפת בנושא האבטלה לא זוכות יותר לתהודה רבה. אמצעי הלאמה של הממשלה הקודמת, שזכו במנו לדברי שבח רבים — ושבעת מבטלת אותם ממשלת הימין החדשה — לא שיפרו את מצב התעסוקה. בתקופת שלטונה של חמש השנים של הממשלה הקודמת עלה מספר המובטלים בכמעט 700 אלף. משאל שנערך לאחרונה העלה ש־49 אחוז מהצרפתים שיבחו את מבצע "העבודות הקטנות" כ"מועיל לחברה". אמר על כך סאגן: "אני מרוצה".

مكذو من الاحل

מחשב בשיטת מוישה אמר

"חבר שלי אומר שהישראלי הממוצע הוא הוכחה ניצחת לחוק פרקינסון: ככל שעולה הסכום שאותו הוא מתכוון להוציא, כך מצטמצם תהליך הבחינה וההחלטה. כהוכחה ניצחת מביא החבר את עניין הישראלי והמכונית: מה שמעניין את הרוכש הממוצע הוא מועד האספקה, הצבע — והאם יש לשכן רכב כזה. מוישה אמר שהוא מרוצה — או אפשר לקנות. העובדה שמוישה אינו מבין גדול בעניין, כמו גם העובדה שהוא נוסע במכונית לא יותר מ-200 ק"מ בחודש — כלל אינן משנות.

נזכרתי השבוע בעקרון המוישה אמר כאשר עיינתי בדו"ח מבקר עיריית תל אביב על רכישת מערכת ממוחשבת עבור חברת היכל התרבות. צריך לקרוא על מנת להאמין.

חברת היכל התרבות בת"א — המשותפת לעירייה ולתזמורת הפילהרמונית — רכשה מחשב יב"מ AT ללא ייעוץ מקצועי, ללא הגדרה ברורה של צרכים ודרישות, ללא בדיקת הצורך ברכישה ובדאיותה וללא עריכת סקר מוקדם של חלופות שונות. לאחר שנרכשה המערכת, פשטה החברה המספקת את הרגל והחליט לרכוש תוכנה אחרת. בידי היכל התרבות נמצאה בעת עריכת הביקורת חומרה ואף תוכנה להנהלת חשבונות — ללא אפשרות לשימוש מעשי. תוכנה להזמנת כרטיסים לא סופקה, למרות שמקדמות עבודה שולמו.

הכל החל שעה שהחליט מנכ"ל היכל התרבות לרכוש מערכת מחשב. לדבריו, היו אלה דרישות חדשות, יחודיות לחברה, כגון תחזיות כספיות והזמנת כרטיסים, משימות בהן לא היתה לשכת השירות עמה עבד היכל מסוגלת לעמוד. לביקורת לא הוצגו חישובי עלות/תועלת לבדיקת טענות המנהל — ולא נמצא תיאור בכתב של הדרישות מהמערך החדש והתאמתו לצרכיה ה"יחודיים" של החברה.

בשלב הבא נעשתה פניה בעל פה לשני משווקים, לקבלת הצעות עבור המערך המבוקש. מדוע לשניים ולא ליותר — להיכל התרבות פתרונים. שתי ההצעות, אגב, שונות ברבים מפרטי החומרה והתוכנה כאחד. די אם נאמר כי קיימים הבדלים בקיבולת הדיסק הקשיח, ואין כל דמיון בין תיאורי התוכנות. קשה לתפוס כיצד ניתן להבין מה בעצם מוצע להיכל לרכוש — ואיזה הגיון אפשר היה להפעיל בעת קבלת ההחלטה.

ללא ייעוץ מקצועי של מומחה, החליט המנכ"ל לרכוש את המערכת מחברה ב', על סמך המלצה שקיבל מתזמורת הפילהרמונית הישראלית, אשר כבר היתה קשורה עם אותה חברה (שיטת "מוישה אמר" כבר אמרנו).

המערכת נרכשה על סמך מכתב של המנכ"ל, ללא חוזה וללא פירוט מלא של כמה מרכיבים. לגבי תוכנה אחת צויין סכום מקדמה בלבד. המחירים הפעם צוינו בדולרים, ולא תאמו את ההצעות המקוריות, שהוגשו בשקלים. במכתב נאמר כי החברה נותנת אחריות חינם למשך שישה חודשים. לא הוכרו התחייבויות לגבי מקרים של מחיקת תוכנה, תקלות, תחזוקת תוכנה, הדרכה או גמישות לשינויים.

סופו של עניין, ממליץ המבקר בפני יו"ר מועצת המנהלים של החברה להעיר למנכ"ל על דרך פעולתו.

שוחחתי השבוע עם סגן ראש עיריית תל אביב, נתן וולוך, שהוא גם יו"ר מועצת המנהלים, וולוך אמר כי יבדוק את העניין ויפעל על־פי המתחייב. כדאי אולי להרחיב את הבדיקה הזאת אל מעבר להיכל התרבות. דומני כי פיל לבן בתוך המחשב אינו נחלתו הבלעדית של המוסד הזה — נהפוך הוא. כמו לפחות מוסקות המסקנות, ועוד במהלך כתיבת דו"ח המבקר נעשתה פניה למומחה מחשוב והחלו מגעים עם חברות תוכנה — על מנת להגיע להשמשת המערכת. במקומות אחרים עומד המחשב יותר על תקן של פסל, מוצג סביבתי במקום מכשיר עבודה יומיומי, ובשבוע שעבר הוצע לי לקנות תואם טאיווני מפוקפק בעל כונן דיסקט אחד שמישהו במשרד אדריכלים רכשו מתוך אמונה שלמה כי ניתן לבצע עליו עבודות שרטוט בתוכנת קאד.

הרבה מחשבים נרכשים בשיטת "מוישה אמר" — רובם מסיימים דרכם כמשאי אכזבה עמוקה לבעליהם. לפעמים אני מוכן להישבע שמוישה הזה מקבל משכורת ממישהו מהיצרנים.

כך עושים זאת במכון וייצמן

משהו על בעיות המחשב — כמו גם על נוהלי העבודה במכון ויצמן למדע, אפשר ללמוד ממכתבו של שמואל גמורן, עובד מעבדת PC במכון, הפונה בבקשת עזרה למדור הייעוץ לקוראים בירחון המחשבים האמריקאי BITE (גיליון אוקטובר).

"אני ממונה על מעבדת הPC במכון ויצמן (כותב גמורן). אנו מחזיקים בלמעלה מ100 מכשירי יב"מ PC, התואמים — ושני עובדים אמורים לייעץ בנושאי רכישת חומרה והתוכנה, התקנות, שירות והיוצא באלה. אחת מבעיות התחזוקה החמורות ביותר שלנו נוגעת לכונני דיסקטים.

במכון מוקרי, אנו פטורים ממכס על רוב ציוד המעבדה שאנו רוכשים. למשל, אנו מזמינים לעתים קרובות באמצעות [illegible] ציוד [illegible] כיוון שהוא הרבה יותר מאשר מציע לנו הסוכן בישראל. התוצאות — מבחינת איכות המוצרים — מעורבות. כך למשל, קיבלנו כוננים שלא עברו לפני שנשלחו בכמה מרכיבי כרטיסים. במקרים שהכוננים מגיעים ללא תיקון, כך שאני עובר באפלה. במקרים מסויימים נאלצתי לשלם למעבדות חוץ עבור התאמת כוננים, שאותם לא הצלחתי להביא למצב עבודה.

מצאתי גם כי כוננים שבהם נעשה שימוש רב, יוצאים מכיוונם. יש בישראל מעבדה המתקנת כוננים, אבל זהו ברשה לשלם 75 דולר עבור כיוונון כונן, שעה שמחירו של חדש עומד על 100 דולר. אינני מעוניינים להפוך למפעל לתיקון כוננים, ובכל זאת אני מעוניין להיות מסוגל לכוונן כוננים כאן.

האם אתה יכול להמליץ על ספר בנושא אחזקת כונני דיסקטים? האם אתה יכול להציע ציוד כיוונון?"

אחר כך, באה תשובה טכנית מפורטת, שלא נביא כאן את מלוא פרטיה.

אחרי שאמרנו את מה שאמרנו למעלה, בעניינו של היכל התרבות, כדאי לשים לב לגישה במכון ויצמן — והמנוחה "גישה" אני מתכוון לצד ה"מחשב" של הדברים — כמו גם לדאגה לכיס הציבורי.

ראשית, מסתבר כי במכון ויצמן חבל על כל דולר. גם הם, כרבים מהמשתמשים הפרטיים, סבורים כי מתח הרווחים של היבואנים בארץ מופרז — ולפיכך הרכישה בחו"ל, באמצעות הדואר. אגב, גם מי שאינו פטור ממכס יכול ללכת בדרך זאת. יש לשמור את הפרוספס שעל־פיו נעשתה הרכישה, ואת הקבלה עבור התשלום, לצורך הוכחת שווי המוצר המיובא בפני המכס. ההתרוצצות הכרוכה בעניין שווה לעתים את המאמץ.

מצד שני עומדות בעיות העלות גם מן המכתב: תיעוד לקוי, היעדר "אבר" — והצורך להפעיל מידה לא קטנה של כושר אילתור לשם השמשת הציוד. מובן כי מוסד גדול יכול לעמוד בבעיות אלה טוב יותר מכך או ממני.

עניין אחר נוסף הוא רמת המעבדות בארץ, ומחיריהן. אם גם במכון וייצמן אין מי שמסוגל לענות על שאלות יסודיות בתחום כיוונון כונני דיסקטים, ואם המחירים הנדרשים על־ידי מעבדות חוץ הם אכן אלה המפורטים במכתב, אפשר רק להסיק כי הסביבה הישראלית המתוחשבת מוקפת בסביבה מפגרת וסובלת מ"חורים שחורים" ומכת מחירים הקורעים בעצם בשרה.

שטרית יפעל לביטול מסים על מחשבים

מתריע על אי אחידות במיחשוב הממשלתי

ח"כ מאיר שטרית (ליכוד) אומר, כי יפעל במושב הנוכחי של הכנסת לביטול המכס ומסי קניה על מחשבים. לדבריו, "מדינת ישראל צריכה לוותר על הכנסות רגעיות בתחום המחשבים ולתת לכל אזרח אפשרות להכניס לביתו מחשב".

בעת ביקור שערך בחברת הדואר האלקטרוני "רשת זהב", מקבוצת עודיק — דפי זהב, התריע שטרית כי ישראל מפגרת כיום בתחומי המסחר והתקשורת, יחסית למדינות מערביות אחרות. "בישראל קיימת יכולת רבה בתחום זה, המתבטאת גם ביצוא, אולם יכולת זו איננה מנוצלת על־ידי הגורמים המופקדים על נושא המיחשוב", ציין ח"כ שטרית.

שטרית: מגדל בבל

שטרית גילה, כי עיריית יבנה, שבראשה הוא עומד, מבצעת עתה פרויקט מיחשוב גדול שבמסגרתו מוקמת יחידת מידע ותכנון. יחידה זו אוגרת את המידע הנוגע לתחומי החיים השונים בעיר. בכוונתו של ח"כ שטרית להציע את פרויקט המיחשוב ביבנה כמודל לעיריות אחרות בישראל.

"המחשוב הממשלתי — מגדל בבל"

שטרית כינה את המיחשוב הממשלתי כ"מגדל בבל מודרני", שבו כל משרד פועל בכיוון נפרד ובשיטות שונות. לדעתו, על הממשלה לקבל החלטה בדבר תקשורת של כל משרדי הממשלה ברשת אחת. הוא ציין, כי התקנת רשת דואר אלקטרוני ממשלתית אחידה תחסוך ביורוקרטיה, ניירת, אי הבנות ולבטל הנדמים כיום בעבודת משרדי הממשלה.

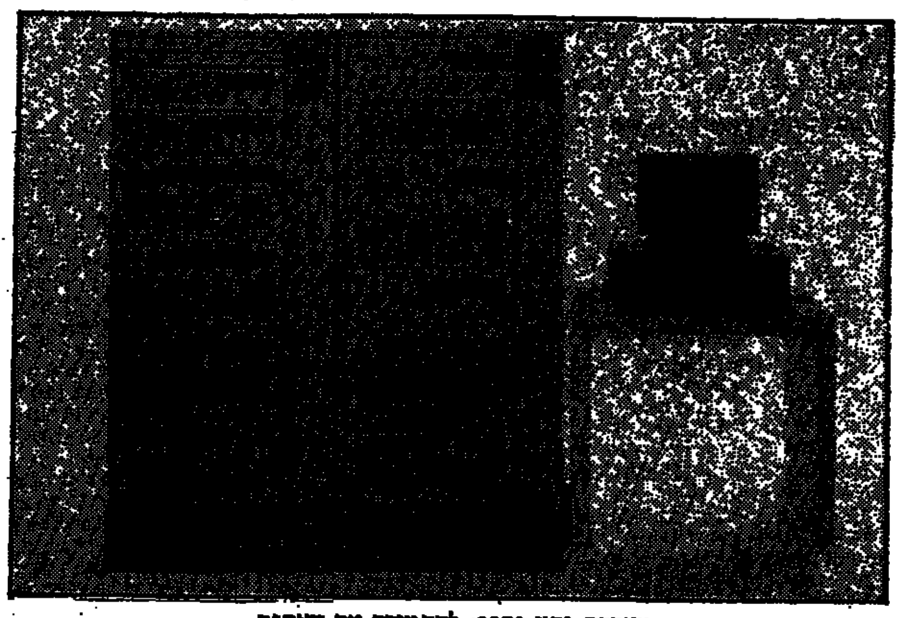

מערכת יבמ 9370: להתמודד עם האתגר

ייב"מ יוצאת למלחמה

לאחר שנים בהן קנתה לה "דיגיטל" אחיזה מבוססת בשוק המיני והסופר־מיני, יוצאת יב"מ למלחמה על פלח השוק הזה ומציעה סדרה חדשה המצטיינת בכושר גידול חסר תקדים

את השם המפורש אי־אפשר היה להוציא מאנשי יב"מ במסיבת העיתונאים להכרזת סדרת 9370. לכל, היותר דיברו על "לקוחות שהשתמשו בציוד מתחרה". אולם מי שקורא בין השורות אינו מתקשה להגדיר את היעד המדוייק עליו מבקשת יב"מ להסתער: דיגיטל, ושוק הסופר־מיני.

היתה מידה של קוצר ראיה בהתעלמותה של יב"מ בשנות הששים מפלח השוק של מיני מחשבים. דיגיטל השכילה לזהות מבעוד מועד למרווח הזה, והפכה בתוך שנים לא רבות ל"מספר 2" בעולם — גם בארץ. השיווק האגרסיבי של דיגיטל ויכולתה להציע מערכות עממיות היקנו לה מעמד איתן בשוק מחשבי המיני ליישומים הנדסיים, טכניים ומדעיים — כמו גם כספק מערכות מרכזיות לארגונים קטנים.

רק לאחר שהחברה השניה בגודלה בשוק המחשבים הגיעה לשביעית מגודלו של "הענק הכחול", הפנתה יב"מ את מחשביה כך שיתמודדו גם בפלח השוק של דיגיטל. אלא שבינתיים חלו שינויים של ממש גם בשוק זה. הופעת המחשבים האישיים לשוק בתנועה מ"למטה", החלת עלויות הייצור והדבקת דרישות המחשוב הביאו למעבר יצרנים ולעלייתם מתחום המיני לתחום הסופר־מיני, שבו רכשה דיגיטל עמדת מפתח בזכות ה"ואקס" שלה.

משך השנים הוכיחה דיגיטל כי אינך חייב להציע מוצר תואם יב"מ על מנת להצליח. [illegible] והעצמאי של תוכנות שהציעה, היו כוללת להתקשר במגוון דרכים עם מחשבי יב"מ עשו את שלהם. בפלח השוק המוגדר מאד שלה יכלה דיגיטל גם להציע אופציות הרחבה ומעבר ממחשב למחשב שאין לזולת בהן.

יב"מ ניסתה תחילה להתמודד עם האתגר הזה דרך סדרת ה־36 שלה. אלא ששינוי המושגים שהוליד את ה"סופר מיני" דחק את ה־36 כלפי מטה, והפכו למחשב משרדי מוגבל בהשוואה למה שמציעים המתחרים. עיקר בעייתו של ה־36 היתה דווקא בתחום שבו ידועה יב"מ כמצטיינת: תאימות תוכנות, ובמיוחד: אופציית הגידול. מי שה־36 "נעשה קטן עליו", נאלץ לשוב ולעבור שבעה מדורי מחשוב.

הסידרה החדשה, 9370, מציעה טווח גידול פי־מי בעוצמת ביצועי המחשב של פי 100 — ללא צורך בשינויי תוכנה. במסגרת ארכיטקטורת 370 ניתן לעבור מן הדגם הקטן של המשפחה, דגם 20, ועד מחשבי הענק 3090. בתוך סדרת 9370 עצמה, שהוכרזה זה עתה, מוצעים ארבעה דגמים שתחום הביצועים שלהם הוא פי חמישה.

ה־9370 יכול לשמש כמערכת מחלקתית בארגון גדול בעל מחשב מרכזי, להשתלב ברשתות תקשורת עם מחשבים אחרים — או לשמש כמחשב יחיד במרכז לעיבוד מידע. זה — אמרנו קודם — היה עיקר כוחו של ה"ואקסים".

כמי שפניו אל המשרד הממוחשב, מצטיינת המערכת בקומפקטיות של המבנה. כמבנית אחת, ברוחב 19 אינטש ובגובה של בין מטר למטר ושישים, כוללת גם את ספק הכוח והכבלים למרכיבי המערכת השונים. PC/AT משמש כ־CONSOLE. אין צורך במיזוג אויר, רמת הרעש נמוכה ולמעשה משתלבת המערכת בריהוט המשרדי התקני.

מחיר דגם הבכורה לסדרה החדשה, 20/9373, הוא כ־75,000 דולר. תמורת אלה יקבל הרוכש 4MB זיכרון, 368MB דיסק, שבעה חיבורים לחיבור בקרי I/O — האחראים להעברת נתונים בין יחידות היקפיות לבין יחידת העיבוד המרכזית, כגון סרטים וקונסול.

התוכנה המוצעת כיום כוללת בין השאר מערכות תוכנות הולכה משולבות במשרד ממוחשב, תוכנות ליישומים הנדסיים וציוד מעבדה, ביחד עם ההכרזה על מערכת 9370 הוכרזו תנאי רכישה חדשים לתוכנות הכוללים שיטת תחשוב חדשה מחיר חד־פעמי מרווח. כ־100 מוצרי תוכנה תומחרו במדרגות הבדלות על־פי גודל המערכת. ביב"מ מעריכים, כי יתכנו מקרים שבהם תחסוך שיטת התמחור החדשה למעלה ממחצית המחיר שהיה נהוג עד כה.

על־פי הערכה זאת, יגיע המחיר הבסיסי של מערכת הבכורה לסדרה, כולל חבילת תוכנה ממוצעת, לכ־100 אלף דולר.

אוליבטי מבקשת להרחיב עסקיה בארץ — מחפשת שותפים להשקעה

החברה הציגה דגמים חדשים של מחשבים אישיים מתוצרתה

חברת אוליבטי מבקשת להרחיב את עסקיה בישראל, ומוכנה להשקיע בבתי תוכנה, חברות לשירותים טכניים, מפעלים שיש בהם מוצרי מחשב או ציוד משרדי, כך אמר מנכ"ל אוליבטי־ישראל שלמה סובלסקי במסיבת עיתונאים.

חברת אוליבטי האיטלקית היא כיום חברת המחשבים האירופית הגדולה ביותר, ותופסת מקום בכיר ביותר בשוק המחשבים גם בשווקים אחרים. היקף המכירות של אוליבטי העולמית לשנת 1986 יגיע לכ־4.5 מיליארד דולר.

סובלסקי ביקר במסיבת העיתונאים על הצגתם בישראל של דגמי M19 ו־M28, המשתייכים למשפחת המחשבים האישיים של אוליבטי. החברה, שעיקר זינוקה בשנים האחרונות נבע מהצלחת המחשב האישי שלה מדגם M24, מבקשת עתה למעשה להציע ציוד בתחומים שמעל ה־M24 המוכר — ומתחתיו.

M-28 שהוא תואם AT הוא המחשב המתקדם ביותר במשפחת המחשבים האישיים של אוליבטי. יתרונותיו הבולטים: יכולת אחסון הנתונים הגדולה ומהירות העיבוד הגבוהה שלו — העולה ב־30 אחוזים על זו של יב"מ AT. ה־M19 תואם PC והוא הדגם הפותח במשפחת המחשבים האישיים של "אוליבטי" ומחיר המערכה בתצורה הבסיסית כ־1,500 דולר.

בישראל מחזיקה אוליבטי במקום השני בשוק המחשבים האישיים, ובחברה מעריכים את פוטנציאל השוק המקומי בכ־3,000 מכשירים מתוצרתה בשנה.

מחשב אמ־19 של אוליבטי

מערכת מיוחדת לשיפור הראייה משולבת במחשב אישי של יב"מ

מעבדי מסך אלקטרוניים במחשבים אישיים של מגבלי ראייה

מערכת המאפשרת ללוקים בראייתם לקבל על מסך המחשב האישי של יב"מ טקסטים בהגדלה של עד פי 16 מהגודל המקורי של האותיות, לבחור רקע שחור או לבן לאותיות, הכל בהתאם לצרכיהם, פותחה על־ידי חברת VTEK מארצות־הברית העוסקת בפיתוח מערכות למגבלי ראייה. המערכת משווקת על־ידי חברת "ת.שר" (תיכנון שיפור הראייה) של קיבוץ געש, שהגדירה ליצרן את צרכי המשתמש הישראלי לצורך הסבת המערכת לעברית.

ניתן לפצל את מסך המחשב לשני חלקים. בחלקו העליון ניתן לקרוא חומר שהוגש בכתב רגיל על נייר בעזרת מכונת צילום המחוברת למחשב האישי, ומגדילה האותיות על מסך המחשב. בחלק התחתון יופיע על המסך בהגדלה הטקסט אותו הקליד המשתמש.

לדברי עודד כלבן, מנהל המכירות של החברה, אין צורך בתוכנה מיוחדת כדי לקבל את ההגדלה, וניתן להפעיל במערכת זו כל תוכנה המיועדת למחשב אישי של יב"מ. לדבריו, עובדה זו מאפשרת למוגבל הראייה להשתמש בחופשיות במעבד תמלילים, לומדה, תוכנות פיננסיות וניהוליות ולהיעזר במחשב האישי ככלי עזר בביתו, ובכך לתפקד באופן תקין לחלוטין בכל רגע בחייו.

אריה סלוצקי, מנכ"ל החברה, מסר כי מערכות אלה נמצאות כבר בשימוש בבתי ספר רגילים, בבתי תות מיוחדות ללקויי ראייה, נכי צה"ל, בבתי אבות, במרכזי שיקום, במרכז לעיוור בישראל, באוניברסיטאות ועוד.

שר המשפטים מינה מועצה להגנה על הפרטיות במאגרי מידע

שר המשפטים אברהם שריר מינה מועצה מייעצת לעניין הגנה על הפרט מפני שימוש חריג במאגרי מידע במערכות עיבוד נתונים.

כיו"ר המועצה יכהן חיים קלוגמן, ממונה בכיר על חקיקה ויועץ לשר המשפטים. מרכז המועצה יהיה עו"ד אריה ליש ממשרד המשפטים וחברים בה נציגי ציבור, מומחי מחשבים, נציגי אוניברסיטאות ונציגי הממשלה.

תפקיד המועצה יהיה לסייע ולייעץ לרשם מאגרי המידע, הממונה על ידי הממשלה, בביצוע תפקידו — כמו גם להביא בפני שר המשפטים המלצות בתחום החקיקה בעניין.

כיום מהווה חוק הגנת הפרטיות את התשתית החוקית העיקרית להגנה על הפרט מפני שימוש חריג במידע הנוגע לו והאגור במחשבי ארגונים שונים. משפטנים ואנשי מחשב סבורים מתוך ההתפתחויות שונות ביקורות על החוק, שניסוחו אינו מושלם והוא מפגר בעקבות מסוימות אחר ההתפתחויות שלו בעניין מאז נחקק.

סמנכ"ל המחקר ב־CCI: סניף ישראל יתמוך במכירות באירופה

דיוויד מרוס, סמנכ"ל למחקר של חברת המחשבים האמריקאית CCI, אמר בתום ביקור בן ארבעה ימים בחברת CCI ישראל, כי בעקבות הביקור ירחיב הסניף הישראלי של החברה את פעילותו, בעיקר לאירופה. "החלטנו שישראל תיתן תמיכה למכירות שלנו באירופה ובמתן פתרונות לתקשורת מחשבים על־פי הסטנדרטים האירופיים ובפיתוחי תוכנה".

מורוס הסביר, כי בחברת CCI יש פער גדול בין יכולת טכנולוגית גבוהה לבין כושר שיווק בלתי מספק. לפיכך, הוא מעריך שהסניף האירופי שלה יתרכז בשיווק מחשבי החברה, ואילו מרכז הפיתוח של החברה, הפועל כבר חמש שנים מישראל והוכיח את יכולת בפיתוחי תוכנה וחומרה, יעניק את התמיכה לשיווק האירופי בתוכנה ופיתוחים אחרים.

דיוויד מורוס הוסיף, כי ברצונו לשלב בתי־תוכנה ישראליים בפעילות האירופית.

מפעלי תעשיה כמוסדות חינוכיים

מאת דוד באומן

הכותב הוא מנכ"ל חברת "אלבה", המתמחה באוטומציה וברובוטיקה ממוחשבת.

מאז קום המדינה ופיתוח רשת החינוך המקצועי עמדו בתי הספר המקצועיים תחת פיקוחם ואחריותם של שני משרדים ממשלתיים — משרד העבודה ומשרד החינוך, והתכבו ממשאביהם של שני המשרדים הללו. למרות המטרות הכפולה הזאת ועל אף המגמות החיוביות אשר אפיינו את גישת הממסד בכללותה לרשת החינוך המקצועי, סבלה זו במהלך השנים מהיעדר תקציבים. בעיה שהלכה והחריפה במיוחד בשנים האחרונות בשל תחלואי הכלכלה ויוקר הציוד. גם להעברת מרכזי כובד לחינוך העיוני ו/או התורני ו/או להרחבה ופיתוח של תשתית החינוך הגבוה והאקדמי ברמות שונות היה חלק בבעיה.

יתכן שזהו אך הדבר גבוה. שתרומה להתייחסות הזאת גם התפישה הבסיסית אשר שרשיה באלפיים שנות גלות, הגורסת שהחינוך לעבודת כפיים הוא לא־אלגנטי מעיקרו, ורק בלית ברירה שולח אדם את ילדיו לעבודה. תפישה לקויה זו של העבודה כערך גרמה בחלוף השנים גם לכך שחל פיחות בתדמיתם של בתי הספר המקצועיים לעומת העיוניים, ולולא המגמות החדישות לאלקטרוניקה ומחשבים שנפתחו בהם היו ודאי מאבדים עוד יותר מיוקרתם, וכאן מורקד לעין גודל האבסורד — בעוד המדינה והמשק משוועים לידיים עובדות וליותר ידע טכנולוגי ליד קווי הייצור, כושל כוחה של מערכת החינוך הקיימת לספק את הדרישה, והלך ומתמעט דימויה של העבודה, ונסגר המעגל עד שאין עוד להבחין אם תוליהו בקיצוץ הסופי בפיוות המעמד או להיפך.

מאחר ולממסד, כאמור, אין משאבים לשיפור רמת החינוך המקצועי ובעיקר להקצאת כספים לרכישת ציוד ומיכשור מתקדם ולהשתלמויות מקצועיות, ברמה שהיא היום הסטנדרט המינימלי הנדרש במפעלי תעשיה מתוחכמים, יש לקרוא למפעלי התעשיה עצמם לתרום ממשאביהם הם, לפתוח שעריהם ובעיקר לפתוח את לבם להבנת הבעיה החמורה הזאת והשלכותיה העתידיות.

מפעלי התעשיה המתוחכמים בארץ — כמו גם בעולם — הם הרי בעלי העניין ומי שאמורים להפיק את מירב התועלת משיפור רמת ההכשרה והידע של דור העתיד, והם גם בעלי היכולת לתרום למערכת המכשרית ולהתיאמוציה.

אסתכן ואעז אף לומר כי הם בעלי חוב מוסרי עקב היותם הנהנים המנוצלים משאבים של הכלל לצבירת כוח כלכלי, המניעים את גלגלי המערכת ברמה העליונה שלה.

אנו חוזים היום בביטויה של ההבנה הזאת ברמה כלל־עולמית, כאשר כוחות כלכליים גדולים, הנהנים מניצול משאבי הממסד, חשים במחויבותם להחזיר לקופה הכללית המתרוקנת ותורמים על כן לפעילויות לטובת הקהילה והכלל (דוגמת יב"מ וחברות גדולות נוספות). גם אם יבואו המלעיזים ויגידו שהדברים נעשים לא רק לשם שמים, אלא בעיקר מתוך צפייה לעתיד וראיית הרווח העתידי של ההשקעה הזאת, הטובה לתדמית העסקית יותר ממסע פרסומי של מיליונים — אנו באים ואומרים "כשר" ובלבד שהפעולה חיובית והכלל נהנה וכל הדברים הגדולים והטובים הללו לא היו נוצרים בדרך אחרת.

יש לפנות למפעלים דוגמת התעשיה האווירית והצבאית, סולתם, להבי ישקר, טאיטקס, תעשיות לייזר ורבים וטובים אחרים — הבצורים בקווי יצור ממוחשבים מתוחכמים — לגבש מדיניות בשיתוף משרדי החינוך והעבודה ולפתוח שעריהם באופן מתמיד ומרוב לקליטת תלמידים ואף מבוגרים הרוצים בהסבה מקצועית, ולשמש להם כחונכים, מדריכים ומורים ברמה שתאפשר לדור עתודה כשיר שיוכל להיקלט באותם מפעלים עצמם או בדומיים.

החברה שאני עומד בראשה כבר יישמה ומיישמת תורה זאת הלכה למעשה והיא הראשונה בישראל, אשר לצד פעילותה המסחרית השוטפת, שמה לה למטרה לחנך דור צעיר במקצועות המובילות על תחומים העכשווי.

גם בבניין החדש של "אלבה" בהרצליה הוקצו למטרה זו שני אולמות גדולים שהוכשרו כחדרי כיתות מודרנים וצוידו במיטב המיכשור והציוד. תחומי הלימוד הם חריטה, כרסום ותיב"מ ובין המקצועות — תיכנות CNC, הפעלה ואחזקה תקינה של המיכשור היקר שעלותו מאות אלפי דולרים. הקורס הוא בדרך כלל בן שבוע, ימי הלימוד ארוכים, ובכל כיתה כ־10 תלמידים. לכל תלמיד אפשרות ליישם מעשית על המכונות את הרקע התיאורטי שרכש. אנו אף מכשירים את מורי ומדריכי בתי הספר המקצועיים באותו אופן, על מנת שיוכלו להעביר בעתיד את הידע הזה לתלמידיהם.

מאז שנת 1982 הכשרנו באופן כזה כ־3,000 איש, וכל הקורסים ניתנים חינם. היוזמה הזאת, אשר באה כפנייה ישירה למנהלי ומורי בתי הספר המקצועיים, זכתה להיענות נלהבת. ותוצאותיה — בוגרי הקורסים — כבר משולבים בעבודה ובהצלחה רבה. עתה אנו מצפים למפעלים נוספים שילכו בעקבותינו.

סוף־סוף, גם לך יש מקום לאכול.

hippopotame

★ אנחנו ממשיכים עם הארוחות העיסקיות
★ מסעדה צרפתית — מוקרמים, סטייקים ודגים במבחר הטובים

רח' ירמיהו 12 ת"א טל' להזמנות 03־448729

בית התפוצות על שם נחום גולדמן

[illegible] — אב ובנו [illegible]

מפגש עם הסופרת נאוה סמל ואביה ח"כ יצחק ארצי
מנחה: אהוד גרף

הערב, יום ראשון 2 בנובמבר 1986 בשעה 19.00 באודיטוריום "בני ציון", בית התפוצות

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

תדר חדש לשירות רשת א' בירושלים 1458 קה"ה

לרגל ההפעלה הפסקות קלות בשידורים בירושלים

חברת בזק תפעיל ביום ב' 3.11.86 תדר חדש לשידורי רשת א' בירושלים. התדר החדש יהיה 1458 קה"ה שינוי זה בא כדי לשפר את קליטת שידורי רשת א' בירושלים ולמנוע הפרעות מתחנות זרות.

השינוי מצריך ביצוע עבודות במשדרי הרדיו וכתוצאה מכך תחול מחר בין השעות 10.00—13.00 הפסקה בשידורים בירושלים ברשתות: א' בתדר 1440 קה"ה וב' בתדר 1080 קה"ה.

באותן שעות ניתן יהיה לקלוט את השידורים בירושלים ברשת א' בתדר 576 קה"ה וברשת ב' בתדר 657 קה"ה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית.

[illegible]

ר' השרי השנ"ז
7 באוקטובר 1986

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי [illegible]

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

30 בספטמבר 1986

קבל החלטת רכישה לפני סוף שנת 86

תצוגת אנשים ומחשבים למיחשוב המשרד

יום שלישי 25 בנובמבר — כפר המכביה

שעות התצוגה: 10:00 עד 18:00

יוצגו מחשבים אישיים, תוכנות וציוד עזר; יערכו הדגמות ודבי שיח בהשתתפות המציגים, עורכי דין, רואי חשבון ומנהלי המשרדים.

בתצוגה הצעות ופתרונות של מבחר הספקים בארץ.
תוכנות ל: ראיית חשבון, הנה"ש כפולה וחד צדדית, גליונות אלקטרוניים, ניהול יומן פגישות ומועדים, מעבדי תמלילים, טיפול במסמכים משפטיים וחוזים,
ציוד מחשב: מחשבים אישיים, מדפסות איכות ומהירות, סלקט למחשב אישי ודואר אלקטרוני, ציוד עזר למיחשוב המשרד.
הכניסה חופשית. עורכי־דין, רואי־חשבון ומנהלי המשרדים מוזמנים.
אנא טלפנו לשרי אודלשטיין באנשים ומחשבים: 295148 — 03,
280640 — 03.
בין כל המבקרים בתצוגה תוגרל מדפסת מטריצה (NLQ) למחשב אישי!
השתתף בתצוגה ובהגרלה.
לקבלת הזמנה — שלח פרטיך או כרטיס ביקור, לאנשים ומחשבים
ת.ד. 33325 ת"א 61 332 עבור "מפגש".

כלכלה ועסקים

אפריקה ישראל ומנרב יבנו 1700 וילות בדרום אפריקה

שווי הפרויקט מגיע ל־50 מיליון דולר

מאת אריה לביא

חברת אפריקה ישראל ומנרב אינטרנשיונל יבנו במשותף 1700 יחידות דיור, עבור תושבים שחורים בדרום אפריקה. הסכם על כך נחתם ביום חמישי בין שתי החברות. פרויקט הבנייה מתוכנן בקייפטאון, כעת מתנהל מו"מ עם בעלי קרקע בעיר זו.

יחידות הדיור, צמודות הקרקע, יהיו בשטח שבין 100 ל־130 מ"ר אשר כל יחידה תהיה על שטח של 200 מ"ר. הווילות יימכרו לבעלי מעמד כלכלי בינוני בקרב השחורים במחיר ממוצע של כ־50 אלף ראנד. בסך הכל יגיע היקף הפרויקט למגורים לכ־35 מיליון דולר ויתרה תושקע בבניית מרכז מסחרי גדול בשטח של 10 אלף מ"ר.

זו הפעם הראשונה ששתי החברות הישראליות ישתפו פעולה. חברת מנרב כבר בונה בדרום אפריקה אך בהיקף קטן יחסית.

לסופר "הארץ" נודע שבנקים גדולים בדרום אפריקה יממנו את הפרויקט, כנראה בהוראת ממשלת דרום אפריקה המבקשת לשפר תנאי המגורים של השחורים בעלי המעמד הבינוני אשר נחשבים למתונים במאבק המתנהל נגד המשטר הלבן של דרום אפריקה.

מנכ"ל אפריקה ישראל שלמה גרופמן אישר שנחתם הסכם כזה אך לדבריו מדובר בהסכם פרלימינארי ושהמו"מ עם בעלי הקרקע טרם הסתיים.

רשות שדות התעופה נתבעת — הפעם על־ידי חברת "רמתם"

החברה מבקשת מבג"ץ לאפשר לה להפעיל החנויות הפטורות ממכס תקופה נוספת ללא מכרז

מאת אריה לביא

בית המשפט הגבוה לצדק הוציא צו על תנאי נגד רשות שדות התעופה בעניין הפעלת החנויות ללא מכס בנמל התעופה בן גוריון. צו התנאי הוצא בשבוע שעבר בעקבות בקשתה של חברת רמתם, והיא אחת מהחברות המפעילות היום את החנויות הפטורות ממכס בשדה התעופה בן גוריון. כמה ימים לפני כן הוציא בג"ץ צו נגד הרשות לבקשתה של חברת "כלל סחר" המבקשת להפעיל חנויות כאלה בשדה התעופה.

בצו, שניתן על ידי השופטת שושנה נתניהו, נדרשת רשות שדות התעופה להשיב מדוע היא לא תעמוד בהתחייבותה לפיה תאפשר לעותרת, חברת רמתם להמשיך ולנהל את החנות למכירת מוצרים פטורים ממכס, במשך שנתיים מיום קביעת המכרז שעומד להתפרסם על ידי הרשות בעניין זה.

רמתם מגלה בעתירתה, שרשות שדות התעופה התחייבה בפניה כי תוקף ההתקשרות עם החברה יהיה שנתיים מיום פרסום תוצאות המכרז. סופר "הארץ" מציין שעד כה ניהלה רמתם, בדומה לחברות אחרות את החנויות הפטורות ממכס בלא מכרז. במהלך בג"ץ קודם התחייבה רשות שדות התעופה שהיא תפרסם מכרז להפעלת החנויות החל מיולי 1987, מקום מכה שהתחייבה הרשות בפני רמתם — לטענתה של העותרת. עד היום לא פורסם מכרז זה ועקב הבג"ץ שהוצא כעת על ידי חברת רמתם, אין הרשות גם יכולה לפרסם מכרז כזה, טוענים בחוגי הרשות.

רמתם טוענת בעתירתה שבנוסף להשקעות בהקמת החנות בנמל בן גוריון היא שילמה לרשות שדות התעופה 200 אלף דולר להרחבת אולם הנוסעים בנמל בן גוריון. המלאי המוחזק על ידה לצורך מתן השירות לנוסעים מגיע לשלושה מיליון דולר ועל כן היא טוענת, אין אפשרות לסיים את החוזה בינה לבין הרשות. במהדורה כה גדולה, לטענתה. רמתם היא האיגוד כרשות לפרסם מכרז בעניין הפעלת החנויות כבר לפני זמן רב אך הודעה בעניין זה לא פורסם בזמן ומאוחר יותר בוטל.

גם בבורסה יבדקו את שכר הבכירים

מאת יהודה שרוני

ועדת אד הוק של הבורסה, תבדוק את סוגיית שכר העבודה של עובדי הבורסה הבכירים. כך הוחלט בתום דיון סוער, שהתקיים בישיבת סוף השבוע של דירקטוריון הבורסה.

הנושא הועלה ביוזמת חיים שטסל, יו"ר הדירקטוריון, שביקש להקים את ועדת המשנה, מכיוון שוועדת התקציבים של הבורסה איננה פועלת. יושב הראש שלה, אודי רקנאטי, פרש לפני חודשים, ועדיין לא נמצא לו מחליף.

יש לציין כי בשנים הקודמות, נדון עניין שכר הבכירים בבורסה בוועדת התקציבים, במסגרת הצעת התקציב השנתי של הבורסה.

הצעתו של שטסל עוררה חילוקי דעות חריפים, שהביאו בסופו של דבר להצעת פשרה לפיה, תוקם הוועדה, אך מרגע שימונה יו"ר לוועדת התקציבים, גם הוא יהיה חבר בוועדה. חברי הוועדה המוצעים הם יהודה גרינברג מבנק לאומי, עובד בן עוזר מחברת יוניטרס. עמם מנוי גם ציבור חיים שטסל עצמו.

בבורסה עובדים שמונה מנהלים, החשובים לצורך העניין "בכירים". המדובר בארבעה סמנכ"לים, שני משנים למנכ"ל, מנכ"ל, ויו"ר הדירקטוריון.

שכר העבודה של בכירי הבורסה נחשב לאחד השכרים הגבוהים, ויש המוצאים כי תלוש המשכורת של חלק מהם, נרשם בכתב יד, ע"י פקיד מיוחד.

עובדי בנק המזרחי חוששים מעיכובים במו"מ על השכר

המנכ"ל משה מן יצא לארה"ב ויחזור רק בעוד שבועיים

מאת אריה לביא

עובדי בנק המזרחי חוששים שלמרות ההחלטה שניתנה ביום ה' בבית הדין לעבודה על פתיחת מו"מ בינם לבין הנהלת הבנק, לא ניתן יהיה להגיע להסכם, עקב היעדרו של מנכ"ל הבנק משה מן מהארץ.

מן יצא לארה"ב ביום חמישי בלילה שעות ספורות לאחר החלטת השופט הראשי של בית הדין לעבודה דוד מזרל, לפתוח במו"מ — החלטה שבעקבותיה החליט הוועד שלא להשבית את הבנק.

מן יצא לארה"ב לישיבת דירקטוריון בנק המזרחי ניו יורק במסגרתה יוחסר המנכ"ל הקודם של הבנק אהרן מאיר מהדירקטוריון ומן יוכרז כמחליפו. מלשכתו של מן נמסר ביום שישי שהוא ייעדר מהארץ למשך שבועיים והעובדים חוששים שבהיעדרו של מן ייגרר המו"מ ללא תוצאות מעשיות.

אנחנו תמיד בבית.

"מיעד" הוא בית תוכנה.
"מיעד" הוא גם הבית של כל העובדים והחושבים בו.
בית התוכנה "מיעד" הוא חלק ממסגרת חיים כוללת במושב השיתופי "יעד", וזה מה שעושה אותו למשהו מיוחד - בית תוכנה יציב המרכז סביבו אנשי מקצוע אשר כל אחד מהם מוצא בו אתגר אישי, מקצועי ודרך - חיים.
"מיעד" הוא שלנו, ולכן מוניטין "מיעד" כבית תוכנה אמין ומקצועי יקר בעינינו. כדי לשמור עליו אנחנו מתעדכנים בהתמדה בנושאים חדשניים, פועלים עפ"י שיקולים ארוכי טווח ומקפידים על רמת שירות גבוהה ללקוחותינו בכל רחבי הארץ.
לכן יש את "מיעד" ואתה יוצא נשכר מזה, כי אתה יכול להיות בטוח שאנחנו נהיה כאן גם מחר, גם בעוד שנה, גם בעוד שנים, ואתה מוזמן להתקשר ל"מיעד" בכל שעה.

מיעד. על כל שאלה תוכנה.

מיעד מחשבים מושב יעד. ד.נ. משגב 20155, טל. 5-(04)919381 טלקס: TELEX 471421 LIAD IL
במרכז הארץ קומדעת, רח' נחמני 11 תל אביב טל: 296745, (03)201451/2

פריקלאס — ירידה במכירות וברווח

במחצית השנה האחרונה ירדו מכירות החברה ב־20% ● לירידה במכירות היתה השלכה מיידית על הרווחיות ● חלק משמעותי מעסקי החברה נעשה במישרין או בעקיפין עם בעלי עניין ותלוי בהחלטותיהם

דו"ח על דו"ח / יצחק עוז

הכותב נמנה עם סגל המורים בביה"ס למנהל עסקים באוניברסיטה העברית.

פריקלאס ים המלח בע"מ, חברה בת של כימיקלים לישראל בע"מ (שהינה חברה ממשלתית), עוסקת בייצור מגנזיה סינתטית ("פריקלאס"). חומר זה משמש בעיקר לייצור לבנים חסינות אש המשמשות לתנורי היתוך לפלדה. חומר הגלם העיקרי של החברה הינו תמיסות מים המלח העשירות במגנזיום.

הונה העצמי של החברה מסתכם בכ־18.6 מליון דולר והרווח לשנה שנסתיימה במארס 1986 הגיע לכ־2.8 מליון דולר. היקף המכירות של החברה הינו כ־26 מליון דולר, כ־90% מזה לייצוא. במחצית השנה שהסתיימה בספטמבר 1986, קטנו מכירות החברה ועמדו על סך של 10 מיליון דולר (20 מיליון דולר בגילום שנתי), באותה תקופה החברה לא הרוויחה.

חלק ניכר מפעילות החברה תלוי בעסקאות עם בעלי עניין ובעיקר עם ממשלת ישראל הקובעת את מחירי האנרגיה שהחברה צורכת.

לחברה מוצר עיקרי אחד (למעלה מ־80% ממכירותיה) וכ־40% ממכירותיה כיום לשני לקוחות. נתונים אלה מקשים על יכולת המיקוח של החברה כלפי לקוחותיה ומגדילים את תלותה בהם. שינוי בביקוש למוצר העיקרי משפיע מיידית על רווחיות החברה.

רמת הנזילות של החברה טובה והונה העצמי מספיק למימון הרכוש הקבוע והמלאי שהיא מחזיקה.

בהתאם לתשקיף שהחברה פרסמה, שווי החברה לצורך ההנפקה לציבור הוערך בכ־38 מליון דולר.

פעילות החברה

פריקלאס הוקמה ב־1970 בשיתוף עם משקיעים מחו"ל. כאשר הידע סופק על ידי חברה אוסטרית (בעלת מניות לשעבר) יצרנית גדולה של לבנים חסינות אש. יצרן זה גם התחייב לרכוש את מרבית תוצרת החברה בתנאים מועדפים. עם הזמן, פרשו המשקיעים הזרים והבעלות עברה במלואה לכימיקלים לישראל.

כאמור, המוצר העיקרי של החברה הינו הפריקלאס (כ־83% ממכירותיה). יחד עם זאת מייצרת החברה מוצרים נוספים ממגנזיה המשמשים לייצור תרופות, דבקים ושמני סיכה. כתוצר לוואי של ייצור המגנזיה, החברה מפיקה תוספה מלחית הנמכרת כולה לחברה בת של כי"ל (המכירות של תוספה זו מהוות כ־8% ממחזור המכירות של החברה).

ההשקעות ברכוש קבוע במפעלי החברה הסתכמו עד לסוף מארס 1986 בסכום של כ־50 מיליון דולר, כשמתוכם כ־14 מליון דולר הינם מענקי השקעה שהתקבלו.

מכירות

מכירות החברה הסתכמו בשנה האחרונה בכ־26 מליון דולר (כולל נטוה שער בסכום של כ־3 מליון דולר). בשלוש השנים האחרונות גדלו מכירות החברה בסכום של כמליון דולר לשנה. יחד עם זאת, במחצית השנה האחרונה ירדו מכירות החברה והסתכמו בכ־10 מליון דולר בלבד. במונחים שנתיים זוהי ירידה של כ־20% בהשוואה לשנה שהסתיימה במארס 1986. הירידה במכירות מוסברת על ידי החברה בכך שהלקוח העיקרי שלה באירופה הקטין את היקף רכישותיו בשיעור של כ־60% לעומת שנים קודמות, ובעובדה שאחד המתחרים של החברה הגדיל את מכירותיו באופן משמעותי. כמובן, שלירידה במכירות השלכה מיידית על רווחיות החברה, ובמחצית הראשונה של השנה הנוכחית לא הרוויחה החברה.

כ־40% מתוצרת החברה נמכרת כיום לשני לקוחות, האחד רוכש 25% מתוצרתה והשני כ־15% (בשנת 1985/6 רכשו שני לקוחות אלה כ־50% מתוצרתה). תלות שקית זו במספר לקוחות מצומצם חושפת את החברה לתנודות בהיקף המכירות, כאשר אחד מהלקוחות הנ"ל מצמצם את רכישותיו.

יתרה מכך, כיום משווקת החברה מוצר עיקרי אחד, כך שהינה תלויה בבקוש לאותו מוצר. שפל בייצור הפלדה משפיע מיידית על צריכת לבנים חסינות אש ועל מכירות החברה.

בנוסף לפריקלאס, שהינו מוצרה העיקרי של החברה והמהווה כ־83% ממכירותיה, מייצרת החברה תוספה מלחית (מוצר לוואי) המהווה כ־8% ממכירותיה, מוצר זה נמכר כולו לחברה קשורה.

יש להניח שהחברה תנסה לשנות מיבנה שיווקי זה בעתיד, על ידי הרחבת מספר לקוחותיה ומוצריה. שינוי זה יביא, כמובן, להגדלה בהוצאות המכירה שלה (העומדים כיום על שיעור של כ־6% מה מכירות), ואולי אף להקטנת הרווח בטווח הקצר.

עלות המכירות

עלות המכירות של החברה מהווה כ־75% ממכירותיה בשנתיים האחרונות. המרכיבים העיקריים של עלות המכירות הינם אנרגיה, כח אדם, פחת וחומרי גלם. בערכים כספיים מתקבלת החלוקה כדלקמן:

	במליוני דולרים
צריכת חומרים	5.8
שכר והוצאות נלוות	2.9
פחת	1.8
אנרגיה	7.6
הוצאות אחרות	1.3
	19.4

מהנתונים לעיל עולה כי המרכיב העיקרי בהוצאות הייצור של החברה הינו ההוצאות לאנרגיה המהוות כ־39% מסך הוצאות הייצור של החברה. כמובן, לירידה במחירי האנרגיה בתקופה האחרונה היתה השפעה חיובית על ריווחיות החברה. לחברה הסכם עם הממשלה לגבי מחירי הגז המסופק לה המשמש לייצור. ניתן לומר שבעקיפין, ממשלת ישראל היא זו שבמידה רבה קובעת את ריווחיותה של החברה הממשלתית הזו באמצעות קביעת מחירי האנרגיה.

שני מרכיבים אחרים בעלות הייצור הינם קבועים פחות או יותר והגמישות החברה לגביהן כמעט בלתי קיימת. המדובר בפחת ובשכר העבודה המהווים כ־24% מעלות הייצור.

חומרי הגלם העיקריים של החברה, הינם תמיסות מים־המלח וסודה קאוסטית, ושניהם נרכשים מחברות בנות של כימיקלים לישראל בע"מ.

עסקאות עם חברות בקבוצה

חלק מפעילות החברה נעשה עם חברות קשורות ובעלות עניין. חומרי הגלם בהן משתמשת החברה נרכשים בעיקר מחברות בנות של כימיקלים לישראל. היקף הקניות השנתי של חומרים אלה מחברות קשורות נע בסביבות 2.2 מליון דולר בשנה.

החברה משלמת לחברה האם שלה דמי ניהול ומחקר כפונקציה ממכירותיה. ההיקף השנתי של תשלומים אלה מסתכם בכ־350 אלף דולר בשנה. החברה גם משלמת לחברות קשורות כ־500 אלף דולר בשנה עבור הוצאות מכירה והוצאות אחרות.

כל העסקות הנ"ל עם בעלי עניין וחברות קשורות הינן, בנוסף לעסקות עם ממשלת ישראל (בעיקר בקשר למחירי האנרגיה) שגם היא למעשה בעלת עניין בחברה.

ניתן לומר, שחלק לא קטן מעסקי החברה נעשה במישרין ובעקיפין עם בעלי עניין ותלוי בהחלטותיהם.

נזילות

הונה העצמי של החברה, יחד עם עתודות למיסים נדחים, מסתכם בכ־23.6 מיליון דולר. לחברה התחייבויות לזמן ארוך בסכום של כ־3 מליון דולר, כלומר, שסך ההון וההתחייבויות לזמן ארוך מסתכמות בכ־26.6 מליון דולר, סכומים העולים על סך הרכוש הקבוע של החברה והמלאי, שהוא כ־25.9 מליון דולר.

ההתחייבויות השוטפות של החברה ממומנות את החייבים (בסכום של כ־6.7 מליון דולר) ואת ההשקעות בניירות ערך סחירים ומזומנים (בסכום של כ־4 מליון דולר). נתונים המעידים על נזילות טובה.

האשראי הממוצע שהחברה נותנת ללקוחותיה הינו למשך 3 חודשים ורמת מלאי המוצרים המוגמרים שהחברה מחזיקה מספיק לחודש אחד. יש להניח שהקטנה במכירות החברה בתקופה האחרונה הביאה בין היתר גם להגדלת רמת המלאי שהחברה מחזיקה.

ההנפקה לציבור

החברה פרסמה תשקיף לפיו היא מנפיקה כ־14.3% ממניותיה תמורת סכום של כ־5 מליון דולר. תמורת ההנפקה מיועדת בעיקר להגדלת כושר הייצור של מוצרה העיקרי (הפריקלאס).

לפי מחיר ההנפקה שווי החברה כיום הינו כ־38 מליון דולר, כלומר פי 1.6 מההון העצמי המתואם. בהתאם לרווח הנקי לשנה האחרונה הרי שמחיר ההנפקה מייצג מכפיל של 11. אולם אם ניקח בחשבון את העובדה שמכירות החברה קטנו השנה ולא צפוי לה רווח, הרי המכפיל הינו גבוה יותר. החישובים לעיל נעשו ללא האופציות המתנפקות. אם יילקחו בחשבון גם האופציות (תוך היוון התמורה), אזי התוצאה שתתקבל תהא כי שווי החברה הוא בסביבות 25 מיליון דולר.

עסקאות עתידיות

החברה מתאמת את דו"חותיה הכספיים לדולר ולא למדד. הסיבה לתאום זה הינה העובדה שעיקר הכנסות החברה מתקבלות במטבע חוץ. יחד עם זאת חלק ניכר מייצוא החברה הינו לאירופה ויש להניח שהתמורות המתקבלות הינם במטבעות אירופיים. כך שיתכן והיה מקום, אם בכלל, לתאם את הדו"חות הכספיים למט"ח, לתאמם למטבע שונה מהדולר.

חיזוק לנתונים אלה אנו מוצאים בעובדה שהחברה עשתה עסקות עתידות למכירת מארקים גרמניים בעתיד כנגד רכישת שקלים חדשים. העסקות הינן בסכום של כ־19 מליון דולר. כמובן, שעסקה זו איפשרה לחברה להבטיח תמורות ייצוא קבועות בשקלים (או דולרים) ולא להיות מושפעת משינוי בשער המארק הגרמני. יחד עם זאת, עקב העסקה החברה לא הרוויחה כתוצאה מעליית ערך המארק בתקופה האחרונה. בדו"חות הכספיים לא נכללו פרטים נוספים בקשר לעיסקה, לרבות הרווח או ההפסד כתוצאה ממנה, וכן נתונים לגבי השערים שבהם בוצעה העיסקה. כל זאת, בעסקה שאין ספק שהינה מהותית והינה בסכום של למעלה ממחצית ממחזור השנתי של החברה.

תמצית מאזן ליום 31 במארס 1986
(במליוני דולרים)

רכוש קבוע	18.4	הון עצמי	18.6
בטחונות סחירים ומזומנים	4.0	עתודות למס נדחה	5
מלאי	7.5	התחייבויות לז"א	3
חייבים	6.7	בנקים לזמן קצר	3.6
נכסים אחרים	0.2	ספקים	2.7
		זכאים אחרים	3.9
	36.8		36.8

תמצית דו"ח רווח והפסד
(במליוני דולרים)
לשנה שנסתיימה במארס

	1986	1985
מכירות	25.9	25
עלות המכירות	19.4	18.5
רווח גלמי	6.5	6.5
הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות	3.2	2.8
	3.3	3.7
מימון, נטו	0.8	(0.6)
רווח לפני מס	4.1	3.1
מסים על ההכנסה	1.3	1.4
רווח נקי	2.8	1.7

חתימת יתר של פי שלושה

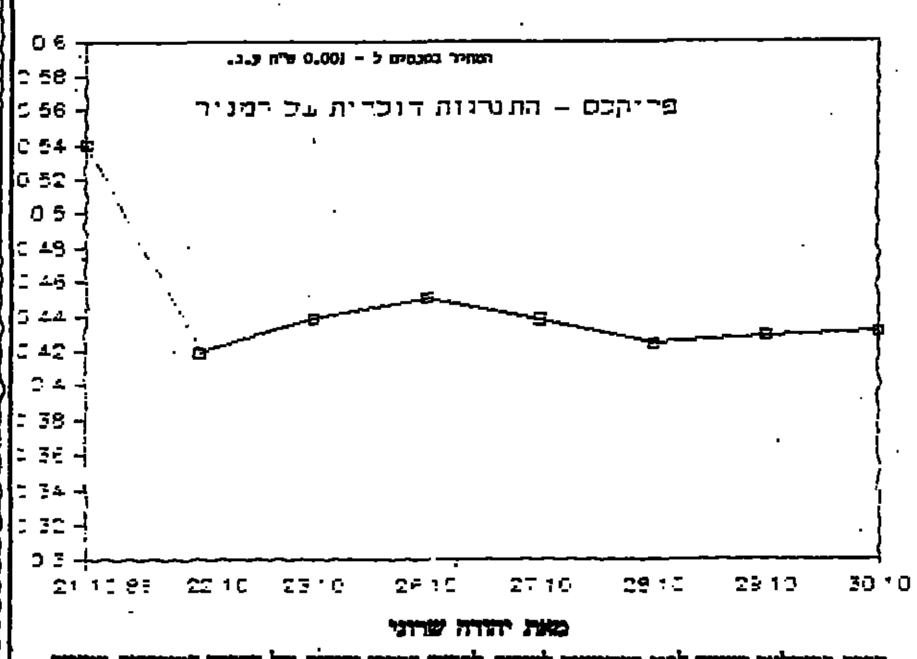

מאת יהודה שרוני

חברת פריקלאס הציעה לפני כשבועיים לציבור, לרכוש במכרז יחידות של החברה המורכבות ממניות ומאופציות חינם, בהיקף כולל של 5.6 מיליון דולר, תמורת 25% ממניות החברה.

הנפקת החברה זכתה לחתימת יתר של פי שלושה, ומחיר המכירה היה 800 נקודות. וההזמנות הגדולות להנפקה הגיעו באמצעות בנק לאומי והפועלים שגם היו מנהלי ההנפקה.

מניות החברה ירדו אמנם ביום המסחר הראשון בכ־22.5 אחוז, ואולם, מאחר שהאופציות ניתנו חינם, התברר כי מי שהזמין את יחידות ההנפקה ומכר את המניות ואת כתבי האופציה ביום המסחר הראשון, זכה לרווח מיידי של 9.5 אחוז על השקעתו.

יש לציין כי קודם לפרסום התשקיף, פנה מבקר המדינה אל הרשות לניירות ערך, וביקש את עיכוב ההנפקה בטענה של גילוי לא נאות. אליעזר שילוני, יו"ר הרשות לניירות ערך, בדק את בקשת המבקר, וקבע כי התשקיף יפורסם, תוך הבהרות מסוימות, משום שהפרטים שלגביהם לא ניתן גילוי, לא היו מהותיים.

לפני מספר ימים, הגיע ל"הארץ" מידע לא אוהד במיוחד על פריקלאס, המצויה בבעלות קונצרן כי"ל, אך לאחר בירור התברר כמוטעה. מתברר כי המידע הגיע מאחת מחברות הבת של קבוצת כי"ל, שניסתה להבאיש את ריחה של פריקלאס, עקב תחרות פנימית בקונצרן.

במניות החברה בבורסה מורגשת בימים האחרונים פעילות ערה, המתבצעת באמצעות בנק לאומי, המלווה במחזורים גדולים.

מחיר המניה היום עומד על 0.43 סנט למניה, זאת לאחר שהמניה ירדה ביום המסחר הראשון ממחיר של 0.54 סנט למניה. ראה הגרף של "מיטב".

הבורסה ממליצה לחייב פרסום דו"ח מיידי במקרה של הסתייגות מצד רואי החשבון

מאת יהודה שרוני

דירקטוריון הבורסה העביר בסוף השבוע לרשות לניירות ערך, המלצה, לחייב חברות, שבמאזניהן הופיעה הסתייגות או הימנעות של רואי החשבון, לפרסם דו"ח מיידי אחת לשלושה חודשים. בדו"ח המיידי יהיו כלולים פרטים על מצבה העסקי של החברה ועל הסעיפים שהביאו את רואי החשבון להציג את ההימנעות או ההסתייגות.

רואי החשבון מציגים הימנעות כאשר התקיימו מגבלות על היכולת בבדיקת נושא מסוים, והמצב של אי ודאות בחברה שלא ניתן לחוות עליו את הדעת. רואה החשבון מסתייג, כאשר מופיע בדוחות נתון מסוים שהוא אינו מסכים לגביו.

החלטת הדירקטוריון קשורה לריבוי המצבים בעת האחרונה, לפיהם נקלעו חברות רבות לקשיים, עד כדי כינוס נכסים או פירוק, כאשר מהדוחות האחרונים שפרסמה החברה, לא תמיד היה ניתן לעמוד על מצבה האמיתי. חוק ניירות ערך במתכונתו הנוכחית, מחייב חברות להגיש דו"ח מיידי, כאשר מתרחש אירוע מהותי בחברה. אגב, גם הרשות לני"ע רשאית על פי החוק במקרים מסוימים, לדרוש הגשת דו"ח מיידי.

יצחק רוטמן, נשיא לשכת רואי החשבון מסר בתגובה כי המדובר בצעד חיובי מצידה של הבורסה, מכיוון שהגשת הדו"ח המיידי, תאפשר למשקיעים לקבל תמונת מצב נכונה יותר על מצב החברה.

השוק המשותף הפסיד כ־6 מיליארדי דולר על מלאי תוצרת חקלאית

ההפסד הפוטנציאלי של ארצות השוק האירופי המשותף על מלאי התוצרת החקלאית המצוי בידיהן, מגיע כיום לכ־6 מיליארדי דולר — העריכו ראשי הפרלמנט האירופי בימים אלה.

ההפסד נובע מירידת מחירי התוצרת החקלאית בעולם. המלאי המוחזק בידי ארצות השוק המשותף הוא בעל ערך רשום של כ־12.5 מיליארד דולר, אך שווי־השוק שלו כמחצית סכום זה בלבד.

רמת המלאי המוחזקת כיום בארצות השוק היא 16.4 מיליון טונות דגנים, 1.38 מיליון טונות חמאה, 1.07 מיליון טונות אבקת־חלב וכן מוצרים אחרים.

חיפה כימיקלים

מטעמנו ועד פעולה למיצוי זכויותינו ואינטרסנו בחברה.
נפגשים היום יום ראשון 2 בנובמבר 86 בשעה 21.00

במסעדת צאנג'־סינג
רחוב הרצל 10 נתניה.

ההשתתפות חובה.

בפרטים: 053-55755, 053-31706, 053-65105, 053-27455
לפנות לאריאל

האלקטרוניות של BROTHER — הן גם מדפסות איכות למחשב

מבצע לשבועיים בלבד!

רק 370 ש"ח במזומן
ועוד 4 תשלומים של 370 ש"ח כ"א
לא כולל מע"מ
ללא ריבית!
ללא הצמדה!

רב־לשונית!
3 אפשרויות בהזזת כפתור!
הדפסה מעורבת, עברית/אנגלית באותה מניפה.
הדפסה עברית בלבד.
הדפסה לועזית בלבד.

דגם CE-60
עכשיו לבחירתך בשחור או לבן.

היקומפקטית האידיאלית למשרד

מכונת כתיבה מתקדמת בעלת תכונות מרשימות: 34 סוגי כתב, מירכוז, 2 סוגי טבולטור, רב־לשונית, זיכרון מחיקה לשורה שלמה, הדגשה ועוד ועוד...
ניתן לחברה למחשב כמדפסת איכות.

מבחר סרטי הדפסה בקסטות. החלפה פשוטה ומהירה. מ־80,000-500,000 סימנים בקסטה לחסכון מירבי.

מבחר סוגי אותיות בעיצוב מרהיב. מניפת הדפסה מוגנת בקסטה. ניתן להכניס ולהוציא בקלות וללא הוצאת סרט ההדפסה.

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל,
רח' אפעל 3 קרית אריה פ"ת 49511 טל' 03-9225921.
אולם תצוגה: סניף ת"א – המלך ג'ורג' 62 ת"א 03-287102.
סניף חיפה: הבנקים 16 פינת המגינים, טל' 04-523812.
סניף באר־שבע ואולם תצוגה: פסג' אוניקו 057-36633.
ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 6 טל' 02-233839
ובחנויות למיכון וציוד משרדי בארץ!

brother
העתיד בקצה אצבעותיך

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13609	שנים לרשת חלוקה עם בידוד שרף + צוק (אפוקסי)
13617	עינבלים
13619	ברגי מכונה בעלי חוזק גבוה (מגולוון) לקו 400 ק"ו
13622	דיסקיות מרובעות
13623	סימני כבל מברזל ומבטון
13624	כבל סלפון
13625	טבלאות למבודדי עזר
13628	דיסקיות קפיץ מצופות באבץ חם
13629	שלבי טיפוס לעמודי משא ומתיחה לקו 400 ק"ו
13630	מגיני טיפוס לעמודי משא
13631	גשר לתיל הארקה
13632	מחזקי שן

המועד האחרון להגשת המכרזים הנ"ל הינו 27.11.86

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00–13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בכתובת הנ"ל חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה החשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים הנקובים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

האיחור יגרור הפסקת מסחר

הבורסה תפסיק מסחר במניות של חברה, אשר לא תגיש עד ה־14 בנובמבר, את הדוחות הכספיים למחצית הראשונה של 1986.

הפסקת המסחר תיכנס לתוקף ביום א, ה־16 בנובמבר — עד לפרסום הדוחות.

כרגיל, הפגיעה הרבה ביותר תהיה בציבור המשקיעים הרחב. (יהודה שרוני)

העורך: נחמיה שטרסלר

מצב נזילות יציב ב"סאיטקס"

מאת יהונתן שרמן

על אף ההפסדים המצטברים של חברת "סאיטקס" בשנה האחרונה, מצב הנזילות של החברה עדיין יציב.

"סאיטקס" גנזה בשלב זה את תוכניותיה לגייס כספים באמצעות הנפקת אג"ח והיא ממשיכה לנצל את קו האשראי שהועמד לרשותה על ידי בעלי המניות וארבעת הבנקים הגדולים. קו אשראי זה הינו עד לגובה של 20 מיליון דולר אך עד לעת האחרונה נוצל רק סכום של 10 מיליון דולר. כך של מיליון וחצי דולר נוצל בחודש האחרון.

בעלי המניות העיקריים של "סאיטקס", "כלל תעשיות אלקטרוניקה" ו"דיסקונט השקעות" העמידו לרשות "סאיטקס" סכום של 5 מיליון דולר. ארבעת הבנקים הגדולים, שהינם הנושים העיקריים של החברה, העמידו לרשותה את יתרת ה־10 מיליון הדולר.

הריבית על כספים אלו נמוכה מריבית השוק ולמרות זאת "סאיטקס" אינה מרבה לנצל קו אשראי זה. הקיצוצים בהוצאותיה מצד אחד וההכנסות המורשות אליה בקצב המכירות הנוכחי, מאפשרים לחברה את מלוא מימון התוכנית שלה היא צריכה בנושא הנזילות.

יצוין, כי למרות ש"סאיטקס" אינה מתכוונת לגייס כספים באמצעות הנפקת אג"ח, היא עדיין מעוניינת שהממשלה תעמיד לרשותה אשראי ארוך טווח לשם מתן אשראי ללקוחותיה.

هكذا من الأصل

مكان نشر العمل

מכתבים למערכת הארץ

הסתאבות בצמרת

עם היוודע פרשת המשכורות וההטבות של בכירי הבנקים, נתתי לעצמי ארכה כדי לא להגיב בזעם, לא שקול. אך במקום להתיישב בדעתי עולה וצפה זעמי וגובר, ועמו הרגשת אוזלת יד וייאוש לגבי טיב החברה הישראלית, שהיא החברה שבה גדלתי וקמתי, ואין לי זולתה.

הידיעה על חלוקת ההטבות הלא־חוקיות והלא־מוסריות על־ידי הנהלת הקואליציה של מועצת עיריית תל אביב הגדישה את הסאה. לנוכח תחברה זו אני יכול לומר שהם נראים כרודקים עלובים וכשועלים קטנים לעומת כרישי הבנקים. אך המשותף לכל אלה היא העובדה שכולם מעלו באמון הציבור וניצלו לרעה ולטובתם את הסמכויות שהחוק, הנוהג והציבור הפקיד בידיהם.

איני מודאג מגורל עיריית תל אביב ומגורל הבנקים. אני מודאג מגורל מדינת ישראל, המתקיימת (עדיין) על ידי מזל שלא ידרדר לשפל המדרגה, על ידי ראשים שדיין לא קטנה, על ידי חוש טבעי, ועדיין נפרץ, של צדק והגינות ציבורית. אך הניסיונות לשים לאל את מסקנות ועדות כהן ובייסקי, החיפוי על פשעי השב"כ ושל שות־פיהם, הסולידריות בין אנשי הצמרת בפני ביקורת העם, הדאגה לשריה, לשרעים, לשוכני הארמונות המור־ינות, עיוותי מס ההכנסה וקיצוצי תקציבי הסעד לילדים ולזקנים — כל אלה הם תווי־היכר אנטיפתיים של חברה מטילה ומסואבת. איני בטוח בכוחה של חברה כזו לעמוד במבחני העתיד.

מיכאל קין
תל אביב

פורנוגרפיה

במוסף "הארץ" (24.10) הופיעה מודעת פרסומת של חברת "ראש אינוואסי". היתה זו מודעה פורנוגר־פית על פני עמוד שלם של העיתון ובמקום בולט במיוחד.

אני מביעה בכך לא רק את תרעומתי וזעמי אלא גם את רחשי לבם של רבים מקוראי העיתון.

עם כל הערכתי לחופש הביטוי והפרסום, מודעה זו מקומה בסוף הב־מך ביותר של אמות מידה מוסריות בחברה מתוקנת. האם כבוד ודמות של עיתון הם עניין של מחיר בלבד? אני פונה אליכם לבחון שנית פרסום מודעות מסוג זה בעיתונכם.

ח"כ מרים גלזר־תעסה
הכנסת ירושלים

אנרגיה מבוזבזת

רומן פריסטר, במאמרו "צמר תחימה טובה" ("הארץ", ערב יום הכיפורים), בא לקלל ויצא מברך, הבלבול שבדבריו בא להעיד על הבלבול הכללי בציבור החילוני, ומחזק את הטיעונים של הציבור הדתי.

וכי ערכים לאומיים נמדדים באמת מידה של רוב ומיעוט? לא מדובר בשבת וכשרות בבית אלא בפרהסיה הישראלית, הרי פריסטר עצמו טוען שרבים מידידיו הלא־דתיים תומכים בעקרון הפרהסיה הי־הודית האתם, כדעה אחת, גם חלקים גדולים מאלה המתנגדים לכפייה דתית. אז אם גם הלא־דתיים האמוציוניים וגם המתנגדים האקטי־ביים לכפייה דתית אינם סבורים כמוהו, למה הוא, כמיעוט, לא יכבד ויקבל את דעת הרוב? וכי עקרון שמירת השבת בפרהסיה הישראלית היא "הסכם" שנותנים ישירות לציבור הדתי, או שהוא ערך לאומי? גם האזרחים הערביים הם מיעוט בארץ ובכל־זאת ראתה המדינה צורך לאומי־היסטורי להעניק רשמיות לשפה הערבית כשפה שנייה, כך שבכל שלט ומסמך מופיעות שתי השפות זו לצד זו, ואיש לא רואה בכך כל פסול או "כניעה" למיעוט.

כשם שהקיצוני הדתי לא יכחיש שפריסטר כחילוני שייך לרוב, גם הקיצוני החילוני לא יכול להתכחש לכך שעקרון השבת בפרהסיה אינו שייך ליהודי דתי ממפלגה דתית זו או אחרת, אלא חייב לראות את השבת כנכס לאומי תרבותי של עם ישראל, שיש לשמור אותה ולכבד אותה במדינת היהודים. לכן טועה פריסטר בכך שהוא מבזבז את כל האנרגיה שלו במאבק נגד הנכסים הלאומיים שלנו, במקום לרכז את מלחמתו בכל כפייה דתית אישית כאשר היא חודרת לתחום הפרטי.

ת. כהן
קרית מוצקין

אין לי קשר לפרשת עמר־אזולאי

מכתבות שפורסמו בכמה עיתונים בעניינם של ח"כ שלמה עמר ואלברט אזולאי, מתקבל רושם, שאינו מדויק, בדבר חלקי בפרשה שהיו מעורבים בה. ולא היא. מעולם לא הייתי עורך דין של ח"כ עמר, או של אגד או של חברה או גוף הקשורים בהם. מעולם לא התייעץ עמי, לא עמר ולא מישהו אחר, בקשר לפרשה או בכל עניין אחר הנוגע לעמר.

בחודש ינואר השנה פנה אלי ידידי, עו"ד רם כספי, וביקשני להעמיד את חדר הישיבות במשרדי למטרת פגישה, במקום נייטרלי, שבה ישתתפו עמר ואזולאי. כעורך דינו, בקשר לגירסות שונות שפורסמו בעיתונות בעניינו של עמר.

לפגישה הופיעו עו"ד רם כספי, עמר ואנשים אחרים שלא היו מוכרים לי. לא דיברתי עמם על הפרשה או על נושא הפגישה, או על עצם הפגישה, לא פנים אל פנים ולא בטלפון, למעט בקשת עו"ד כספי.

בתחילת הפגישה נתבקשתי להמ־שיך ולהשתתף בה, כמשקיף נייטר־לי, וכך עשיתי. משנודע לי במהלך הפגישה כי אזולאי הוזמן לחקירה או שכבר נחקר, הופסקה הישיבה מיד, ומאז לא היה לי קשר נוסף לעניין.

עו"ד יגאל ארנון
תל אביב

הצבעה אלקטרונית — יעילה ומדויקת

תחת הכותרת "פרובינציאליות אלקטרונית" תקפה סימה שינה, במכתב למערכת ("הארץ", 23.10) את הרעיון להנהיג בכנסת הצבעה אלקטרונית.

כמי שהיה הח"כ הראשון שתבע להנהיג את ההצבעה במיכשור אלקטרוני, כבר ב־1969, אבקש להעיר:

הצבעה אלקטרונית חיונית כדי לאפשר תיפקוד סדיר של הכנסת. השיטה הנוכחית, הלקוחה ממנהגי המאות הקודמות, אינה מאפשרת את רישום הנוכחים בעת ההצבעה ואת טיב ההצבעה. יתר על כן, לא פעם התגנב ללב הח"כים החשד שהיושב־ראש ספר את ההצבעה שלא כהלכה, אם בטעות, אם במזיד. במקרים שבהם נקראתי — יחד עם ח"כ מהצד השני — "למנות" את הקולות, היתה לי ההרגשה שזהו מעמד מביש ומטופש. זמן רב מתב־זבז במקרים כאלה.

ואלה מעלות ההצבעה האלקטרו־נית, אם היא נערכת בצורה הנכונה: (א) ההצבעה מתבצעת ומסוכמת תוך שניות. (ב) אין טעויות במניין. (ג) נרשם בפרוטוקול אוטומטית איך הצביע כל ח"כ, ואם נכח בכלל.

בגלל הסיבות האלה, ערכו ה־ח"כים הנבחרים במשך שנים רבות מבצע של התנגדות פאסיווית וסיכלו את הנהגת השיטה הזאת, בטענות המגוחכות של חוסר תקציב. כך השיב לי, בפעם הראשונה, היו"ר ראובן ברקת ז"ל.

הסיבה האמיתית היתה, כמובן, שאין הח"כים מעוניינים כי היעדרותם הכרונית מן הדיונים וההצבעות תירשם. מה גם שלפי השיטה הנוכ־חית יכול כל ח"כ לטעון ברבות הי־מים שהצביע אחרת מכפי שהצביע (או לא הצביע) באמת.

אורי אבנרי
תל־אביב

להפריד בין בנקאות לבורסה

במדור "שיחת היום" ("הארץ", 29.10) רואיין י. ניצני, מנכ"ל הבורסה, על משמעות המהפיכה בבורסת לונדון.

בין עיקרי המהפך מנה ניצני "מתן אפשרות לחברות זרות להשת־תף בבעלות על חברות ברוקרים בבורסה. בתוקף שינוי זה ניתנת, למעשה, הרשאה לבנקים לשלוט על חברות ברוקרים".

ניסוח זה — שיש בו משום מכשלה — הביא מאליו לשאלת המראיין: "אצלנו הערת בייסקי הציעה בדיוק את ההיפך".

יש להבהיר, גם בעתיד לא יורשו בנקים באנגליה למלא תפקיד כלשהו בבורסה הלונדונית. גם בע־תיד לא יוכל משקיע אנגלי לפקוד סניף של בנק לשם ביצוע עסקת קנייה/מכירה של מניות בבורסה הלונדונית, גם אם אותו הבנק הקים בעלות מלאה על חברת ברוקרים החברה בבורסה הלונדונית.

אדרבה, זה, היוצר רושם מטעה, נוצל בידי נציגי הבנקים בארץ לפני ועדת בייסקי, במהלך דיוניה, והוע־לה מפעם לפעם כאשר מדובר ביישום המלצותיה.

יש לאפשר לבנקים בארץ להיות שותפים מלאים או חלקיים בחברות ברוקרים הפועלות במסגרת הבורסה התל־אביבית לניירות ערך, כשם שהבורסה הלונדונית פועלת עתה במגמה ברורה להשיג גיבוי כספי נוסף לחברות הברוקרים העוסקות בלבדית בעסקי ניירות ערך, במתן ייעוץ וטיפול במשקיעים.

חובה עלינו להפריד בארץ בצורה מוחלטת, וחד־משמעית בין עסקי בנקאות לבין פעילות בבור־סה.

בנקים, כשותפים מלאים או חלקיים בחברות ברוקרים — כן; כעוסקים בייעוץ ובטיפול במשקי־עים — לא.

אם זה טרם ברור לכל, הרי שגם המפולת הנוראה של מניות הבנקים היתה לשווא.

מרדכי צבי
רמת גן

קולנוע / רחל גורדין

אסי דיין, מתחפש לאשה, ויוסף שילוח ב"הטוב הרע והלא־נורא"

כוכבים וזיפזיף

"הטוב, הרע והלא נורא", תל־אביב, ת"א

דבר אחד אפשר לומר בנגות סרטיו של אסי דיין: שהם צפויים מראש. כל סרט שלו מפתיע בשיאים חדשים של אווילות וחוסר טעם. אתה יושב באולם הקולנוע ולא מאמין למראה עיניך ולמשמע אוזניך. לא מאמין שאכן אפשר לגבות כסף מאנשים כדי לצפות בקשקוש מקושקש מעין זה. מאז "עם ישראל חי", בבימויו של אסי דיין, לא ראיתי סרט טפשי ופרימי־טיבי כמו "הטוב, הרע והלא־נורא". כל סוג סרטים הוא לגיטימי אם יש לו קהל. כשצפיתי ב"הטוב, הרע והלא־נורא", תהיתי אם אכן יש בארץ מספיק קהל צופים שיצדיק את הפקתו של סרט אינפנטילי כזה. בהקרנה שבה נכחתי היה האולם כמעט ריק; ביציאה שמעתי תלונות מפי הצופים המעטים שכר־לם. יש להודות, בשאנו עד הסוף. מעניין בזכות מה משיג אסי דיין מי־מון המאפשר לו להפתיע אותנו מדי פעם ביצירות מופת מעין זו.

הפעם זהו מעשה באסיר (משה איש כסיין) שנשפט על שוד, הנשלח להתייחד עם אשתו כדי להביא ילד לעולם. מנהל בית הסוהר (גבי עמרני) שולח בחברתו את הסוהר הנבוך (יוסף שילוח), מתוך תקווה כי זה יצליח ללכוד את שותפו לפשע של האסיר (אסי דיין), ולאתר את מחבוא השלל. אסי דיין מתחפש לאשה, וזוכה לחיזורים מצד הסוהר הפרסי ומנהל בית הסוהר. אך הסרט לא מבהיר מה עלה בסופו (כנראה מחוסר תקציב לסיים את הצילומים).

זהו סרט מקוטע, שניכר כי נעשה בתקציב זעום. אין בו מרדפים, פעלולים, ולבד מכמה צילומים תת־מימיים וצילום אווירי אחד — הכל מבוים ומצולם באופן הבסיסי ביותר. מגבלה מסוג זה עשויה אולי לשמש מסלול־המראה לבימאי המת־חיל להשיג עוסק. אצל אסי דיין היא רק מוסיפה את דלות הדיאלוגים ואת שטחיות הדמויות, היחסים והע־לילה, שהפעם היה שותף ליצירתם יוסף שילוח, שגם מככב בסרט.

ההומור ב"הטוב, הרע והלא־נורא" אינו מגיע אפילו לרמת מערכון ובכבי של ילדי כיתה ב'. במקום "רעידת אדמה" אומר הסוהר הנבוך "אדמה רעידה". ואילו מפקד בית הסוהר אומר "ודאי לקרוב" במקום "קרוב לוודאי". טעויות אוויליות אלה אינן אפילו חלק מאיפיון דמויות כי כל הדמויות מדברות כך.

דוגמא להבדיחות הקומיות של כו־תבי הדיאלוגים (אסי דיין ויוסף שי־לוח), מפי מנהל בית הסוהר המברך את האסיר ואשתו: "פריתם ורביתם ככוכבים אשר על פני הזיפזיף".

כנראה מתוך קנאה ב"מאחורי הסורגים" וב"שתי אצבעות מצידון", גם כאן יש שיר, בסגנון שירי הקסטות. הפזמון החוזר: "אין לי עורך דין ואין לי אלוהים. פיספסתי, פיספסתי, פיספסתי ת'חיים". בהתחלה נראה לי השיר גרוע. אחר־כך גי־ליתי שזה הדבר העמוק ביותר בסרט.

הארץ ממליץ

תל אביב

קוקה קולה קיד (סיזר־אלנבי) — קומדיה אירונית עדינה בבימויו של מאקאבייב ("מסתורי האורגניזם") על הקושי להיות ספונטני בעולם שבו ההוויה מוכתבת על ידי פרסומת ואינטרסים כלכליים.

מלכת הכיתה (לב 3) — סרטו של יצחק (צפל) ישורון עוסק באלימות כתהליך שאולי כבר מאוחר לעוצרו. במסווה של "סרט נוער" הוא חושף כמה אמיתות מכאיבות על החברה הישראלית. משחק מצוין של יצחק ברנר ואלון אבוטבול.

זכרונות אהבה מפירנצה (צפון) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הנפשה לתקופה האדוארדית באנגליה. טיול באיטליה נוגע במעור־רות נסתרים בנפשה של נערה אנג־ליה מחונכת היטב, ומשחרר בה כוח למרוד במערכת המנהגים הצבועה שבתוכה גדלה. צילומים יפים להפליא של טוני פירס רוברטס, בי־מוי מסוגנן של ג'יימס איבורי (שבק להם, "הבוסטונים"), וגלריה של שחקנים אנגליים טובים ביניהם מגי סמית.

עקבות אודה (פריז) — הבימאית אנייס ואַרדה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נודדת, שקפאה מקור בדרום צרפת. סרט בעל יופי סגפני. בכיכובה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אצבעות מצידון (פאר) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בת־קופה הראשונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מתוח, תיאור חברתי אותנטי, והצגה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראייה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה עור, נעשית, בגילומו המצוין של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדאן ("חבורת הזאבים").

ירושלים

מונה ליזה (סינמטק) — ראה דיזנגוף ת"א

זכרונות אהבה מפירנצה (בנייני האומה) — ראה צפון ת"א

שתי אצבעות מצידון (הבירה) — ראה פאר ת"א

חיפה

שואה (קרדאר וסינמטק) — ראה מוזיאון ת"א

מונה ליזה (עצמון) — ראה דיזנגוף 3 ת"א

שתי אצבעות מצידון (שביט) — ראה פאר ת"א

זכרונות אהבה מפירנצה — (אורה) ראה צפון ת"א

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
חולון 5511111
חדרה 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00—8.00; ביום ו' — 15.00—8.00.
טלפונים: 03-453300, 03-433500
שקמי — שירות רפואי לקטן
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03-7549111 "שקמי" קוד מנוי 222
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה)
ירושלים 227171
תל־אביב 261113,261111
חיפה 672222/3
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע למוכי לחץ במועדון "מעגלים"
א' רח 11.00—13.00
ב' וד' 16.00—18.00
טל' 220031
רח' כנסת 13 תל־אביב

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב: דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעלית) טלפון: 294869, 03-285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתשלום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03-284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00.
חיפה: רח' הנמל 26, קומה ב', טל' 04-523-566. שעות הקבלה: כל יום בין 20.00—23.00.
שירותי • שירות רפואי בית (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום • 669351, 468585. מוקד לילה, שבת וחג • 226191 מנוי מס' 1788 להשאיר הודעה לרופא תורן מכבן ב"ד.
תל־אביב, מוקד יום • 218829, 218898. מוקד לילה • 631011 מנוי 3752 להשאיר הודעה לרופא תורן מכבן ב"ד.
יד ביד • אגוד קשבת לילד ולהורים
תל אביב • לילך 226023 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00 עד 20.00.
חיפה ונהריה — 229488 מ־11.00 עד 20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב רופא — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (כירורגית)
הדסה ע"כ — ילדים, אורתופדיה, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק — (פנימית, נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב קופר פנקס 27 441449
בראשות המלך ג'ורג' 28 283731
ירושלים ביה"ח עין כרם 446350
חולון ובת ים: קופ"ח עין יהב 2 884854
אהרון המדין 62 889153
רמת גן המגן באילנק 30 723674
נתניה קופ"ח כללית ברודצקי 31 91125
פתח תקוה הזקן שטנבר 24 910946
הקריות הדקן מסבת ש־דירון קרית מוצקין 715186
חדרה קופ"ח כללית והשוילר 35884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00. בוגרשוב 66 ת"א, טל' 03-281228.
חיפה: ימים א' ד' 16.00—19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02-528231-2 03-432777 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

□ 08.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
□ 08.03 שעת כושר
□ 08.15 תלמוד
□ 08.40 מסך לספרות (יסודי) — הסנדלר העני והמלך
□ 09.00 אנגלית ו'
□ 09.20 השעה שלנו — דירה להשכיר
□ 10.10 אנגלית ז'
□ 10.50 פרפר נחמד
□ 11.00 חשבון ה' — מיהו השבר הגדול?
□ 11.15 צרפתית
□ 11.30 גיאוגרפיה ה"ד — יפאן — העיר
□ 12.00 ספרות (חטה"ב) — הסיפור הקצר
□ 12.25 אנגלית ט'
□ 13.00 אנגלית י'
□ 13.30 מוסיקה — הרכבת מקימינה
□ 14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
□ 14.05 שעת כושר
□ 14.15 בלי סודות
□ 14.45 אנגלית
□ 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: סדרה אוריקה: אלגידיה־צרפתית: צומח חוף הים
□ 16.00 רחוב סומסום
□ 16.30 אי האלמוגים
□ 17.00 ערב חדש

כללית

17.30 קטעבי באפריקה — סדרה
□ 18.20 סרט הנפשה
□ 18.30 (ע) קיצור החדשות
□ 18.32 (ע) עם הכוכבים — זמר הרוק ברוס ספרינגסטין
□ 18.45 (ע) החידושים והמצאות — עיר מרע: גראפיקה מחשב תנועה עירונית
□ 19.00 (ע) יומן השבוע
□ 20.00 כותרות מבט
□ 20.02 להיר בראש
□ 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון
□ 21.45 שושלת — סדרה
□ 22.35 כניסה חופשית — על: הגיר־שין כתנועה תרבותית עכשווית — שידור ישיר מתיאטרון החאן בירושלים
□ 23.40 סיכומו של יום וחדשות

ירדן ערוץ 6

□ 18.00 כפר בין העננים (סדרה)
□ 18.30 קתרין (סדרה היסטורית)
□ 19.00 חדשות בצרפתית
□ 19.15 לקט שירים
□ 19.30 חדשות בעברית
□ 19.45 מגאזין 01
□ 20.00 חדשות בערבית
□ 20.30 קרול ברנט וידידים (סדרה קומית)
□ 20.55 לקט שירים
□ 21.10 קוסטוס (סדרה)
□ 22.00 חדשות באנגלית
□ 22.20 דאלאס

לבנון ערוץ 12

□ 13.30 חיים אחרים (סדרה)
□ 14.00 מועדון 700
□ 14.30 מעשיות משמחות (ערבית)
□ 15.00 סרט (ערבית)
□ 16.30 אי המטמון (ערבית מצויר)
□ 17.00 הבית המעופף (מצויר)
□ 17.30 התעמלות עם לודרה סוויט
□ 18.00 מאגנום (סדרה)
□ 19.00 60 דקות
□ 20.00 תיאטרון בובות (תוכנית מיוחדת) 21.00 סרט: "פגבניל" □ 22.30 מעשיות משמחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

□ 06.02 צלילי בוקר
□ 07.07 בוקר טוב
□ 07.30 שחרית מוסיקאלית
□ 09.30 קונצרט בוקר
□ 12.05 אמנים באולפן
□ 13.00 קונצרט צהריים
□ 15.00 למי סידורה — לה פה סולי
□ 16.00 קונצרט מנחה
□ 18.30 מוסיקה ליום ראשון
□ 20.05 ערב טוב
□ 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
□ 22.30 מסורות מוסיקאליות בארץ
□ 23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

□ 12.05 בעקבות הנושם
□ 14.06 לבה ולבן ולכל המתעניין
□ 14.45 תנול משק — ילקוט כלכלי
□ 15.30 שלום הפרט
□ 16.05 שאלה של טעם
□ 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — חינוך לערכים
□ 18.06 מנחת ערב — הווי ותווי משורת
□ 18.50 פרקי היום בתנ"ך
□ 19.05 מחשבת ישראל
□ 19.30 שידורים לעולים
□ 22.05 הפזה ועץ — "הרטבה"

רשת ב'

□ 18.06 מסיבת עיתונאים
□ 18.45 היום בספורט
□ 19.00 היום הזה
□ 19.35 עם ישראל — עיונים יהודיים בעולם
□ 20.05 שלום לבדווים — פיוט והרבה
□ 22.05 תזמורת כלי נשיפה
□ 23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'

□ 18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
□ 21.05 אורח ותיק — שירים שלא נס לחם
□ 23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

□ 18.05 שעה קלה על כלכלה
□ 18.45 משולש — עיטור: בני קינגר ודוי צוקר
□ 20.05 חיילים, אנשים צעירים
□ 21.00 מבט לחדשות
□ 21.30 אוניברסיטה משודרת — הדו־רים הראשונים ונזיבי התעשיה
□ 22.05 על הרכב ועל הביטוח
□ 23.05 תוצרת הארץ — מפגשים ישראליים
□ 23.55 שיחת חצות — עם ד"ר איתן כרמון, מנהל המכון לייחסי ישראל והתפוצות באוני' ת"א
□ 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מזאב

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הוי שירים — פזמונים ישנים
08.05 הזנה
09.05 השיר לא תמיד — שירים עבריים
09.30 מבגרסקיות משפחה וחברה
10.30 רדיו קל — עברית קלה
11.10 שידור יומי לבני הנוער
11.30 השכלה גבוהה לכל

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 סובב הבוקר
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת — מאזין יומי
12.10 אלף־אלף בלב
13.00 בחצי היום חדשות ופזמונים
14.00 בת צחוק — הרי החושר
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים — ופזמונים
17.10 יומן כלכלה
17.30 על ספרים ואנשים

רשת ג'

06.05 בוקר לאורח להיטים
07.05 שיר בבוקר בבוקר פזמונים
09.05 מה כבר תשמע
10.05 רק מוסיקה
11.05 שעה תמימה
12.05 שבעים מי יודע
13.05 רק בימי חול
14.05 מוסך הזמר
15.05 חרש, חרש ומזרח
16.05 הנצה יומית

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר
06.30 מקהים עין — בודע המוסיקה
07.07 שבוע אמת שבע
08.05 בוקר טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 המסקה עשר
11.05 נבכן לעכשיו
13.05 קשר רדיו
14.05 דרדה יומי
15.05 פגישה יומית
16.05 ארבע אחר הצהריים—שירים
17.00 ערב טוב ישראל

קולנוע

תל־אביב

אורלי — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
סטן — קוקה קולה קיד 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — הפיראטים 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — כל מה שרצית לדעת על המין 11.15 בלילה
בן יהודה — אהבה בשחקים 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — יומן נעורים 4.30, 7.15, 9.30
גת — הצבע ארגמן 6.15, 9.15
דיזנגוף 1 — מונה ליזה 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — שלושה רווקים ותינוק 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל — צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15, 9.30
דרייב אין — הטוב הרע והלא נורא 7.30, 9.45, סרט סקס 12.00
הוד — נשיקה בעיסה 5.00, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שובו של הנוסע השמימי 4.25, 7.00, 9.45
חן 2 — בלשע אתמול היום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — הזמן של אתמול בלילה 5.00, 7.40, 9.55
חן 4 — רונה סלור בשואה לשניים 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
חן 5 — היהלום מבבבלי הילס 11.00, 2.00, 7.40, 9.50, בעקבות הורג הקסומה 5.00
ליטמר — ירח דבש מכושף 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — חבבל הבירתמי 5.2, 7.45, 9.45
לב 2 — בעקבות הבוך 5.2, 7.30, 9.30
לב 3 — יפה בוורוד 5.00, 7.40, מלכת הכיתה 2.00, 9.45
לב 4 — סנגוס 1.45, 5.00, 7.15, 9.35
מוזיאון ת"א — "שואה"
מקסים — כבוד כל הטכנים 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התיירות הישראלית — צ'יינה טאון 10.00
סינמה 1 — רמו 5.00, 7.15, 9.30
סינמה 2 — המיקן 5.00, 7.15, 9.30
סינמטק — חצי הדים 7.00, אדם אינו צ'יסר 9.30
פאר — שתי אצבעות מצידון 5.00, 7.30, 9.30
פריז — עקבות אודה 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, ראסטי ג'יימס 11.30 בלילה
צפון — זכרונות אהבה מפירנצה 4.30, 7.00, 9.30
כוכב — אותלו 4.30, 7.00, 9.30
תבלית — הזבובים של אלכס 4.30, 7.15, 9.30
תמוז כולם נפלו על הראש 7.15, 9.30
תל־אביב — הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15
הוד — הצבע ארגמן 6.30, 9.15
חן — היהלום מבבבלי הילס 7.15, 9.16

ירושלים

אריסון — אהבה בשחקים 4.30, 7.00, 9.15
אורגיל — בלשע אתמול היום 4.30, 7.00, 9.15
אוריון —
אור 1 — שובו של הנוסע השמימי 4.00, 6.30, 9.00
אור 3 — צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.00
אורנע — כולם נפלו על הראש 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — הקוסם מארץ עוץ 4.00, משחקי מלחמה 6.00, סמיאל טאם 8.00 שם הבשאלה 10.00 מסיכו 12.00
בנייני האומה — זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15
הבירה — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15, כפיר — צביטה בלב 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל — מונה ליזה 7.00, 9.00, קרן — הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 — חברים חברים אבל 7.00 קאזנובה 9.30, רוקן הרמים 12.00
סינמטק 2 — זה הדור שלי 7.00, אשה כזלון 9.00
סמדר — נשיקת אשת העכביש 7.00, 9.15
רון — ירח דבש מכושף 4.30, 7.00, 9.00

רמת השרון

כוכב — מפר'ין אלמוני 7.00, קאוס 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
היכל 2 — אהבה בשחקים 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

רמת־גן גבעתיים

ארמון — שובו של הנוסע השמימי 4.00, 6.40, 9.30
אורדע — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — צרות גדולות בצ'יינה טאון 5.00, 7.30, 9.45
הדר — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
לילי — אותלו 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — היהלום מבבבלי הילס 5.00, 7.20, 9.40
גן 2 — הזמן של אתמול בלילה 5.00, 7.20, 9.40
גן 3 — 3 רווקים ותינוק 5.00, 7.?3, 9.40
גן 4 — הצבע ארגמן 6.15, 9.15
שבטו — אהבה בשחקים 7.15, 9.30

כפר סבא

תל — יפה בוורוד 7.00, 9.15
עמל — תעלול קטלני 4.45, שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.15

נצרת עלית

מתנם — הצבע ארגמן 7.00

חיפה והסביבה

אורה — זכרונות אהבה מפירנצה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — אותלו 6.45, 9.15
אמפיתיאטרון — הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — שובו של הנוסע השמימי 4.00, 6.30, 9.00
חן — לחב משונן 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — שואה חלק א' 6.30
עצמון 1 — תקלה מופלאה 4.30, אהבה בשחקים 7.00, 9.15
עצמון 2 — מונה ליזה 4.45, 7.15, 9.30
עממי — הצבע ארגמן 6.00, 9.00
פאר — צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המוריה — שואה חלק ב' 6.00
רון — צביטה בלב 4.30, 6.45, 9.00
שביט — שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.15
רב גת 1 — בלשע אתמול היום 4.30, 6.45, 9.15
רב גת 2 — בעקבות הבוך 4.30, 7.00, 9.15
אודות — מלכת הכיתה 7.00, 9.15
בית העם — שובו של סקפנון 9.15
היובל — תעלול קטלני 9.15
ניצן — שובו של סקפנון 7.00, 9.15
סביון — הפיראטים 7.00, 9.15
מפיר — שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.15

חולון

מגדל — הצבע ארגמן 6.00, 9.00
ארמון — שתי אצבעות מצידון 5.00, 7.30, 9.30
מכבי — צביטה בלב 5.00, 7.15, 9.30
רינה — הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30
מתנס קרית שרת — רמבו הפיל המעופף 4.00, הבוסטונים 7.15, 9.30

בת־ים

ארמון — קוד הרעם 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

נתניה

סטודיו — הסיפור האמיתי 5.00, 7.00, 9.15
שרון — תעלול קטלני 5.00, 7.00, 9.15

עפולה

היכל התרבות — אותלו 8.30

הרצליה

דוד — הטוב הרע והלא נורא 4.30, 7.15, 9.30
היכל — נשיקה בעיסה 5.00, 7.15, 9.30
תפארת — קוד הרעם 7.15, 9.15
מלון דניאל — בטווח קטר 7.00, 9.30

חדרה

חדרה — קוד הרעם 7.00, 9.15
חן — רמו 7.00, 9.15

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

קונצרט למנויים מס' 3
שלום רונלי־ריקליס
מנצח
אלאן מונק
בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית:
שומאן: סימפוניה מס' 3
בלוך: "עבודת הקודש"
תל־אביב: היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 4.11.86
ירושלים, בנייני האומה
יום ה' 6.11.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס
מנצח
אלאן מונק
בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית:
שומאן: סימפוניה מס' 3.
בלוך: "עבודת הקודש"
תל־אביב: היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב': מוצ"ש, 8.11.86
סדרה ג': יום א', 9.11.86
סדרה ד': יום ג', 11.11.86
סדרה ה': יום ד', 12.11.86

תיאטרון ישראל
הערב יום א' 2.11
תיאטרון הבימה
טרטיף — 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אבי לא רמבורט — 20.30

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הארץ
הבית הארצי
חדשות הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

זמרי קאמרן
קול המקהלות
קונצרט למנויים מס' 2
THE SCHOLARS הסקולרס
ENGLAND אנגליה
באופרה פסטורלית
ACIS & GALATEA
בליווי אנסמבל קאמרי־בארוקי בהדרכת מיכאל מלצר ודוד שמר
באר שבע - קונסרבטוריון 10.11.86; תל אביב - מוזיאון ת"א 11.11.86 (סדרה 1), 12.11.86 (סדרה 2), כפר סבא - אודיטוריום בית ספיר 13.11.86; חיפה - בית הרופא 15.11.86, ירושלים - אולם רבקה קראון 16.11.86
בפרטים נוספים: זמרי קאמרן, שד' בן־גוריון 2 ג, טל 03-220221

היכל התרבות מציג
התזמורת הקאמרית הפולנית
מנצח: יז'י מקסימיוק
סולן-כנר: קז'יז'טוף יקוביץ
סוף סוף בישראל
מהמעולות שבתזמורות הקאמריות בעולם!
מהעיתונות
..."בעשר 60 השנה שאני מבקר בקונצרטים איני חושב שמעתי אי פעם קונצרט כה מטביע רצון"...
"טיימס"
תכנית א' —
קורלי קונצ'רטו גרוסו (חג המולד)
לוטוסלבסקי – פרלודים ופוגה
מוצרט – דיברטימנטו בפה מזור ק. 138
ויואלדי – ארבע העונות
תל־אביב "היכל התרבות" יום ה' 13.11 ב־20.30
כפר־בלום "אודיטוריום" יום ו' 14.11 ב־21.30
רחובות "זיקט" מוצ"ש 15.11 ב־20.30
תכנית ב' — סרנדות פלוס
י.ס. באך – קונצ'רטו לכינור בלה־מינור
דבוז'אק – סרנדה לכלי־קשת
מוצרט מוסיקת לילה זעירה
צ'ייקובסקי – סרנדה לכלי קשת
חיפה "אודיטוריום" יום א' 16.11 ב־20.30
ירושלים "אודיטוריום הנרי קראון" יום ב' 17.11 ב־20.30
עין־השופט "אולם אזורי" יום ג' 18.11 ב־21.00
באר־שבע "קונסרבטוריון" יום ד' 19.11 ב־20.30
הפצת כרטיסים ראשית "הדרך" 248787, 03-220622 ובכל המשרדים בארץ
האמנים מתארחים בגלון "גרנד ביץ"
מפיק: ארטיס, בן יהודה 17 ת"א טל 650605

המרכז הישראלי לניהול
מסתיימת ההרשמה
לקורסי נובמבר 1986, יום לימודים בשבוע
יזמות עסקית וחדשנות
מלון רמת־אביב, ימי ה' בשבוע
קורס ניהול למהנדסים
תל־אביב, ירושלים, באר־שבע
פרטים והרשמה: טל. 03-257202; 03-429895/6; 02-234863; 04-640678; 057-37914.
מל"ל מרכז לימודי ניהול